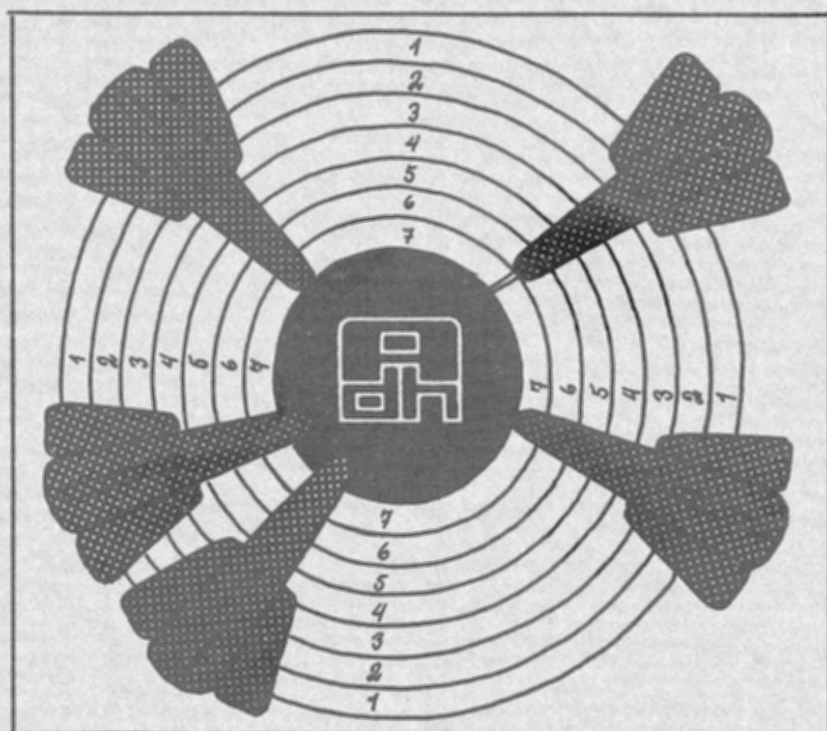

AGDER
DISTRIKTSHØGSKOLE

Studiehåndbok 1975/76

AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE

Postadresse: Boks 607, 4601 Kristiansand

Sekretariatet har kontor i Gyldenløves gate 14³
(Norske Folk-gården) med
sentralbordnummer: 2 70 40

Bjorvand & Skarpodde, Kristiansand

Innhold

FORORD	5
IDÉEN BAK DISTRIKTSHØGSKOLENE	7
FORSKRIFT OM OPPTAK TIL STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	8
FORSKRIFT VEDRØRENDE EVALUERING OG EKSAMEN VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	13
GENERELT OM STUDIENE VED DISTRIKTSHØGSKOLEN	19
STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	21
Studieåret	22
Forkurs	22
Påmeldings- og søknadsfrister	22
Forhåndsløfte om opptak	23
Framtidsutsikter og kompetanse	23
Påbygging av utdanning	23
Gjesteforelesninger	24
Eksamener, former og tidspunkt	24
Bibliotek	24
Lesesaler	24
ADH-nytt	24
Avgifter	25
Studentregistrering	25
Helsetjeneste	25
Legitimasjon	25
Militærtjeneste	25
Hybler	26
Bokhandel	26
STYRINGSSTRUKTUREN VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	27
Høgskolens organer	27
Studentenes organer	29
GENERELT OM STUDIERETNINGENE	30

STUDIERETNING I ANALYTISK KJEMI	32
STUDIERETNING I OFFENTLIG ADMINISTRASJON	34
STUDIERETNING FOR SKIPSFARTSFAG	38
For studenter uten maritim bakgrunn	39
For studenter med skipsfører- eller maskinsjefeksamen	40
For studenter som samtidig tar skipsførereksamen	41
For studenter med fartstid som stuert	43
STUDIERETNING FOR SYSTEMERING OG DATABEHANDLING	44
TEKNISK-ØKONOMISK STUDIERETNING	47
STUDIERETNING FOR TOLKER OG OVERSETTERE	50
ØKONOMISK-ADMINISTRATIV STUDIERETNING	55
Regnskap og revisoreksamen	59
Markedsføring	60
Kvantitative metoder	62
Skipsfartsøkonomi	64
Samfunnsplanlegging	65
EDB (databehandling og systemering)	67
ENGELSKSTUDIET	70
Førsteårsstudiet	70
MATEMATIKKSTUDIET	73
Årsstudiet	73
Kombinasjon matematikk — kjemi	73
Videreutdanningsopplegg for lærere	73
Matematikkstudiet som ledd i yrkesutdanning	74
KJEMI/MATEMATIKKSTUDIER	75
KJEMISTUDIER	76
KURSVIRKSOMHET	77
UNIVERSITETSFAG	79
Examen philosophicum	79
Fransk mellomfag	81
Nordisk grunnfag/mellomfag	83
1. AVDELING JURIDICUM 1975/76	84
KURSREGISTER	85
Kursbeskrivelser	90
U-LANDSSEMINARET VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	156

Forord

Dette er femte utgave av Studiehåndboka for Agder distrikthøgskole.

Høgskolen er i ekspansjon og under stadig endring på de fleste felter. Studietilbudene vil derfor kunne bli endret i løpet av studieåret.

Alle endringer vil bli kunngjort ved oppslag, og studentene bør så tidlig som mulig informere seg om de planer som gjelder for deres studium.

Undervisningskonsulent Per H. Iversen har hatt hovedansvaret for utarbeidelsen av denne studiehåndboka.

Lars Aase

Idéen bak distriktshøgskolene

Ved kongelig resolusjoner av 6. august og 3. desember 1965 ble det oppnevnt en komité, Videreutdanningskomitéen (Otto-sen-komitéen), til å utrede spørsmål om videreutdanning for artianere og andre med tilsvarende grunnutdanning.

I sin innstilling nr. 2, avgitt 20. juni 1967, foreslo komitéen at det bygges opp et system av distriktshøgskoler i regionale studiesentra med opp til 4000 studenter hver. Det studietilbudet de skulle kunne gi burde tilfredsstillende behovet for videreutdanning med sikte på personlighetsutvikling og faglig kvalifisering. Dette gjelder også for dem som ikke har gjennomgått gymnas, men som på annen måte har skaffet seg utdanning som kvalifiserer dem for å følge undervisningen på samme måte som artianere.

Som helhet måtte systemet kunne dekke følgende formål:

- Å kvalifisere dem som har gjennomført gymnas eller annen tilsvarende utdanning direkte for arbeidsoppgaver i yrkeslivet.
- Å kvalifisere dem som har gjennomført gymnas eller annen tilsvarende utdanning for videregående studier ved universiteter/høgskoler.
- Å kvalifisere studenter som på forhånd har mer enn examen artium, f. eks. påbegynt universitetsstudium, for bestemte oppgaver i yrkeslivet.
- Å dekke behovet for innsikt i bestemte fag, bl. a. estetiske fag, uten at dette tar sikte på å kvalifisere for yrkesliv eller videregående studier.
- Å gi etterutdanning som en integrert del av studietilbudet.

Med utgangspunkt i innstilling nr. 3 fra samme komité vedtok Stortinget 20. 6. 1969 at det skulle settes i gang prøvedrift med distriktshøgskoler. Utgangspunktet for driften, rent praktisk, var det forarbeidet som en arbeidsgruppe i Kirke- og undervisningsdepartementet hadde gjort. Det fikk sitt konkrete uttrykk i St.prp. nr. 136 (1968—69) «Om prøvedrift med distriktshøgskolar».

FORSKRIFTER OM OPPTAK TIL STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE

Vedtatt av Høgskoletinget 22. 2. 1973.

Vedtatt av Styret 26. 2. 1973.

§ 1. Opptakets størrelse

Det antall studenter som tas opp ved de enkelte studieretninger/studier fastsettes av Styret etter innstilling av Høgskoletinget innen 1. mars for studier som begynner kommende høstsemester, og innen 1. oktober for studier som begynner i vårsemesteret.

§ 2. Opptakskomiteé

Høgskoletinget oppnevner en opptakskomiteé som vurderer søknadene og treffer avgjørelser om opptak.

Komiteéen skal ha 5 medlemmer, 2 medlemmer skal være studenter, 2 skal være fra undervisningspersonalet og 1 skal være fra administrasjonen.

Alle medlemmer oppnevnes med varamenn fra de samme grupper. Komiteéen oppnevnes i begynnelsen av et vårsemester og fungerer i ett år.

Minst 3 medlemmer må være til stede for at komiteéen skal være beslutningsdyktig.

Ved oppnevning av medlemmer bør en forsøke å få flest mulig studieretninger representert, og dessuten legge vekt på at medlemmene representerer flest mulig utdanningstyper.

Komiteéen bør i sitt arbeid konsultere de berørte studieretninger/fagseksjoner i spørsmål hvor det ikke er sakkyndige i komiteéen selv.

Opptakskomiteéens avgjørelser påklages til Kirke- og undervisningsdepartementet.

Dersom minst ett medlem av opptakskomiteéen krever det, skal den berørte fagseksjon/styringsgruppe ha anledning til å uttale seg i vedkommende sak.

§ 3. Søknadsfrist

Søknadsfristen er 25. juni for studier som begynner i høstsemesteret.

Søknadsfristen for studier som begynner i vårsemesteret fastsettes av Høgskoletinget.

§ 4. Opptakskriterier

For alle studieretninger/studier ved ADH gjelder følgende generelle krav for å kunne bli opptatt som heltidsstudent:

- 1 a. Minst treårig allmennorientert og/eller yrkesorientert videregående skole med vekt på selvstendig arbeid, problemløsning og bredde i den teoretiske opplæring.

eller

- 1 b. En kombinasjon av skolegang og relevant praksis som gir et kunnskapsnivå minst tilsvarende utdanning nevnt i punkt 1 a.
2. Søkere som ikke tilfredsstiller de krav som er angitt i pkt. 1 vil likevel kunne gis adgang til å studere og ta eksamen såfremt de dokumenterer at de på annen måte har ervervet seg slik realkompetanse at det er rimelig grunn til å tro at de vil kunne gjennomføre et distriktshøgskolestudium.

§ 5. Poengutregning

- a) Søkere med examen artium/eksamen fra økonomisk gymnas i 1971 eller seinere får sine eksamensresultater omregnet til foreløpige poeng slik:
De skriftlige og muntlige karakterer, (både eksamenskarakterer og standpunktkarakterer), summeres hver for seg og deles på antall karakterer i hver gruppe.
Gjennomsnittskarakterene summeres og multipliseres med 10. Karakteren i kristendomskunnskap medregnes ikke. Det gis 4 poeng i tillegg for søkere som har tatt eksamen som privatister når prøvene er tatt samlet for hvert klassetrinn etter reglene for avgangsfag ved skoler med eksamensrett. Dette gjelder ikke søkere som tidligere har gått opp til eksamen ved skole med eksamensrett.
- b) Søkere med examen artium/økonomisk gymnas fra før 1971 får fastsatt sine skolepoeng på grunnlag av poengsummen til eksamen. Søkere med økonomisk gymnas får tillagt 4 poeng. Tilleggs-poeng for privatist-eksamen gis etter retningslinjer som nevnt i § 5 a. Karakteren i kristendomskunnskap medregnes ikke.
- c) Skolepoengene for søkere med examen artium/eksamen fra

økonomisk gymnas fastsettes på grunnlag av de foreløpige poeng (ex. art. fra og med 1971) eller artiumspoeng (ex. art. før 1971) etter følgende tabell:

Artium før 1971	Artium fra og med 1971	Skolepoeng
≥ 67	≥ 90	48
66	88,5—89,9	47
65	87 —88,4	46
64	85,5—86,9	45
63	84 —85,4	44
62	82,5—83,9	43
61	81 —82,4	42
60	79,5—80,9	41
59	78 —79,4	40
58	76,5—77,9	39
57	75 —76,4	38
56	73,5—74,9	37
55	72 —73,4	36
54	70,5—71,9	35
53	69 —70,4	34
52	67,5—68,9	33
51	66 —67,4	32
50	64,5—65,9	31
49	63 —64,4	30
48	61,5—62,9	29
≤ 47	$\leq 61,4$	28

- d) Skolepoeng for søkere med annen utdanning fastsettes av opptakskomiteén etter individuell bedømming av de oppnådde eksamensresultater.

§ 6. Gruppeinndeling

Opptaket skjer separat for hver studieretning i følgende grupper:

- Søkere med bare skolepoeng (minst 30%).
- Søkere med skolepoeng og tilleggspoeng (opptakspoeng).
- Inntil 10% kan tas opp uten hensyn til poengsum, dersom det foreligger spesielle faglige, sosiale eller personlige forhold.

Står flere søkere poenmessig likt, skjer opptaket ved loddrekning. Søkere plasseres i den for ham gunstigste gruppe.

Opptakskomiteén kan dispensere fra ovennevnte fordeling dersom søknadsmassen skulle tilsi det.

§ 7.

Styret kan, etter innstilling fra Høgskoletinget, fatte vedtak om at det for enkelte studieretninger skal kunne anvendes andre opptakskriterier enn dem som er nevnt i dette reglement.

§ 8. Forhåndsløfte

Vanligvis gis ikke forhåndsløfte om opptak. I spesielle tilfeller når søkeren kan dokumentere at det medfører store praktiske vanskeligheter med å vente til den ordinære søknadsfrist, kan forhåndsløfte likevel gis. Søknad om ett års utsettelse med å påbegynne studiene kan, dersom det foreligger vektige grunner for det, behandles som søknad om forhåndsløfte.

Søknad om forhåndsløfte behandles av opptakskomiteén etter følgende retningslinjer:

- a) Søkeren ville uten tvil ha blitt opptatt ved forrige års opptak.
- b) Det bør ikke gis forhåndsløfte til mer enn 10% av det antall studenter som kan tas opp.
Særlige behov ved enkelte studieretninger kan betinge at det gis forhåndsløfte til en større andel av studenttallet enn angitt ovenfor.

§ 9. Tilleggs poeng

Høgskoletinget fastsetter «Utfyllende regler for tildeling av tilleggs poeng for utdanning, praksis og annen virksomhet».

UTFYLLENDE REGLER FOR TILDELING AV TILLEGGSPOENG FOR UTDANNING, PRAKSIS OG ANNEN VIRKSOMHET

§ 1. Tilleggs poeng for utdanning

- 1) Enhver form for dokumentert utdanning som søkeren har i tillegg til den utdanning han har fått studiekompetanse for, gir anledning til tilleggs poeng. Poengtildelingen skjer med utgangspunkt i utdanningens normale varighet.
Poengtildeling skjer ut fra følgende tabell:

Utdanningens varighet	Tilleggs poeng
3 mnd.— 4. mnd.	1
5 mnd.— 8 mnd.	2
9 mnd.—12 mnd.	3
13 mnd.—16 mnd.	4
17 mnd.—20 mnd.	5
21 mnd.—24 mnd.	6
25 mnd.—28 mnd.	7
29 mnd.—32 mnd.	8
33 mnd.—36 mnd.	9
37 mnd.—40 mnd.	40
41 mnd.—44 mnd.	11
Mer enn 44 mnd.	12

Lite relevant utdanning kan føre til reduksjon i tilleggspoeng. Opptakskomiteén vil kunne redusere antall tilleggspoeng hvis de oppnådde karakterer er særlig svake.

§ 2. Tilleggspoeng for forutgående praksis

For praksis gis tilleggspoeng etter nedenstående skala. Hver enkelt praksisperiode må omfatte minst 2 mnd. sammenhengende. Praksis må være avsluttet innen 1. juli det år søknaden gjelder.

Utdanningens varighet	Tilleggspoeng
3 mnd.— 5 mnd.	1
6 mnd.—10 mnd.	2
11 mnd.—15 mnd.	3
16 mnd.—20 mnd.	4
21 mnd.—25 mnd.	5
26 mnd.—30 mnd.	6
31 mnd.—35 mnd.	7
36 mnd.—40 mnd.	8
41 mnd.—45 mnd.	9
46 mnd.—50 mnd.	10
51 mnd.—55. mnd.	11
Mer enn 55 mnd.	12

§ 3. Tilleggspoeng for annen virksomhet

Opptagskomitéen vil kunne tildele en søker inntil 3 tilleggs-poeng for annen dokumentert virksomhet som antas å ha betydning for studiet. Tillitsmannsarbeid, sosial virksomhet o. l. regnes for å komme i denne kategori.

§ 4. Ikrafttreden

Disse utfyllende regler gis virkning fra og med vårsemesteret 1973.

Forskrift vedrørende evaluering og eksamen

ved Agder distriktshøgskole

Vedtatt av høgskoletinget 22. februar 1973.

Vedtatt av Styret 26. februar 1973.

Godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet 13. 5. 1973.

- § 1. Gjennom evaluering skal lærere og studenter vurdere om målene for studiene er nådd.
- § 2. Evaluering gjelder såvel studentene som høgskolens undervisning.
Evaluering av høgskolens undervisning vil være en sentral oppgave for linjemøter, styringsgrupper og fagseksjoner.
- § 3. Evaluering av studentene har tre funksjoner:
En rådgivende og kontrollerende funksjon for studentene selv, en kontrollerende og korrigerende funksjon for undervisningen, en offentlig informativ funksjon for samfunnet.
Evalueringsformene er:

Individuell eksamen:	Gruppeeksamen:
1. Skriftlig eksamen.	1. Skriftlig eksamen.
2. Muntlig eksamen.	2. Prosjektarbeid.
3. Større skriftlig arbeid.	3. Muntlig eksamen.
4. Standpunktvurdering.	

Disse kan brukes enkeltvis eller i kombinasjoner. Med godkjenning av Høgskoletinget etter innstilling fra Fagseksjon kan også andre evalueringsformer bli brukt.

- § 4. Evalueringsform, eksamenstidens lengde samt om grader-te karakterer eller bestått/ikke bestått skal nyttes, be- stemmes for det enkelte kurs av ansvarlig faglærer og studenter i fellesskap innen oppmeldingsfristen. Hvis en- ten en faglærer eller minst 40% av de studenter som del- tar i avgjørelsen er uenige i den beslutning som fattes om evalueringsform etc., avgjør Eksamensutvalget spørsmå- let.
- § 5. Karakterskalaen går fra 1,0 til 6,0. Karakterene gis i hele og halve tall. 1,0 er beste karakter. Kandidater som får dårligere karakter enn 4,0 har ikke bestått. For disse settes ingen tallverdi. Alternativene bestått/ikke bestått kan også nyttes. Eksamensutvalget kan, etter innstilling fra Styringsgrup- pen, tillate en annen inndeling enn den ovennevnte.
- § 6. Studenter som har gjennomført et godkjent studium av minst 2 års varighet, gis rett til tittelen HØGSKOLEKAN- DIDAT.
- § 7. Etter gjennomført studium nevnt i § 6 tildeles kandidaten et Høgskolediplom. Kandidaten får kopi av det endelige registerkort som vedlegg til diplom. Studenter som gjen- nomfører og består avsluttet studium av kortere varighet, kan få utstedt eget diplom. Studenter som består deleksamener/enkelteksamener/kurs- eksamener, kan få utstedt eget eksamensbevis.
- § 8. Høgskoletinget oppnevner et Eksamensutvalg som består av 2 representanter fra undervisningspersonalet, 1 rep- resentant fra Høgskolens administrasjon og 3 studentrep- resentanter. Utvalget oppnevnes hvert høstsemester med ett års funksjonstid. Eksamensutvalget er beslutningsdyktig når minst 4 med- lemmer er tilstede. Utvalget velger selv sin formann som ved stemmelikhet har dobbeltstemme. Eksamensutvalget gir instruks og ordensreglement i for- bindelse med eksamen og kan gi utfyllende regler forøv- rig til dette reglement. Det behandler og avgjør alle saker

vedrørende anvendelsen av instruksjer og reglementer i forbindelse med eksamen såfremt slike avgjørelser ikke etter dette eller andre reglementer er tillagt andre organer.

- § 9. Eksamenskommisjonen skal normalt bestå av den ansvarlige faglærer for kurset/faget og en sensor som ikke er ansatt ved høgsolen. Oppnevningen gjøres av Styret etter forslag fra vedkommende fagseksjon.

Sensorene må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:

- Være ansatt på lektor-/amanuensisnivå eller høyere nivå, ved universitet/høgskole eller ved annen forskningsinstitusjon.
- På annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå.
- ha fungert som sensor i vedkommende fag ved universitet/høgskole i minst 3 år.
- Gjennom yrkespraksis være kvalifisert innen vedkommende fag.

For fag som undervises ved universitet/høgskole skal sensoroppnevning skje i samråd med vedkommende institutt/avdeling ved en av institusjonene. Ved årskurs i universitetets fag bør det legges vekt på at sensor har erfaring fra sensur i faget ved universitet/høgskole. For fag som faller utenfor universitetenes/høgskolenes område, bør forslag på sensor innhentes fra frittstående institutter/organisasjoner som har den høyeste kompetanse på feltet.

Sensoroppnevning bør skje i samarbeid med de andre distriktshøgskoler som underviser i samme eller nær beslektede fag, slik at samme sensor benyttes når dette er praktisk mulig. Ved oppnevning av sensorer bør en ta sikte på en veksling mellom flere sensorer som hentes fra forskjellige institusjoner.

Seminaroppgaver og prosjektarbeider bedømmes som regel av faglærer alene.

- § 10. De to medlemmene av eksamenskommisjonen skal så langt som mulig søke å bli enige om karakterfastsettelsen. Hvis slik enighet ikke oppnås, legger en til grunn sensors oppfatning.

- § 11. Styringsgruppen kan, etter innstilling fra fagseksjon, godkjenne eksamener avlagt ved en annen institusjon eller et annet studium som faglig jevnkode med eksamener i studier ved høgsolen, og frita for eksamen i disse. Styringsgruppen kan dessuten, etter innstilling fra fagseksjon, frita for deler av et studium hvis studenten ved en annen institusjon eller i et annet studium har avlagt eksamener som nivåmessig oppfyller de krav høgsolen stiller og som er velegnet (relevant) for vedkommende studium. Gjenpart av vedtaket sendes Eksamensutvalget. Studenter som i henhold til foranstående har fått godkjenning for eksamener og som tilfredsstiller kravene til et høgsolenstudium, kan få utstedt diplom dersom minimum halvdelen av utdanningen regnet etter vektall er gjennomført innen vedkommende studium ved høgsolen. I slike tilfeller skal det tydelig framgå av registerkortet hvilke deler av studiet det er gitt fritak for. Høgsolenetingset kan etter innstilling fra styringsgruppen dispensere fra bestemmelsene i denne paragraf.
- § 12. Ordinær eksamen holdes i det semester undervisningen i kurset/faget avsluttes. Ekstraordinær eksamen avvikles i første del av høstsemesteret dersom det i dette semester ikke holdes ordinær eksamen i kurset/faget, og minst 3 studenter som strøk ved ordinær eksamen melder seg til ekstraordinær eksamen. Retten til å gå opp til ekstraordinær eksamen begrenses til å gjelde studenter som strøk sist de var oppe til denne eksamen, samt studenter som studerer utover ordinær studietid. Eksamensutvalget kan likevel etter søknad beslutte at det skal arrangeres ekstraordinær eksamen på andre tidspunkter og for andre studenter dersom det foreligger sterke velferdsgrunner. Dersom en student flere ganger har gjennomført en eksamen skal den beste karakter påføres det endelige registerkort. Eventuelle utsatte eksamener skal slås sammen med ekstraordinære eksamener som arrangeres i samme semester.
- § 13. Dersom en student ikke har gjennomført og bestått eksamener tilsvarende 10 vektall eller mer i løpet av et studie-

år, blir han å betrakte som deltidsstudent. Eksamensutvalget kan hvis særlige grunner tilsier det, etter søknad dispensere fra denne bestemmelse. Dersom en student som etter bestemmelsen i 1. ledd har mistet sin status som heltidsstudent, i det påfølgende studieår består eksamener i kurs tilsvarende 16 vektall, får han tilbake sin status som heltidsstudent.

- § 14. Eksamenskandidater som på grunn av sykdom, eller andre forhold som de ikke selv rår med, ikke gjennomfører en eksamen, kan etter søknad innrømmes adgang til å gå opp til utsatt eksamen.
Eksamenssekretæren skal uten opphold underrettes om beslutningen om ikke å gjennomføre eksamen.
Hvis sykdom påberopes, må tilfredsstillende legeattest leveres samme dag som slik underretning gis, eller snarest deretter hvis noe spesielt har vært til hindre for dette.
Eksamensutvalget avgjør om de forhold som kandidaten påberoper som årsak til at han ikke var istand til å gjennomføre eksamen skal gi adgang til utsatt eksamen.
Sykdom skal normalt gi slik adgang.
- § 15. Utsatte eksamener bør avholdes så snart som mulig etter den ordinære eksamen, eventuelt sammen med ekstraordinær eksamen.
Dersom en kandidat avbryter en utsatt eksamen, kan han ikke kreve ny utsatt eksamen.
- § 16. Høgskoletinget kan dispensere fra bestemmelsene i dette reglement for kurser som ikke inngår i studieplanene.

BEGRUNNELSE OG KLAGE

KUD har den 19. 1. 1973 med hjemmel i Kgl. res. av 5. 2. 1969 fastsatt følgende forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høyskoleeksamener:

§ 1. Begrunnelse

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sen-

sorene. Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelsen gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidaten etter at sensuren er falt.

§ 2. Klage over innholdet av sensurvedtak

Klage over innholdet av sensurvedtak framsettes skriftlig. Finner klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal den behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3. Behandling i klagenemnda

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakter fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4. Klage over saksbehandlingen

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5. Fullmakt til å gi nærmere regler

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om

klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal framsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3.

For øvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

I medhold av ovennevnte forskrifts § 5 fastsettes følgende utfyllende regler om begrunnelse og klage:

§ 1. Klagefrist

Klage over innholdet av sensurvedtak eller over saksbehandlingen må være innkommet senest to uker etter neste semesters begynnelse. Hvis sensur kunngjøres etter neste semesters begynnelse, er klagefristen to uker etter kunngjøringen. Sistnevnte frist gjelder også ved ekstraordinær eksamen og utsatt eksamen.

§ 2. Sammensetning av Klagenemnd

Klagenemnda består av to nye medlemmer hvorav den ene oppnevnes som formann.

§ 3. Behandling i Klagenemnd

Klagenemnda skal legge vesentlig vekt på å få plassert de påklagede besvarelser riktig i relasjon til karakternivået ved den ordinære sensur. Til støtte for sin vurdering skal den nytte seg av et representativt antall besvarelser som ikke er påklaget.

Blir medlemmene av klagenemnda ikke enige om karakterfastsettelsen, legges formannens oppfatning til grunn.

§ 4. Klage over saksbehandlingsfeil

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles og avgjøres av Eksamensutvalget.

Generelt om studiene ved distriktshøgskolen

Det er ikke gått mer enn ca. 7 år siden den første innstillingen om regionale høyskoler ble avgitt av Videreutdanningskomitéen, og som aktuelt utdanningstilbud har distriktshøgskolene

eksistert i knapt 6 år. På tross av den korte tiden har disse studiesentra vist at de fyller et behov.

Med en kalkulert studietid på 2 år gir distriktshøgskolene studenter med eksamen fra gymnas eller tilsvarende bakgrunn kvalifikasjoner for å gå direkte ut i yrkeslivet eller over i videre studier. Samtidig gir de et tilbud til en rekke andre grupper. Folk som føler behov for dypere innsikt i bestemte fag — uten direkte å satse på spesialutdanning — kan delta i enkelte kurs. I tillegg står distriktshøgskolene åpne for alle som vil benytte seg av kursopplegg med tanke på tilleggs- eller etterutdanning.

Distriktshøgskolene skal være åpne for eksperimentering og vil følgelig være under stadig utvikling. De representerer ikke noe nytt skoleslag på linje med de eksisterende, men samler en rekke forskjellige eksisterende og nye utdanningsstilbud og kombinerer dem i helt nye opplegg.

Distriktshøgskolen forsøker å oppheve det tradisjonelle skillet mellom samfunnsfagene, teknologisk-naturvitenskapelige og humanistisk-estetiske fag. Studentene skal ha mulighet for å velge fagkombinasjoner som ikke er tilgjengelige i mer fastlagte og lukkede studieopplegg. Dette er viktig fordi ingen i dag kan si hvilken utdanningsbakgrunn som vil være ønskelig om 10—20 år.

Et av hovedmålene for undervisningen er å utvikle studentenes evne til å se seg selv og sine spesialområder i en større samfunnsmessig sammenheng. Som en naturlig følge av dette inngår allmennfag i alle studieretninger.

Studiene ved distriktshøgskolene følger et kurssystem hvor hvert kurs har et bestemt vektall.

Selve studieformen er fri med stor vekt på selvstudier. Den organiserte undervisningen skjer i form av forelesninger, seminarer og gruppearbeid under individuell veiledning. Lærere og studenter ved den enkelte høgskole avgjør i samarbeide hvilke undervisningsformer det skal legges mest vekt på. Eksamen skal tjene studiets målsetting og ikke være et mål i seg selv. Skolen overlater til faglærerne og studentene å avgjøre hvilke eksamensformer og oppgavetyper som skal brukes.

Undervisningens kvalitet er selvsagt i høy grad avhengig av lærerkreftene, og distriktshøgskolene stiller her strenge krav. En høgskolelektor må ha samme kvalifikasjoner som en universitetslektor. Høgskolene gjør også utstrakt bruk av time-lærere og inviterer gjesteforelesere fra arbeidslivet, forskningsinstitusjoner og andre læreanstalter.

Praksis har vist at det langt på vei er mulig å forene yrkes- og studierettede undervisningsopplegg. Distriktshøgskolene legger opp til en utdanning som kan brukes innen stat, kommune, næringsliv og organisasjoner. Ved fastlegging av studietilbud ved den enkelte høgskole tas det bl. a. hensyn til viktige næringsveier i landsdelen. En rekke av fagene ved distriktshøgskolene kan utvides slik at de også gir et grunnlag for videre studier. For eksempel kan eksamener i valgfag som fremmede språk, økonomiske fag og samfunnsfag føres fram til mer omfattende eksamener ved distriktshøgskolene eller ved universiteter og høgskoler.

Det vil alltid være et behov for folk med slik utdanning som skolen gir, men det er vanskelig å si i dag nøyaktig hvilke stillinger som vil stå åpne. Du har selv mulighet til å påvirke ditt yrkesvalg gjennom de kurskombinasjoner du legger opp.

For de aller fleste vil overgangen bli stor fra gymnas til videregående utdanning. Derfor lønner det seg å være forberedt på noen av de viktigste forskjellene:

- På høgskolen er det ikke obligatorisk frammøte.
- Du arbeider selvstendig, i grupper og på egen hånd.
- Lærerne er både veiledere og forelesere; du har mulighet for å snakke med dem når du trenger veiledning.
- Du kan fritt velge fag innen visse rammer.
- Det er en del av skolens arbeid å eksperimentere med studie- og eksamensform.

Studier ved Agder Distriktshøgskole

Høgskolen kan tilby dette undervisningsprogrammet for studieåret 1975—76:

- 2-årig studieretning i analytisk kjemi.
- 2-årig studieretning i offentlig administrasjon.
- 1½—2-årig studieretning i skipsfartsfag.
- 2-årig studieretning i systemering og databehandling.
- 3-årig teknisk-økonomisk studieretning.

3-årig studieretning for tolker og oversettere.
 2-årig økonomisk-administrativ studieretning.
 1-årig engelskstudium.
 1-årig matematikkstudium.
 1—2-årig kjemi/matematikkstudium.
 Examen philosophicum.

I samarbeid med Kristiansand museum og Folkeuniversitetet tilbys også full undervisning til:

Fransk mellomfag og 1. avd. juridicum som vil bli satt i gang høsten 1975, samt nordisk grunnfag som vil bli satt i gang våren 1976 (med forbehold om budsjettmessig dekning).

Studieåret

	Undervisning:	Eksamen:	Semester- lengde (uker):
Høst	15/8—30/11	1/12—20/12	15 + 3
Vår	10/1— 5/5	6/5 — 1/ 6	15 + 4

Det er påskeferie fra og med lørdag før til og med tirsdag etter påske, og pinseferie fra og med lørdag før og til og med tirsdag etter pinse.

Forkurs

Der opptaksgrunnlaget gjør det nødvendig arrangeres det forkurs for de nye studentene. For en nærmere orientering, se under kapitlene om de forskjellige studieretninger.

Påmeldings- og søknadsfrister

For studiene ved Agder distriktshøgskole er søknadsfristen 25. juni 1975. For examen philosophicum er påmeldingsfristen 1. august. Søknad eller påmelding til disse studier sendes Agder distriktshøgskole.

For 1. avd juridicum er påmeldingsfristen 1. august. For fransk mellomfag er påmeldingsfristen 20. juni og for nordisk grunnfag som begynner med nytt 1. semester våren 1976 er påmeldingsfristen 10. desember. Påmelding til disse studier sendes Kristiansand Museum, Postboks 479, 4601 Kristiansand.

Forhåndsløfte om opptak

Forhåndsløfte om opptak gis bare rent unntaksvis når sterke velferdsgrunner hos søkeren tilsier det (eksempelvis sjøfolk i utenriksfart eller personer med lang oppsigelsestid). Betingelsen er at søkerens bakgrunn i utdanning og praksis er slik at han uten tvil ville blitt tatt opp ved forrige opptak. Begrunnet søknad må være skolen i hende innen 2. mai.

Framtidsutsikter og kompetanse

Skolen får stadig henvendelser fra interesserte som spør hvilke stillinger de vil kunne få etter endt utdanning, hvilken lønn de vil kunne forvente osv.

Som det framgår av denne studiehåndboka, kan Agder distriktshøgskole tilby et variert studieprogram, med mange muligheter for studentene til å spesialisere seg. Det er derfor umulig å gi noe entydig svar verken på hvilke stillinger høgskolekandidatene vil kunne regne med, eller hvilken lønn. Dette avhenger av hvilke studieretning og spesialiseringsretning studenten velger, hans faglige kompetanse, tidligere praksis og utdanning og den generelle etterspørsel på arbeidsmarkedet etter folk med den type utdanning studenten velger.

I avsnittene om de enkelte studietilbud er det beskrevet hvilken kompetanse de enkelte studier gir, både når det gjelder forholdet til videre studier og når det gjelder yrkeslivet. De undersøkelser som er foretatt viser at uteksaminerte kandidater fra Agder distriktshøgskole har fått både bra betalt og tilfredsstillende arbeid. I midlertid viser det seg også at det ofte går en viss tid fra kandidatene uteksamineres til de kommer i slikt arbeid. Derfor må studentene ofre yrkesvalget spesiell oppmerksomhet. Her bør de gjøre bruk av faglærerne, studieveilederen og yrkesrettleierne på arbeidskontorene.

Påbygging av utdanningen

Et av distriktshøgskolens formål er å gi studentene et grunnlag for videre studier ved andre høyskoler og universiteter både i inn- og utland. Studiekompetansen for distriktshøgskolene ventes avklart i løpet av året.

I avsnittene om de enkelte studier står det beskrevet hvilke muligheter som eksisterer for videre studier.

Også i distriktshøgskolesystemet gis det voksende muligheter for påbygging av utdannelsen.

Gjesteforelesninger

Høgskolen har regelmessig besøk av gjesteforelesere. Disse kommer både fra inn- og utland. Tidspunktene kunngjøres ved oppslag.

Eksamener, former og tidspunkt

Forsøk med nye eksamensformer har vært i gang i samarbeid med studentene. Eksamenslengde og -form avgjøres av studentene og faglærere. Eksamener avholdes normalt i slutten av hvert kurs. Se forskrift om Eksamen.

Bibliotek

Høgskolens hovedbibliotek holder til i Katedralskolen, Gyldenløves gate 9, rom 206.

EDB- og kjemilitteraturen er plassert i lesesalen på Oddernes skole, og matematikkseksjonens bøker står i Astoria-gården.

Bibliotek ekspedisjonen er åpen for utlån av bøker mandag—fredag kl. 08.00—15.00, tirsdager også kl. 16.00—18.00. Utlåns-tiden er vanligvis en uke. Tidsskrifter lånes ikke ut, men biblioteket har en kopieringsmaskin med myntinnkast til disposisjon.

Utlånsavdelingen ved Kristiansand folkebibliotek, Rådhusgt. 11, er åpen mandag—fredag kl. 10.00—19.00, lørdag kl. 10.00—14.30.

Lesesaler

I Katedralskolen, 2. etasje, er det 3 leserom med tilsammen 70 plasser. Lesesalen i Iversen-gården har 150 plasser, og på Oddernes skole er det 40 plasser.

Alle lesesalene er åpne mandag—fredag kl. 08.00—20.00, lørdag kl. 08.00—15.00.

Lesesalen ved Kristiansand folkebibliotek, Rådhusgt. 11, er åpen mandag—fredag kl. 08.30—21.00, lørdag kl. 08.30—16.00.

adh-nytt

adh-nytt er Agder distriktshøgskoles «husorgan». Avisen kommer ut vanligvis hver 2. uke og bringer små og store nyheter om hva som foregår på ADH. Avisen trykkes i A5-format og er vanligvis på 8 sider.

Avisen lages av et redaksjonsutvalg med informasjonsekretæren som redaktør.

Avgifter

Studenter som følger undervisning i universitetsfag (examen philosophicum eller de studier som tilbys i samarbeid med Kr.-sand Museum) må ved begynnelsen av hvert semester betale kr. 85,00 i semesteravgift.

Studenter som melder seg opp til examen philosophicum må betale kr. 30,00 i eksamensavgift, mens en ved første gangs oppmelding til grunnfags/mellomfagseksamen må betale en avgift på kr. 50,00.

Studenter som følger distriktshøgskolens egne studieopplegg betaler en semesteravgift som fastsettes av Studentforeningen. (Studieåret 1974/75: Kr. 30,00 pr. semester.)

Studentregistrering

Det vil bestemte dager ved begynnelsen av hvert semester foregå registrering av studenter. Registreringen foretas ved Ekspedisjonskontoret og omfatter følgende:

- Utfylling av registerkort.
- Betaling av semesteravgift.
- Besøk ved Diagnosestasjonen, Gyldenløves gt. 4, for pirquetprøve og skjermbildefotografering.
- Fotografering til studentlegitimasjon/utstedelse av legitimasjonskort.
- Utdeling av lån etc.

Helsetjeneste

Pirquetprøve og skjermbildefotografering er obligatorisk for alle nye studenter. Dette må gjøres i forbindelse med registreringen. Helsekort må tas med.

Legitimasjon

Fotografering til studentlegitimasjon vil bli foretatt i begynnelsen av nytt semester. Studentene må medbringe gyldig legitimasjon. Mot studentlegitimasjon og gyldig semesterkort får studentene rett til reiser med NSB til halv pris, samt rabatt ved teaterforestillinger, skoleforestillinger på kino, besøk i svømmehallen m. v.

Militærtjeneste

Søknader til militære myndigheter i forbindelse med utsettelse av militærtjenesten stiles til rulleførende avdeling og sendes

vernepliktsutvalget ved ADH for behandling og videre ekspedisjon.

Hybler

De nye studentene bør fortrinnsvis forsøke å skaffe seg hybel eller leilighet på egen hånd. Hittil har det ikke vært store problemer med å skaffe seg hybel. Helt i begynnelsen av semesteret er situasjonen imidlertid ikke så lett. Studenter som ikke har skaffet seg hybel vil når semesteret begynner muligens kunne regne med midlertidig innkvartering på Roligheden Ungdomsherberge.

Stiftelsen «ADH-hus» har i dag til disposisjon 3 eldre hybelhus med tilsammen 58 hybler. En skulle kunne anta at ca. $\frac{1}{3}$ av disse vil være ledige ved begynnelsen av semesteret.

I tillegg til ovennevnte hybelhus regner en med å få ferdig et nytt hybelhus med plass til 38 studenter fra ADH og samme antall fra Kristiansand lærarskole. Dette huset inneholder både enkle og doble hybler samt familieleiligheter med plass til 1 barn.

Sammen med opptaksbrevet vil Agder distriktshøgskole gi nærmere opplysninger om høgskolens hybelformidling.

Bokhandel

Helt fra starten av har Agder distriktshøgskole hatt et eget bokutsalg. Dette var til å begynne med bare en del av studentkontoret — der man skaffet de bøkene som var mest aktuelle som pensumlitteratur. Siden ble det innredet et eget rom til formålet. I dag er Studentbokhandelen en bokhandel med medlemskap i Den norske Bokhandlerforening og vil fra høsten ha omtrent det samme assortement som en vanlig norsk bokhandel. Bokhandelen er inntil mars 1975 blitt drevet av et bokhandeletvalg opprettet av Høgskoletinget, men organisasjonsformen er i dag under diskusjon.

Styringsinstruksen ved Agder distriktshøgskole

Studentdemokratiet er høyt utviklet ved Agder distriktshøgskole. Det er ikke mange undervisningsinstitusjoner her i landet hvor studentene har så store muligheter for reell innflytelse. Studentene er med på å bestemme i saker som angår budsjetter, den daglige drift, utforming av studietilbud, pensum, eksamener m. m. Studentens representanter velges ved høstsemesterets begynnelse, og ved vårsemesterets begynnelse. Studentene har derfor mulighet for å delta i de besluttede organer alt i sitt første semester ved høgskolen. Det er derfor av stor betydning at de nye studentene søker å sette seg inn i styringsstrukturen ved Agder distriktshøgskole så tidlig som mulig.

Høgskoletinget, høgskolens høyeste interne organ, har gitt retningslinjer for tildeling av vekttall for tillitsverv. Enkelte tillitsverv gir automatisk rett til ekstra vekttall, mens det i andre tilfeller må søkes spesielt.

Vekttall for studentarbeid gir normalt ikke faglig kompetanse. Imidlertid kan det søkes om arbeidet kan erstatte maksimum ett allmennfag.

HØGSKOLENS ORGANER

(Reglement for den interne organisasjon
er for tiden til revisjon.)

Styret

Styret er høgskolens høyeste styringsorgan med ansvar for vedtak av prinsipiell betydning for høgskolens virksomhet. Styrets sammensetning og oppgaver følger gjeldende reglement gitt av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Rådet

Rådet er oppnevnt av Aus-Agder og Vest-Agder fylker, med 7 medlemmer fra hvert fylke. Rådet begynte sin virksomhet i 1973. Det er et rådgivende organ for Styret og skal være et bindeledd mellom ADH og distriktet.

Høgskoletinget

Høgskoletinget er høgskolens høyeste **interne** organ. Det er ansvarlig overfor høgskolens styre. I de saker hvor styret har

delegert sin myndighet tar høgskoletinget avgjørelsen. Høgskoletinget skal behandle og legge fram forslag om årsbudsjetter og langtidsbudsjetter, opprettelse av nye studieretninger og høgskolens engasjement i kursundervisning og etterutdannelse. Det skal ha rett til å uttale seg i alle saker av prinsipiell karakter og ellers i saker av stor betydning for høgskolen. Studentene skal ha halvparten av representantene i høgskoletinget.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget består av 6 representanter valgt av og blant høgskoletingets medlemmer.

Arbeidsutvalget forbereder alle saker som skal behandles i høgskoletinget og er ansvarlig for vedtak som treffes mellom høgskoletingmøtene.

Direktøren

Direktøren har ansvaret for den daglige ledelse av høgskolens administrasjon. Direktøren er ansvarlig for saksforberedelsen til høgskoleting og arbeidsutvalg og har ansvar for iverksettelsen av vedtak.

Fagrådet

Fagrådet består av formennene i de enkelte fagseksjoner. Det er et rådgivende organ som primært skal gi råd til Arbeidsutvalg og Høgskoleting, men kan også ta opp egne saker til vurdering.

Studieledere

For hver studieretning eller studium velges en studieleder blant de fast ansatte undervisningsledere og høgskolelektorer som underviser på studieretningen. Studielederen har det daglige administrative ansvar for studieretningen.

Styringsgrupper

Styringsgrupper for hver studieretning eller studium består av 2 lærere og 2 studenter.

Styringsgruppen er ansvarlig for framdriften av studieretningen og samordning av de ulike undervisningstilbud til et helhetlig studium, og for at man utformer de enkelte kurs slik at de får et faglig innhold som er i overensstemmelse med utdannelsens målsetning. Denne utforming skjer i samarbeid med fagseksjonene. Styringsgruppen er videre ansvarlig for utredning

og planlegging av nye spesialiseringsretninger og kurskombinasjoner. Styringsgruppen legger fram forslag om hvilke spesialiseringsretninger og kurskombinasjoner som skal tilbys.

Linjemøter

Linjemøtet består av samtlige lærere og studenter ved en studieretning. Linjemøtet er det sentrale debatt- og informasjonsforum for studieretningen. Møtet kan vedta uttalelser i saker som angår studieretningen eller høghskolen.

Fagseksjoner

De fast ansatte undervisningsledere, høghskolelektorer og stipendiater som underviser eller driver forskning ved eller i tilknytning til høghskolen, organiseres i fagseksjoner. Fagseksjonene inndeles etter fagområder og hver fagseksjon bør bestå av minst 3 personer. Den enkelte fagseksjon er det faglige organ ved høghskolen innenfor sitt fagområde.

STUDENTENS ORGANER

Studentforeningen ved ADH arbeider for studentenes felles sosiale, økonomiske og kulturelle interesser.

Styret velges på allmannamøter som er foreningens øverste organ.

Styret (studentutvalget)

Styret har en rekke funksjoner. Det tar opp og behandler saker av interesse for studentene, og de viktigste av disse blir lagt fram for allmannamøtet. Studentutvalget fordeler de økonomiske midler som studentene får stilt til sin rådighet, blant de forskjellige underutvalg. Det innkaller også til allmannamøter og legger fram saker for disse.

PR- og kontaktutvalget

PR- og kontaktutvalget driver PR om høghskolen og den undervisning som drives der, med spesielt sikte på framtidige arbeidsgivere. Utvalget arrangerer også ekskursjoner til forskjellige bedrifter.

Sosialutvalget

Sosialutvalget driver forskjellige aktiviteter og er bl. a. med på å ta ut filmer til skolekino.

Ekkoutvalget

Ekkoutvalget legger opp arrangementer av mer kulturell art, som jazz, visesang og lyrikk.

Festutvalget

Nesten hver fredag kveld arrangeres DH-kvelder med diskotek på Que Vadis. Ellers har festutvalget i samarbeid med Key-klubben arrangementer på Hotell Fregatten om onsdagskveldene.

Idrettsutvalget (ADI)

Idrettsutvalget arrangerer regelmessige treninger i idrettshall. Studentene deltar i håndballserien med både dame- og herrelag. ADI har også deltatt i Studentmesterskapet både i håndball (dame- og herrelag), basketball- volleyball og fotball.

På høgsolen er det ellers tre politiske lag: Kristiansand Konservative Student Forening, Norges kommunistiske studentforbund og Fritt Forum, en samling av radikale studenter.

Skolen har også et kristen lag, og kvinnegruppe.

«Stiftelsen» er en forening for ADH-studenter som ønsker å drive med hobbyer av mer kulturell art, f. eks. visesang, lyrikk og forskjellige former for musikk. Våren 1975 driver «Stiftelsen» et «Blåse- og Spadser-Ensemble» som er kjent over hele byen, en dixielandgruppe, en sang/instrumentalgruppe og en liten viseklubb.

Generelt om studieretningene

Distriktshøgskolestudiene har flere formål. De tar sikte på å gi en direkte yrkeskompetanse innen det private næringsliv eller innen den offentlige forvaltning. Videre søker de å gi studentene et grunnlag for videre studier ved andre høyskoler eller universiteter. Studiene er også ment som et supplement til annen utdanning (f. eks. ingeniører som finner det formålstjenlig å skaffe seg en utdanning i økonomisk-administrative fag).

Studiene bygger på kurssystemet. Hvert kurs gir vektall etter den arbeidsbyrde som kurset forutsetter. Gjennomsnittlig arbeidsbyrde pr. semester er 10 vektall. Studenter som har gjennomført et godkjent studium av minst 2 års varighet, gis rett til tittelen HØGSKOLEKANDIDAT.

En vesentlig del av studiet vil bestå av obligatoriske kurser. Hensikten med disse er å gi studentene en generell innføring i fag som anses sentrale innen studieretningen. Minst 2 vektall skal bestå av allmennfag. Allmennfagene skal innøve studentenes evne til kritisk refleksjon over faglige og samfunnsmessige spørsmål som de møter i studiet, og evnen til å sette bedrift og yrke inn i en samfunnsmessig sammenheng.

Studentene må velge minst én spesialiseringsretning innen sin studieretning dersom det er flere spesialiseringsretninger å velge i. Spesialiseringsretningene skal gi studentene en direkte yrkeskompetanse. Spesialiseringsretningene er ofte opprettet for å dekke regionens spesielle behov, både innen den private og den offentlige sektor.

Enkelte av spesialiseringsretningene vil, sammen med de obligatoriske fag og allmennfagene, gi en tilstrekkelig høy vektallsum. Innen andre spesialiseringsretninger derimot, må en supplere med valgfrie kurs. Disse bør velges i samråd med faglærer. Studentene kan fritt velge sine valgkurs blant de kurs som står beskrevet lenger bak i boka under kursregisteret.

Seminaroppgaven skrives normalt i det siste eller de to siste semestre. Seminaroppgaven velges av studentene selv, alt etter de interesser de har og på grunnlag av de emner som har opp tatt dem mest under studiet. Seminaroppgaven gir 2 til 4 vektall (alt etter hvilken studieretning studenten velger), og er obligatorisk.

Utvidelse av vektall for seminaroppgaver innen studieplanens obligatoriske ramme godtas ikke.

Seminararbeider som går utover studieplanens obligatoriske ramme tillates. Ansvarlig veileder fastsetter vektall i samråd med studenten. Vektallet bør fastsettes før arbeidet settes i gang. Studenter som gjennomfører slike seminaroppgaver kan likevel ikke påregne vegledning vesentlig utover det som er vanlig for en ordinær seminaroppgave.

Som tidligere nevnt bygger undervisningen for det meste på forelesninger. En vesentlig del av studentenes arbeidstid er imidlertid reservert for arbeid i mindre grupper. Skolen disponerer en rekke kollokvierom til dette formål.

STUDIERETNING I ANALYTISK KJEMI

Generelt om studieretningen

To-årig studieretning for analytisk kjemi startet høsten 1973. Studiet tar sikte på å gi en kortvarig, men solid utdannelse for personer som vil kvalifisere seg for arbeid i analytisk kjemi i forskjellige typer av industri- og forskningslaboratorier.

En regner også med at innslaget av biologiske og økologiske kurs vil gi et grunnlag for dem som vil arbeide i marken med forurensningsproblemer av en kjemisk natur.

Studieopplegget er, hva angår det kjemiske, bygget opp omkring noen såkalte grunnkurs (KJEMI 1—5). Ved siden av disse vil det bli kortere kurser med forskjellige biologisk økologisk og marinkjemisk innhold. En del av kursene medfører feltarbeid. I det siste semesteret vil studiet for det vesentlige være preget av spesial-oppgaver, hvortil de enkelte studenter vil få en valgfrihet etter sine spesielle interesser. Det vil bli arbeidet enkeltvis eller i grupper innenfor de forskjellige interesseom-

Studiets oppbygging.

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
KJEMI 1	KJEMI 2	KJEMI 3	KJEMI 6
Generell kjemi (5)	Uorganisk kjemi (5)	Organisk kjemi (5)	Spesialanalyser m/seminaroppgave (2 + 4)
BIO 1	KJEMI 4	KJEMI 5	KJEMI 7
Akvatisk økologi (3)	Analytisk kjemi I (3)	Analytisk kjemi II (3)	Spesielle analytiske metoder (teori) (2)
ALLMENN FAG	ALLMENN FAG	VALG FAG	VALG FAG
(2)	(2)	(2)	(2)

I rubrikkene er angitt kurskode, kursets navn og vektall i parentes. For en mer detaljert beskrivelse av de enkelte kurs, se kursbeskrivelsene bak i boka.

råder i den utstrekning høgskolen ser mulighet for å gjennomføre oppgavene.

Studieretningen er lagt opp med sikte på heltidsstudenter. De fleste kurs avsluttes etter hvert semester med en eksamen.

Studieretningen i analytisk kjemi gir undervisningskompetanse i kjemi for gymnaset.

Forkunnskaper

Studiet krever ingen spesielle forkunnskaper utenom de som Distriktshøgskolen generelt krever. Studenter uten kunnskaper i matematikk tilsvarende reallinjens nivå, bør følge forkurs i matematikk.

Avbrudd av studiet

Om et laboratoriekurs er gjennomgått tilfredsstillende, men eksamen ikke blir tatt i det samme semester, vil vedkommende kunne få godskrevet sitt laboratoriearbeid og eventuelt ta eksamen i neste semester.

Allmennfag

I studieplanen inngår to allmennfag, som det er obligatorisk å ta. For kjemistudenter anbefales allmennfag i miljøkunnskap og økologi. En del kurs og aktiviteter, f. eks. Examen Philosophicum og deltakelse i visse studentaktiviteter (innehavelse av visse tillitsverv) kan etter søknad godkjennes som allmennfag.

Valgkurs

I prinsippet er studentene fri til å velge et hvilket som helst av skolens kurser som valgkurs. Som valgkurs anbefales spesielt kurser i matematikk og elektronisk databehandling.

Seminaroppgave

I siste semester skal studenten utføre et analysearbeid innenfor et spesielt felt, som han har særlig interesse for. Studentene kan også få oppgitt en oppgave. Alle slike oppgaver skal ha et praktisk analytisk tilsnitt, og være en kombinasjon av laboratoriearbeid og arbeid i marken. En regner også med at en slik oppgave vil komme i samarbeid med industri og forskning bl. a. i miljøvern og forurensningsspørsmål. Seminaroppgaven bør normalt utføres i grupper på 2—3 studenter.

STUDIERETNING I OFFENTLIG ADMINISTRASJON

Generelt om studieretningen

Studieretningen i offentlig administrasjon startet opp høsten 1971. Den tar sikte på å utdanne for virksomhet i den offentlige administrasjon og er ment å kvalifisere for stillinger i den kommunale, fylkeskommunale og statlige administrasjon. Som et yrkesrettet studium vil en del av fagene være rettet mot praktiske gjøremål som saksbehandling, offentlig regnskap og

Faglig opplegg.

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
STATVIT 2	STATVIT 2	FORV. 1	ALLMENN
Stats- og kommunal-kunnskap	Stats- og kommunal-kunnskap	Offentlig forvaltning 1	Allmennfag
SAMVIT 1	SAMVIT 3	FORV. 1	Seminar-oppgave (3 vekttall)
Makro-økonomikk	Offentlig økonomikk	Offentlig forvaltning 1	
ORG 11	ORG 11	SAMVIT 9	SAMVIT 10
Organisasjons-teori og analyse	Organisasjons-teori og analyse	Kommunal-økonomikk	Kommunal-økonomisk planlegging
SAMVIT 16	JUR 6	EDB 1	
Kommunalt regnskap og budsjett	Kommunal-lovgivning	Grunnkurs i databehandling for brukere	Valgkurs
KVANT 12			
Samfunns-vitenskapelig metodelære (1 vekttall)	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs

anvendt administrasjon. Studiet er imidlertid problemorientert i den forstand at studentene ikke blir drillet i ferdige problem-løsninger, men oppøves til å analysere de problemer og problemstillinger forvaltningen står overfor i dagens samfunn. Det legges derfor stor vekt på emner som belyser forskjellige sider ved forholdet forvaltning — samfunn, og fag som stats- og kommunalkunnskap og organisasjonsteoretiske fag står sentralt i utdannelsen. Studiet er tverrfaglig og består, foruten av praktisk betonte fag og statsvitenskapelige fag, også av økonomiske og juridiske fag.

Forkurs

Før høstsemesterets begynnelse arrangeres forkurs i bedrifts-økonomi (BEDØK 0) for studenter uten kunnskaper i dette faget. Forkurset anbefales som en innføring for kurset i Kommunalt regnskap. Forkurset er ikke obligatorisk.

Forkurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1. august til 15. august kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 15. august til 30. oktober med to forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Allmennfag

Det er obligatorisk å ta ett allmennfag i 3. semester. Studentene kan selv velge mellom flere allmennfag.

Seminaroppgave

I løpet av det siste semesteret skal studentene skrive en seminaroppgave over et selvvalgt emne. Studieretningens samarbeid med offentlige organer i regionen, gjør det mulig å velge oppgave i tilknytning til problemer disse organer ønsker belyst. Seminaroppgavearbeidet vil tilsvare en arbeidsbyrde på 3 vekt-tall. Oppgavene vil bli utført i tilknytning til et oppgaveseminar i 4. semester.

Praksis

I utdannelsen er det innlagt en praksisperiode på 6 uker i den offentlige administrasjon. Praksisperioden finner sted i sommerferien etter 2. semester og er ment å gi en innføring i praktiske administrative arbeidsoppgaver og gjøremål. Studenter med praksis i offentlig administrasjon vil kunne søke om å bli fritatt for denne praksisperiode. — Foreløpig er praksisordningen

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
STATVIT 2	STATVIT 2	FORV 1	ALLMENN
Stats- og kommunal-kunnskap	Stats- og kommunal-kunnskap	Offentlig forvaltning 1	Allmennfag
SAMVIT 1	SAMVIT 3	FORV 1	Seminar-oppgave (3 vektall)
Makro-økonomikk	Offentlig økonomikk	Offentlig forvaltning 1	
ORG 11	ORG 11	SAMVIT 9	SAMVIT 10
Organisasjons-teori og analyse	Organisasjons-teori og analyse	Kommunal-økonomikk	Kommunal-økonomisk planlegging
SAMVIT 16	JUR 6	EDB 1	ORG 8
Kommunalt regnskap og budsjett	Kommunal-lovgivning	Grunnkurs i data-behandling for brukere	Offentlig informasjon
KVANT 12	STATVIT 1	ORG 2	ORG 4
Samfunns-vitenskaplig metodeleære (1 vektall)	Politisk teori	Byråkrati-teorier	Anvendt administrasjon
	SAMVIT 6	SAMVIT 7	SAMVIT 8
	Befolknings- og bosettings-geografi	Lokalisering- og regionsplanpro-blematikk	Samfunns-planlegging
	SAMVIT 17		SAMVIT 11
	Sosiologi		Regionale analyse-metoder

I 2. semester velges fritt ett av de tre valgkursene.

I 3. semester velges ett av de to valgkursene, og i 4. semester velges fritt 2 av de 4 valgkursene.

opphevet som obligatorisk ordning. Studentene anbefales å søke sommerjobb i den offentlige forvaltning, og skolen vil også kunne formidle en del praksisplasser i kommunal-, fylkeskommunal og statlig administrasjon. Det arbeides med å finne fram til en permanent ordning, slik at studentene vil kunne få praksis som beskrevet ovenfor.

Valgkurs

Fra og med 2. semester kan studentene velge mellom ulike valgkurs. Disse kurs gjør det for tiden mulig for studentene å fordype seg nærmere i administrative problemer og planleggingsproblemer.

STUDIERETNING I SKIPSFARTSFAG

Generelt om studieretningen

Studiet har som målsetting å gi utdanning i økonomi og administrasjon for offiserer ombord og for stillinger på rederi-kontor og lignende virksomheter.

På grunn av studentenes forskjellige bakgrunn er studiet utfor-met i 4 alternativer:

1. For studenter uten maritim bakgrunn.
2. For studenter med skipsfører eller maskinsjefeksamen.
3. For studenter som samtidig tar skipsførereksamen.
4. For studenter med fartstid som stuert.

Forkunnskaper

Forkurs i bedriftsøkonomi, BEDØK 0 er obligatorisk for alle som ikke har økonomisk gymnas eller kan dokumentere tilsva-rende kunnskaper i regnskap og bedriftsøkonomi. Dette kurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1/8 til 15/8 kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 16/8 til 30/10 med 2 forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Forkurs i matematikk, (KVANT O) gis i høstsemesterets første halvdel for de studenter som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vansker med å følge undervisningen i KVANT 1. Disse studentene følger da KVANT 0—1 med eksamen i vårsemesteret. Det vurderes om dette kurset også skal begynne 1. august. Nær-mere beskjed om dette vil bli gitt i opptaksbrevet. Se kursbeskri-velsene.

Obligatoriske kurs

Ut fra studiets yrkesrettede karakter har en lagt størst vekt på bedriftsøkonomiske og administrative/organisatoriske kurs. Kursene i kvantitative metoder, samfunnsøkonomi, sjørett og transportgeografi er viktige støttekurs.

Allmennfag

For å gi studiet en allmenndannende karakter forutsettes det at studentene tar minst 1 kurs i allmennfag i løpet av stu-dieperioden.

Seminaroppgave

Arbeidet med seminaroppgaven vil normalt finne sted siste semester. Hensikten med seminaroppgaven er å gi studenten

trening i selvstendig å planlegge, gjennomføre og presentere et arbeid innen den valgte spesialiseringsretning. Studentene vil ha en lærer som rådgiver og veileder. Seminaroppgaven skal normalt tilsvare en arbeidsbyrde på 2 vekttall. Valg av oppgave foretas i samråd med faglig veileder.

A. FOR STUDENTER UTEN MARITIM BAKGRUNN

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	Valgkurs
SAMVIT 1	SAMVIT 2	ORG 1	
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Organisasjons-teori I	Valgkurs
KVANT 1	KVANT 6	ORG 6	BEDØK 18
Matematikk grunnkurs *)	Statistikk I	Rederiets orga-nisasjons og per-sonaladministra-sjon	Befraktning
EDB 4	SAMVIT 5	JUR 4	JUR 4
Grunnkurs i databehandling for brukere	Internasjonal handel og transport	Sjørett	Sjørett
		BEDØ 10	
Almennfag	Valgkurs	Rederiets økonomi	Seminar-oppgave

*) KVANT 1 foreleses også i vårsemesteret. Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

I de store rubrikkene står kursets navn, og i de små står kurskoden. For en nærmere beskrivelse av de forskjellige kurs, se bak under kursbeskrivelsene.

B. FOR STUDENTER MED SKIPSFØRER- ELLER MASKINSJEFEKSAMEN

For disse studentene inngår skipsfører- eller maskinsjefeksamen med 10 vekttall.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering
SAMVIT 1	SAMVIT 2	EDB 1
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Grunnkurs i databehandling for brukere
KVANT 1	KVANT 6	ORG 6
Matematikk grunnkurs	Statistikk 1	Rederiets organisasjon og personaladministrasjon
JUR 4	JUR 4	
Sjørett	Sjørett	Seminaroppgave
ALLMENN	BEDØK 10	
	Rederiets økonomi	Valgkurs
		BEDØK 18
		Befraktning

I tredje semester kan studentene velge mellom et valgfag og BEDØK 18.

KVANT 1 foreleses også i vårsemestret. Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

For nærmere omtale av de enkelte kurs, se bak i boka under kursbeskrivelsene.

C. FOR STUDENTER SOM SAMTIDIG TAR SKIPSFØREREKSAMEN

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
NAUTISKE FAG		KVANT 1	KVANT 6
		Matematikk grunnkurs*	Statistikk 1
		SAMVIT 1	SAMVIT 2
		Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk
ORG 6')		EDB 1	BEDØK 18
Rederiets organisasjon og personal-administrasjon		Grunnkurs i databehandling for brukere	Befraktning
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	ALLMENN
Kostnads- og inntekts-analyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	
JUR 4	JUR 4	BEDØK 10	
Sjørett	Sjørett	Rederiets økonomi	Seminaroppgave
			Valgkurs

*) KVANT 1 foreleses også i vårsemesteret.

For en nærmere presentasjon av de enkelte kurs, se lenger bak i boka under kursbeskrivelsene.

1. og 2. semester er et felles opplegg mellom Kristiansand Navigasjonsskole og Agder distriktshøgskole og fører fram til skipsførereksamen. Pensum i økonomi og lovkunnskap vil hovedsakelig bli dekket av ovennevnte ADH-kurs. Kristiansand Navigasjonsskole vil dekke undervisningen i de øvrige fag; dvs.: Helselære, Maskinlære, Regulerings-teknikk og Automasjon, Meteorologi, Sjøveisregler, Skipsadministrasjon, Skipslære og Sjømannskap, Spansk, Teknisk engelsk og enkelte av emnene i økonomi og lovkunnskap.

I 4. semester kan studenten velge BEDØK 18 eller et valgkurs.

¹⁾ For skipsførereksamen kan ORG 6 erstattes med Personaladministrasjon på Navigasjonsskolen. Kurset gir 2 vektall som valgfag. ORG 6 må da tas i 3. semester.

D. FOR STUDENTER MED FARTSTID SOM STUERT

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	BEDØK 10
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskapsanalyse og vurdering	Finansiering/ investering	Rederiets økonomi
KVANT 1	KVANT 6	ORG 1	ORG 10
Matematikk grunnkurs*)	Statistikk 1	Organisasjons-teori	Personaladmi-nistrasjon og ledelse
SAMVIT 1	SAMVIT 2	ORG 6	
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Rederiets organisasjon og personal-administrasjon	Valgfag
EDB 1			
Grunnkurs i databehandling for brukere	Valgkurs	Valgkurs	Valgfag
ALLMENN	BEDØK 7	BEDØK 13	
	Markedsførings-funksjonen og distribusjons-systemet	Forbrukerlære	Seminaroppgave
	JUR 1—2	JUR 1—2	
	Rettslære	Rettslære	

*) KVANT 1 foreleses også i vårsemesteret. Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

I 2. semester kan studenten velge mellom BEDØK 7 og JUR 1—2.

I 3. semester kan studenten velge mellom BEDØK 13 og JUR 1—2.

STUDIERETNING I SYSTEMERING OG DATABEHANDLING

Generelt om studieretningen

Studiet i systemering og databehandling skal primært gi ein yrkesretta avslutta utdanning, men vil også gi eit grunnlag for vidare studier ved universitetet og andre høgskular. Det vert i utdanninga lagt vekt på at dei ferdige kandidatane skal kunna delta i utarbeiding av økonomisk/administrative informasjons-system, spesielt i arbeidet med den maskin-orienterte utforming av databehandlingsopplegget for desse. Kurstilboda er imidlertid variert, slik at ferdige kandidatar skal kunne få arbeid innan andre område der EDB vert brukt.

Studiet er 2-årig, men dei som ynskjer det kan komplettera med ytterligare eit års studium. Første semester, og mesteparten av andre, er belagt med obligatoriske kurs. I dei andre semestra kan ein student sjølv i stor utstrekning velga kurs. Det vert nå gitt 9 kurs innan fagområdet databehandling, og 4 kurs innan fagområdet systemering. I tillegg til kurs innan systemering og databehandling må studentane ta eit allmenfag, og kan ellers ta kurs fritt innfor skulens kurstilbod, t. d. statistikk, matematikk, bedriftsøkonomi, organisasjonsfag o. a.

Forkunnskaper

Forkurs i matematikk (KVANT 0) gis i høstsemesterets første halvdel for de studentar som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vansker med å følge undervisningen i KVANT 1. Disse studentene følger da KVANT 0—1 med eksamen i vårsemesteret. Se kursbeskrivelsene. Studenter utan forkunnskaper i regnskap bør følge forkurs i bedriftsøkonomi. Se øk.adm. Forkurset i matematikk vil muligens begynne 1. august. Nærmere beskjed om dette vil bli gitt i opptaksbrevet.

Obligatoriske kurs

Dei obligatoriske kursa skal gi studentane ein generell innføring i faga systemering og databehandling, samt gi den nødvendige bakgrunn for å behandla og løysa problem innan desse fag. Ved studieretningen er følgande kurs obligatoriske: EDB 21, EDB 22, EDB 26, SYSTEM 21, KVANT 1, BEDØK 9, ALLMEN 8.

Seminaroppgave

I løpet av dei to siste semestra skal studentane utføra ei seminaroppgave innanfor emneområda systemering eller data-

behandling. Arbeidet med den skal for kvar student utgjera 4 vekttal.

Valgkurs

Av dei 40 vekttal som dei ferdige kandidatane må ha, utgjer 16 valgkurs. Studentane kan då sjølv bygga opp studiet etter egne ønske. Ein kan for eksempel spesialisera seg innan området systemering, eller databehandling.

Krav til fullført utdanning

For at ein student skal få vitnemål frå studieretningen, må følgende krav vera oppfylt:

- a) Minst 40 vekttal i alt.
- b) Bestått eksamen i dei obligatoriske kursa.
- c) Minst 6 vekttal i tillegg innan fagområda databehandling og systemering.
- d) Godkjent seminaroppgave.

Fagleg opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
EDB 21	SYSTEM 21		
Grunnleggende databehandling	Grunnkurs i problemorientert systemering	Valgkurs	Valgkurs
EDB 22	SYSTEM 21		
Programmering i FORTRAN	Grunnkurs i problemorientert systemering	Valgkurs	Valgkurs
EDB 22	EDB 26		
Programmering i FORTRAN	Datastrukturer	Valgkurs	Valgkurs
KVANT 1	EDB 26		
Matematikk grunnkurs*)	Data-strukturer	Valgkurs	Valgkurs
BEDØK 9			
Grunnkurs i bedriftslære	Valgkurs	Seminar-oppgave	Seminar-oppgave

*) KVANT 1 foreleses også i vårsemestret. Se kursbeskrivelse KVANT 0—1.

TEKNISK-ØKONOMISK STUDIERETNING

Generelt om studieretningen

Formålet med studieretningen er å gi en grunnleggende, yrkesrettet teknisk-økonomisk ingeniørutdanning med en god forankring i allmennvitenskapelige og matematisk/naturvitenskapelig basiskunnskaper. Studiet er 3-årig og tar sikte på å gi studentene reell kompetanse som maskiningeniører (driftsteknikk) ved siden av en bred innføring i økonomi. Det kreves 60 vektall for å bli uteksaminert som høgskolekandidat ved studieretningen. Studieretningens hensikt er å dekke det stadig stigende behov for ingeniører med økonomisk skolering innen næringsliv og offentlig forvaltning. Studiet skal bidra til at studentene erverver seg den kunnskap og oversikt de trenger for å følge et produkt fra idéstudiet, gjennom prosjekterings-, produksjons og markedsføringsstadiet. Dette vil kreve innsikt og samarbeidsevne ved siden av evne til selvstendig å finne fram til løsninger på problemer av tverrfaglig karakter.

Forkunnskaper

Forkurs i bedriftsøkonomi, BEDØK 0 er obligatorisk for alle som ikke har økonomisk gymnas eller kan dokumentere tilsvarende kunnskaper i regnskap og bedriftsøkonomi. Dette kurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1/8 til 15/8 kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 16/8 til 30/10 med 2 forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Søkere uten realartium bør vite at matematikk og fysikk er viktige byggesteiner i dette studiet og at man derfor bør ha en viss analytisk legning. De som ønsker å forberede seg i disse fagene på egen hånd, bør konsentrere seg om realartiums-pensumet i differensial- og integralregning samt fysikk.

Studenter med svake forkunnskaper i matematikk anbefales å følge kurset KVANT 0 parallelt med det obligatoriske matematikkurset KVANT 4. Det vurderes å la kurset KVANT 0 begynne 1. august. Nærmere beskjed om dette vil bli gitt i opptaksbrevet.

Seminararbeidet

I siste semester skal studentene skrive en seminaroppgave innenfor det teknisk-økonomiske fagområdet. Oppgaven utleveres i slutten av nest siste semester og skal normalt tilsvare en arbeidsbyrde på 2 vektall.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
KVANT 4	KVANT 4	KVANT 5	TEKN 3	TEKN 4	TEKN 9
Mate- matiske metoder I	Mate- matiske metoder I	Mate- matiske metoder II	Maskinlære I (Konstruk- sjon)	Maskinlære II (Termo- og hydro- dynamikk)	Prosess- styring II (automati- sering)
EDB 1	KVANT 6	REAL 1	TEKN 6	TEKN 5	TEKN 7
Grunnkurs i data- behandling	Statistikk 1	Kjemi	Drifts- teknikk II (Plastisk bearb./ sveising)	Driftstek- nikk I (Avsponing)	Drifts- teknikk III (Produksjons- teknikk)
SAMVIT 1	SAMVIT 2	REAL 2	REAL 3	TEKN 10	TEKN 11
Makro- økonomikk	Mikro- økonomikk	Fysikk I	Fysikk II	Bedriftsorg. og ledelse	Elektro- teknikk
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	TEKN 8	BEDØK 17	
Kostnads- og inntekts- analyse	Regnskaps- analyse og vurdering	Finansi- ering/ investering	Prosess- styring I (Måletek- nikk/kvali- tetskontroll)	Teknisk økonomi	Seminar- oppgave
	TEKN 1	TEKN 2			
Valgkurs	Teknologi I (Statikk/ fasthets- lære)	Teknologi II (Material- lære/tek- nisk tegning)	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs

I de store rubrikkene står kurskoden og kursets navn. Hver av de store rubrikkene tilsvarer 2 vektall.

Valgkurs

Av de 8 vektall som er oppført på studieplanen som valgkurs, må 4 vektall velges innenfor rammen av allmennfag. De resterende 4 vektall kan nyttes til å utdype et emne av særlig interesse, f. eks. innen tekniske fag, kvantitative metoder eller markedsføring.

Undervisning

Studentene vil i hele sin studietid være ordinære studenter ved Agder distriktshøgskole. Undervisningen vil foregå ved Sørlandets tekniske skole i Grimstad. Studentene vil derfor bli spesielt orientert om en rekke praktiske forhold vedr. undervisningen, og om studentsosiale tiltak, hybler etc.

STUDIERETNING FOR TOLKER OG OVERSETTERE

Generelt om studieretningen

Studiet er 3-årig og utdanner tolker og oversettere. Målet er å utvikle praktisk språkferdighet, å gi innsikt i språklige funksjoner og å øve evnen til å beherske og vurdere ulike språksituasjoner og ytringstyper. Studiet skal gi kompetanse for stillinger i næringsliv og administrasjon, og kompetanse som helt eller delvis vil kunne erstatte lavere universitetsgrader. Kompetansespørsmålet blir nå vurdert av departement og universiteter.

Studiet baseres på de generelle retningslinjer som er trukket opp av komitéen for tolk- og oversetterstudiet — se «Innstilling fra tolk—oversetterkomitéen», Kristiansand, 1974. Komitéen er av den oppfatning at studiet bør gi grunnlag for videre studier, hovedsakelig i tre retninger:

- a) Til statsautorisert translatøreksamen (som er en privatisteksamen).
- b) Som fag med universitets/høgskole-grad.
- c) Til et språklig hovedfag.

Studiet blir satt i gang høsten 1975. Studentene skal studere to fremmedspråk; et hovedspråk (engelsk eller fransk) og et bispråk (engelsk eller fransk). I tillegg kommer norsk og orienteringsfag.

De første to årene har studiet tre høgskolelektorer i full stilling; en i engelsk, en i fransk og en i norsk. Men undervisningen i disse fagene vil også støtte seg til grunn- og mellomfagskurs i tilsvarende fag i Kristiansand.

Første år vil engelskstudiet benytte deler av ADHs eget grunnfagskurs i engelsk når det gjelder innføringen i fonetikk og grammatikk. Med støtte fra ADH og Folkeuniversitetet driver Kristiansand Museum grunn- og mellomfagsundervisning i fransk og norsk. I fransk vil museets kurser i fonetikk, grammatikk og Frankrikekunnskap utgjøre en del av undervisningen ved tolk-oversetterstudiet. Det samme gjelder museets forelesninger i norsk grammatikk og syntaks, og i noen grad norskundervisningen ved Kristiansand lærarskole. Se ellers nærmere opplysninger under kursbeskrivelsene bak i boka.

Det er tre språkkurs, alle obligatoriske, som til sammen gir 16 vekttall pr. årskurs. I tillegg kommer et obligatorisk valgkurs på 4 vekttall pr. årskurs. I praksisåret faller undervisningen i norsk bort, mens valgkursstudiet vil avhenge av oppholdssted

og arbeidets art. Et systematisk studium av bispråket inngår i praksisåret.

Hovedspråket vil for første kull bli enten engelsk eller fransk. Kurset i hovedspråk gir 8 vekttall første studieår. Det vil bestå av disipliner som fonetikk, grammatikk, muntlige øvinger i språklaboratorium, konversasjonstrening, oversettelsesøvinger (muntlig og skriftlig) og lett simultantolkning, translasjonsteori og enkelte utvalgte verker i kulturkunnskap.

Bispråket vil i første år bli enten engelsk eller fransk. Kurset i bispråk gir 4 vekttall første studieår. Det vil bestå av deler av hovedkursene. En student som har for eksempel engelsk som hovedspråk, vil stå fritt til å følge også hele hovedkurset i fransk. Men prøver og eksamen i bispråket vil bygge på et nærmere bestemt utvalg av hovedspråket.

Undervisningen i norsk er felles for alle studentene. Første år gis elementær innføring i forskjellige språkfunksjoner parallelt med en teoretisk og praktisk innføring i emnet «korrekt norsk», spesielt i tilknytning til øvinger i fremmedspråkene.

Valgkursene kan i første semester velges fra en av de øvrige studieretninger ved ADH. Dette kan være et 4 vekttalls kurs som går over to semestre, eller det kan dreie seg om et 2 vekttalls kurs i første semester og et nytt 2 vekttalls kurs i andre semester. Kursene må velges i samråd med og godkjennes av studieleder.

Forkunnskaper

Opptaket baseres på de generelle opptakskrav som gjelder ved høgsolen. Imidlertid har utdanningen av tolker og oversettere en så klar sammenheng med søkerens erfaringsbakgrunn, yrkesinteresse og (eventuelt) særlige språkkompetanse at lærerne ved seksjonen bør kunne delta aktivt i vurderingen av kandidater med dette forhold spesielt for øye.

Allmennfag

Det er obligatorisk med minst ett allmennfag i løpet av studiet. Omfanget av allmennfag i studiet blir nå revurdert, og det kan bli endringer.

Praksisåret

Studiet legges opp med et første teoretisk år ved ADH, et andre praksisår i språkområdet for hovedfremmedspråket og et tredje teoretisk år ved ADH. Utenlandsoppholdet innebærer en form for ulønnet praksis og betraktes som et ordinært studieår

med låneopptak. Statens Lånekasse er orientert og forutsettes å gi tilsagn om ordinære utenlandslån. Praksisåret vil ordinært være forutsetningen for adgang til tredje studieår.

Prøver og eksamen

I den grad nedenstående regler avviker fra eksamensreglementet dispenseres det fra dette.

Etter første år blir det holdt en prøve, muntlig og skriftlig, i hvert av de tre språkfagene. Det er en forutsetning for å få adgang til praksisåret at alle disse prøvene består. Også valgkursene bør være bestått før utplassering i praksis.

Etter avsluttet praksisår holdes en prøve som består av konversasjon om valgfritt emne, konsekutivtolking av ukjent tekst og skriftlig oversettelse begge veier. Ved prøvene etter 1. og 2. år brukes bare karakterene «bestått» «ikke bestått».

Avgangseksamen vil bestå av en kombinasjon av muntlige og skriftlige prøver i alle fag, med gradert karaktersetning. Prøvene må bestås i alle fag. Eksamensformen vil bli fastlagt seinere, ut fra det faglige innhold og det pedagogiske opplegg som etter hvert utvikler seg.

De som uteksamineres vil få tittel av høgskolekandidater. Høgskolen forhandler om å få anledning til å tildele tittelen registrerte translatører.

Faglig opplegg

A. For studenter med engelsk hovedspråk

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
NORSK 1	NORSK 1	PRAKSISÅR (England)		NORSK 2	NORSK 2
Praktisk norsk 1	Praktisk norsk 1	HOVEDSPRÅK		Praktisk norsk 2	Praktisk norsk 2
ENG 1	ENG 1			ENG 2	ENG 2
Engelsk hovedspråk 1	Engelsk hovedspråk 1			Engelsk hovedspråk 2	Engelsk hovedspråk 2
		BISPRÅK			
FRANSK 3	FRANSK 3	ORIENTERINGSFAG		FRANSK 4	FRANSK 4
Fransk bispråk 1	Fransk bispråk 1			Fransk bispråk 2	Fransk bispråk 2
				ALLMENN	
Valgkurs	Valgkurs				Valgkurs

B. For studenter med fransk hovedspråk

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
NORSK 1	NORSK 1	PRAKSISÅR (Frankrike)		NORSK 2	NORSK 2
Praktisk norsk 1	Praktisk norsk 1	HOVEDSPRÅK		Praktisk norsk 2	Praktisk norsk 2
FRANSK 1	FRANSK 1			FRANSK 2	FRANSK 2
Fransk hovedspråk 1	Fransk hovedspråk 1			Fransk hovedspråk 2	Fransk hovedspråk 2
		BISPRÅK			
ENG 3	ENG 3	ORIENTERINGSFAG		ENG 4	ENG 4
Engelsk bispråk 1	Engelsk bispråk 1			Engelsk bispråk 2	Engelsk bispråk 2
				ALLMENN	
Valgkurs	Valgkurs				Valgkurs

ØKONOMISK-ADMINISTRATIV STUDIERETNING OG STUDIET TIL REVISOREKSAMEN

Generelt om studieretningen

Det økonomisk-administrative studium sikter på å dekke samfunnets behov for personell med en grunnleggende, men kortvarig økonomisk utdanning på høyskolenivå. Studiet er 2-årig. Studenter med spesialiseringsretning i regnskap kan etter endt øk/adm-studium ta et halvår til som fører fram til revisoreksamen (registrert revisor). Avsluttet studium kvalifiserer for en rekke arbeidsoppgaver innenfor feltet økonomi og administrasjon i næringsliv og offentlig virksomhet. Studiet kan også brukes som utgangspunkt for videre utdanning. For tiden er studiet godkjent som grunnfag ved norske universitet. Det arbeides med å få studiet godkjent som svarende til mellomfag. Studiet gir kompetanse ved opptakelse ved en rekke utenlandske universitet og høyskoler.

Hovedintensjonen med det økonomisk-administrative studium er å lære studentene å analysere økonomiske problemstillinger, slik at de på selvstendig grunnlag skal kunne løse praktisk-økonomiske arbeidsoppgaver i næringsliv og offentlig sektor. Det legges vekt på å gi innsikt i den problematikk som knytter seg til forholdet bedrift—samfunn.

Studiet bygger på kurssystemet. Dvs. studiet består i hovedsaken av mindre kursenheter med avsluttende eksamen etter hvert semester. Arbeidsbyrden pr. semester er satt til 10 vekttall. Et kurs er normalt på 2 vekttall, slik at det i regelen skal tas 5 kurs pr. semester. Det kreves 40 vekttall, dvs. 2 års studium for å bli høyskolekandidat i økonomisk-administrative fag. For å få revisoreksamen må man i alt ha 50 vekttall, dvs. tilsvarende 2½ års studium.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	BEDØK 15
Kostnads- og inntekts-analyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	Økonomisk integrasjon
SAMVIT 1	SAMVIT 2	SAMVIT 15	ORG 10
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Mikroøkonomisk analyse	Personaladm. og ledelse
KVANT 1	KVANT 6	ORG 1	
Matematikk grunnkurs	Statistikk 1	Organisasjons-teori	Valgkurs
EDB 1			
Grunnkurs i databehandling for brukere	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs
ALLMENN			
Allmennfag	Valgkurs	Valgkurs	Seminar-oppgave

I de store rubrikkene står kursets navn og i de små kurskoden. For en nærmere beskrivelse av de enkelte kurs, se bak i boka under kursregisteret.

Arbeidsbyrden ved det økonomisk-administrative studium er fordelt slik:

Felleskurs	24	vektall
Spesialiseringskurs	12	vektall
Allmennfag	2	vektall
Seminaroppgave	2	vektall
I alt	40	vektall

Felleskursene består av 14 vektall økonomiske fag, 4 vekt-

tall organisasjonsfag og 6 vekttall metodefag. Alle øk./adm.-studenter må ta disse kurs for å få høyskolekandidateksamen, — kfr. tabellen: Faglig opplegg — felleskurs. Det må videre tas et allmennfag. Det kan studenten velge fritt innenfor den ramme som er trukket opp av Økonomisk/administrativ styringsgruppe, — kfr. forelesningskatalogen. Hensikten med allmennfaget er bl. a. å innøve studentenes evne til kritisk refleksjon over faglige og samfunnsmessige spørsmål. Dette hensyn søkes primært imøtekommet gjennom utforming av felleskursene. Seminaroppgaven omtales i eget avsnitt nedenfor.

Spesialiseringskursene har til hensikt å gi studentene muligheter til faglig fordypning innenfor et snevrere område. For tiden er det følgende spesialiseringsretninger:

1. Regnskap.
2. Markedsføring.
3. Kvantitative metoder.
4. Skipsfartsøkonomi.
5. Samfunnsplanlegging.
6. EDB (databehandling og systemering).

Spesialiseringskursene er fordelt med 4 vekttall pr. semester i 2., 3. og 4. semester. Studentene må altså tidlig i 1. semester begynne å tenke på hvilken spesialiseringsretning de skal velge i 2. semester. Spesialiseringskursene består av:

Obligatoriske kurs og valgkurs.

De obligatoriske kurs er felleskurs for alle studenter på en spesialiseringsretning. Spesialiseringsretningene i regnskap og EDB har ingen valgkurs. Markedsføring og samfunnsplanlegging har to valgkurs, mens kvantitative metoder og skipsfartsøkonomi har ett valgkurs.

For de spesialiseringsretninger som har valgkurs skal det/de velges ut av vedkommende student i samarbeid med vedkommende faglærere som er ansvarlige for spesialiseringsretningen. En student står altså ikke fritt i valg av valgkurs for en spesialiseringsretning.

Studenter som har spesielle behov eller interesser kan oppnå avtale om endringer angående kurs i en spesialiseringsretning, om kombinasjoner av spesialiseringsretninger og lignende. Studenter som ønsker slike endringer bør ta saken opp både med studielederen og de berørte faglærere tidligst mulig i studietiden, fortrinnsvis 1. og 2. semester. Søknader om endringer må

fremmes overfor styringsgruppen for øk./adm. studieretning. Endringer vil kunne bli godtatt, hvis kravene til faglig nivå og enhet kan tilfredsstilles.

Seminaroppgaven

På studieplanene er det satt av tid til seminaroppgaven i 4. semester. Studentene vil normalt være tjent med å begynne å tenke på dette arbeidet allerede i 2. semester, slik at arbeidet kan starte i 3. semester. Mange studenter har erfaringsmessig problemer med å bli ferdige med sin seminaroppgave i 4. semester.

Emnet for seminaroppgaven skal velges innenfor den valgte spesialiseringsretning. Hensikten med seminaroppgaven er å gi studentene muligheter til et større selvstendig arbeide i løpet av studietiden, som bl. a. vil omfatte planlegging, gjennomføring og presentasjon av et eget arbeide. Gjennomført seminaroppgave gis karakterene bestått eller ikke bestått. Arbeidsbyrden er satt til 2 vekttall.

Forkunnskaper

Adgangen til studiet er begrenset. I de senere år har det vært vanlig å ta opp 80 studenter hver høst. Det stilles ikke spesielle krav til opptakelse, men det legges vekt på tidligere skolegang, praksis og lignende. Det er vanlig, men ikke nødvendig, at studentene har artium. Gjennomføring av studiet krever en viss analytisk legning og evnen til systematisk og jevnt arbeide fra studentens side. Erfaringsmessig må studenter med realartium og lignende legge stor vekt på bedriftsøkonomiske fag i første semester, mens studenter med økonomisk gymnas og lignende må legge stor vekt på matematiske fag.

Det kreves at studenter som ikke har økonomisk gymnas eller tilsvarende kunnskaper i regnskap og bokføring må ta forkurset BEDØK 0. Kurset starter ca. 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I tiden 1.—15. august drives kurset forholdsvis intensivt.

Forkurs i matematikk (KVANT 0) gis i høstsemesterets første halvdel for de studenter som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vansker med å følge undervisningen i KVANT 1. Disse studentene følger da KVANT 0+1 med eksamen i vårsemesteret. Se kursbeskrivelsene.

Det vurderes å la KVANT 0 begynne 1. august. Nærmere opplysninger om dette vil bli gitt i opptaksbrevet.

DE ENKELTE SPESIALISERINGSRETNINGER

1. Regnskap og revisoreksamen (reg. revisor)

Spesialiseringsretningen i regnskap tar sikte på å gi studentene solide kunnskaper i regnskap, økonomikk og rettslære samt å gi en god innsikt i revisjon og skatterett.

I februar 1974 ble det vedtatt en lov som innebærer at revisoreksamen skal kunne tas ved distriktshøgskolene. Spesialiseringsretningen i regnskap ved det økonomisk-administrative studium er bygget opp slik at de studenter som ønsker å ta revisoreksamen kan gjøre det direkte ved å føye et halv års studium til den ordinære 2-årige studietid.

Spesialiseringsretningen i regnskap omfatter 12 vekttall obligatoriske kurs — kfr. tabellen for faglig oplegg — spesialisering i regnskap.

Revisoreksamen

Høgskolekandidater i økonomisk-administrative fag med regnskap som spesialiseringsretning kan ta revisoreksamen ved ADH i løpet av ett semester (10 vekttall). Vekttallene er fordelt med 6 vekttall på revisjonsfag og 4 vekttall på juridiske fag.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			BEDØK 16
			Regnskaps- lovgivning og regnskaps- praksis
	JUR 3	BEDØK 6	BEDØK 5
	Skatterett	Kostnads- og industriregnskap	Revisjonslære
	JUR 1—2	JUR 1—2	
	Rettslære	Rettslære	Seminar- oppgave

2. Markedsføring

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi studentene en innføring i markedsføringsfunksjonens oppgaver og vise sammenhengen mellom bedriftens markedsføring og andre funksjonsområder. Ut fra generelle kjensgjerninger om individets og grupper av individers adferd vil studentene få en orientering om forbrukerforskning og teori om forbrukeradferd. Forbrukerforskningens resultater og verdi innen en bred samfunnsmessig ramme vil bli diskutert. Videre skal spesialiseringsretningen gi et innblikk i de mest vanlige metoder for meningsmålinger og andre metoder

bedrifter kan benytte seg av for å skaffe seg informasjon om sitt marked. Studentene vil bli gitt en grundig innføring i planlegging, gjennomføring og kontroll av markedsføringsaktiviteter i vid forstand, samt en orientering om norsk varehandel og distribusjon og utviklingslinjene framover.

Spesialiseringsretningen omfatter 8 vekttall obligatoriske kurs og 4 vekttall valgekurs — kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringensretningen i markedsføring. De to valgekurs kan studentene fritt velge blant følgende kurs:

KVANT 7: Statistikk 2

KVANT 8: Operasjonsanalyse 1

KVANT 10: Beslutningsteori.

KVANT 9: Operasjonsanalyse 2

JUR 1—2: Rettslære

SAMVIT 12: Samfunnsvitenskapelig metodelære

SAMVIT 17: Sosiologi

SAMVIT 7: Lokalisering og regionproblematikk

Andre kurs kan velges i samarbeid med faglærerne som er ansvarlige for spesialiseringensretningen.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
		BEDØK 8	BEDØK 11
	Valgkurs	Salgsplanlegging og kontroll	Markeds-kommunikasjon
	BEDØK 7	BEDØK 13	
	Markedsførings-funksjonen og distribusjons-systemet	Forbrukerlære	Seminar-oppgave

3. Kvantitative metoder

Spesialiseringsretningen i kvantitative metoder tar sikte på å gi studentene en grundig innføring i kvantitativ analyse og teknikk. Den gir således trening i korrekte problemformuleringer og kunnskaper om metoder som kan lede fram til den optimale løsning på et problem. Spesialiseringsretningen sikter på å oppøve evnen til logisk analyse av kvantitative problemer, dermed oppøves også evnen til å analysere kvalitative problemer.

Erfaringsmessig er personer med en grundig skolering i kvantitative metoder godt rustet til å løse problemer på en rekke felter

innenfor økonomi og administrasjon. Det er derfor å anbefale at studenter som ikke har spesielle motiver for å velge andre spesialiseringsretninger og som ikke har spesielle problemer med de matematiske fag velger denne spesialiseringsretning. Etter gjennomføring av denne spesialiseringsretning vil det trolig falle forholdsvis lettere å ta andre spesialiseringsretninger ved tilleggsstudium eller ved selvstudium.

Spesialiseringsretningen omfatter 10 vekttall obligatoriske kurs og 2 vekttall valgkurs. Valgkurset velges i samarbeid med faglærerne for spesialiseringsretningen. Kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringsretning i kvantitative metoder.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			KVANT 9
			Operasjonsanalyse 2
		KVANT 8	KVANT 10
	Valgkurs	Operasjonsanalyse 1	Beslutningsteori
	KVANT 2	KVANT 7	
	Lineær algebra	Statistikk 2	Seminaroppgave

4. Skipsfartsøkonomi

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi en utdannelse for stillinger i rederier, befraktningskontorer og lignende. Spesialiseringsretningen i skipsfartsøkonomi ved det økonomisk/administrative studium er ikke identisk med opplegget for studieretningen for skipsfartsfag.

Spesialiseringsretningen omfatter 10 vekttall obligatoriske kurs og 2 vekttall valgkurs. Valgkurset velges i samarbeid med faglærerne som er ansvarlige for spesialiseringsretningen. Kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringsretning i skipsfartsøkonomi.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			BEDØK 10
			Rederiets økonomi
		JUR 4	JUR 4
	Valgkurs	Sjørett	Sjørett
	SAMVIT 5	ORG 6	
	Internasjonal handel og transport	Rederiets organisasjon og personaladministrasjon	Seminaroppgave

5. Samfunnsplanlegging

Spesialiseringsretningen tar utgangspunkt i aktuelle samfunnsvitenskapelige problemstillinger og er spesielt rettet inn mot regional samfunnsplanlegging på ulike nivåer — landsdel, fylke, «region», kommune, lokalsamfunn og nærmiljø. Det blir lagt vekt på å knytte teori og metoder til anvendt samfunnsplanlegging samt gjøre studentene kjent med nyere forsknings- og utredningsvirksomhet på dette feltet.

Ved hjelp av teoretiske modeller og praktiske eksempler søker en å beskrive og analysere den regionale fordeling av ulike funksjoner og aktiviteter i samfunnet og finne lovmessighet og årsakssammenheng i det observerte mønster. Økt kunnskapsnivå og innsikt på disse felter gir bedre grunnlag for å kunne vurdere en rekke sosiale, miljømessige og økonomiske kriterier som er viktige i planleggingssammenheng. Det blir også lagt vekt på å drøfte hvilken rolle planleggingen spiller og forholdet planlegger — politiker — publikum. Dette er en viktig forutsetning for å forstå selve planleggingsprosessen.

Studieopplegget er problemorientert og lagt opp slik at studentene arbeider med prosjekter som har tilknytning til samfunnsplanlegging i regionen. Også ekskursjoner inngår i det faglige opplegg.

Spesialiseringsretningen omfatter 8 vekttall obligatoriske kurs og 4 vekttall valgekurs, kfr. tabellen: Faglig opplegg — Samfunnsplanlegging. Studenter som ønsker å følge et annet faglig opplegg kan få dette godkjent etter samråd med de faglige ansvarlige ved spesialiseringsretningen og styringsgruppen.

Det går fram av oversikten ovenfor at det innen rammen på 5 kurs pr. semester ikke er noen valgmulighet i 4. semester. For enkelte studenter vil det derfor være aktuelt å foreta mindre forskyvninger i studieopplegget, slik at det blir mulig f. eks. å ta kurset SAMVIT 10 i 4. semester, eventuelt som et alternativ til SAMVIT 11.

Valgekursene skal velges av den enkelte student i samråd med faglæreren. Studentene anbefales tidlig i studiet å sette seg godt inn i de kursene som tilbys ved høgskolen for å kunne drøfte det faglige opplegg med lærerne.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			SAMVIT 8
			Samfunns- planlegging
			SAMVIT 11
	Valgkurs	Valgkurs	Regionale analyse- metoder
	SAMVIT 6	SAMVIT 7	
	Befolknings- og bosettings- geografi	Lokaliserings- region- problematikk	Seminar- oppgave

Nedenfor er det gitt en oversikt over en del kurs og kurskombinasjoner som kan anbefales når det gjelder den valgfrie del av studiet. En bør være oppmerksom på at til enkelte av disse kursene stilles det forkunnskapskrav. Av allmennfag som til nå har vært tilbudt ved høyskolen vil Økologi og ressursforvaltning samt Miljøkunnskap være særlig aktuelle for studenter ved denne spesialiseringsretningen.

Eks. på varianter	2. semester	3. semester	4. semester
1	SAMVIT 12 Ulandsseminar 1	SAMVIT 13 Ulandsseminar 2 SAMVIT 4 Økonomisk geografi	SAMVIT 5 Internasjonal handel og transport
2	SAMVIT 3 Offentlig økonomikk	SAMVIT 9 Kommunal- økonomikk	SAMVIT 10 Kommunal- økonomisk planlegging
3	SAMVIT 17 Sosiologi	STATVIT 2 Stats- og kommunal- kunnskap	STATVIT 2 Stats- og kommunalkunnskap ORG 4 Anvendt administrasjon ORG 8 Offentlig informasjon

Spesialiseringsretningen i databehandling og systemering

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi studentene så gode kunnskaper og ferdigheter i EDB at de kan delta på **brukersiden** ved opplegg og utforming av økonomisk-administrative systemer og på egen hånd utvikle enklere økonomisk-administrative systemer.

I tillegg til EDB 1 må en ta i alt 12 vekttall i EDB- eller Systemfag. Etter søknad vil også andre emner kunne inngå (f. eks. enkelte KVANT-emner). Seminaroppgaven må tas i EDB for å få godkjent spesialiseringen.

Hvilke emner som skal tas og rekkefølgen av disse, kan studentene selv avgjøre. Nedenfor skisseres likefullt to opplegg som kan anbefales:

Faglig opplegg. Alternativ 1

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			EDB 23
			Spesiell program- utrustning
	SYSTEM 21	EDB 29	EDB 23
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket COBOL	Spesiell program- utrustning
	SYSTEM 21	EDB 29	
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket COBOL	Seminar- oppgave

Alternativ 2

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			EDB 26
			Data- strukturer
	SYSTEM 21	EDB 22	EDB 26
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket FORTRAN	Data- strukturer
	SYSTEM 21	EDB 22	
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket FORTRAN	Seminar- oppgave

ENGELSKSTUDIET

Førsteårsstudiet

Generelt om studiet

Studiet ligger på universitetsnivå (grunnfag) og er ettårig. De viktigste mål for dette årskurset er å gi grunnleggende kunnskaper om og ferdigheter i Storbritannias og USA's språk, litteratur og kultur, og å utvikle studentenes kritiske holdning og evner til selvstendig tenkning. Studiet gir undervisningskompetanse for grunnskolen og muligheter for videre studier i engelsk ved universitetene (mellomfag/hovedfag).

Kursene

Det er 4 kurs, alle obligatoriske, som til sammen gir 20 vekttall for hele årskurset: American Studies, British Studies, grammatikk og oversettelse og fonetikk. American Studies og British Studies tilbys som valgfag til studenter ved andre studieretninger. Disse studenter får bare 4 vekttall for hvert av disse kurs, idet tutorials faller bort for denne kategori studenter.

Undervisningsformene

vil veksle mellom forelesninger, grupper, tutorials og språklaboratorium. Tutorials supplerer forelesninger og grupper i litteratur og kulturkunnskapsundervisningen: Grupper på 2—3 studenter har en fast ukentlig time med en av lærerne hvor de diskuterer fra disse felter, skriver oppgaver og får dem gjennomgått. Ved hjelp av grupper og tutorials er det hensikten å skape nær kontakt lærer — student og å gi studentene anledning til å arbeide relativt selvstendig. Undervisningsformene på steder utenfor Kristiansand vil variere etter forholdene på hvert enkelt sted.

Kursplaner

Se kursbeskrivelsene bak i boka.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester
ENG 10	ENG 10
American Studies	American Studies (6)
Eng 11	ENG 11
British Studies	British Studies (6)
ENG 12	ENG 12
Fonetikk Teori	Fonetikk. Øvelser og oppgaveskriving (4)
ENG 13	ENG 13
Grammatikk og oversettelse	Grammatikk og oversettelse (4)

I de store rubrikkene står kursnavnene, i de små står kurskodene. For nærmere detaljer om hvert enkelt kurs, se bak i boka under kursbeskrivelser.

Forkunnskaper

Examen artium eller tilsvarende kunnskaper.

Opptak

Studenter opptas bare til høstsemesterets begynnelse etter ADH's opptaksreglement.

Eksamen

Skriftlig eksamen

- 1) § 4 i Forskrift vedrørende evaluering og eksamen kommer her ikke til anvendelse.

	Eks. lengde i timer	Kursvektall
American Studies	5 ($2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$)	6
British Studies	5 ($2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$)	6
Fonetikk	4	4
Grammatikk og oversettelse ..	4	4
		<hr/> 20

- 2) Karakter for hver av de skriftlige eksamener fastsettes med én desimal.

Muntlig eksamen

- 3) Den muntlige eksamen for kandidater som ønsker full eksamen ved årsstudiet i engelsk (grunnfag) kan tas bare etter at alle skriftlige eksamener er bestått. Denne eksamen skal prøve studentens beherskelse av muntlig engelsk, såvel som beherskelse av de forskjellige pensja innenfor kursene. Den betraktes altså som en omfattende eksamen hvor man kan prøves i såvel litteratur som kulturkunnskap, fonetikk og grammatikk.

Ved fastsettelse av endelig karakter for årsstudiet i engelsk teller muntlig $\frac{1}{6}$ (d. v. s. 4 vekttall) av den totale karakter. Dette betyr ikke at de studentene som fullfører årsstudiet i engelsk får 24 vekttall; de 4 vekttall for muntlig eksamen benyttes kun som faktor ved utregning av den endelige karakter. Muntlig eksamen varer 30—45 minutter.

MATEMATIKKSTUDIET

Årsstudiet

Årsstudiet i matematikk omfatter 5 emner på tilsammen 20 vekttall og ligger på samme faglige nivå som 20-gruppene ved norske universiteter. (Dette studiet erstatter universitetsundervisningen i matematikk som har eksistert i Kristiansand fra 1963.) Departementet har godkjent årsstudiet som kompetansegivende for undervisning i ungdomsskole og gymnas. Universitetene i Oslo, Bergen, Tromsø og Trondheim — Norges Lærerhøgskole — har godkjent årsstudiet som 17 vekttall i matematikk og 3 vekttall i statistikk.

Studieplan for årsstudiet

1. semester (høst)	2. semester
MAT 1 Innføringskurs i analyse (3)	MAT 3 Reell analyse (3)
MAT 2 Algebra og gruppeteori	(7)
MAT 4 Sannsynlighetsregning (3)	MAT 5 Vektoranalytiske metoder (4)

Kursbeskrivelser finnes bak i boka.

Kombinasjon matematikk—kjemi

Matematikkstudiet kan også kombineres med kjemi slik at en kan ta 15 + 20 vekttall i kjemi og matematikk over 2 år. Studenter som ønsker å følge et slikt opplegg, må ta KJEMI 1 og MAT 1 første høsten. Det anbefales også å ta examen philosophicum (se side 79) eller andre fag på inntil 5 vekttall i løpet av studietida. Se KJEMI/MATEMATIKKSTUDIER.

Videreutdanningsopplegg for lærere

Kristiansand lærarskole gir, i samarbeid med ADH, et videreutdanningsopplegg for lærere i grunnskolen. Videreutdanningsopplegget går over ett år og omfatter 5 emner på til sammen 20

vektall. Lærerskolen gir 2 emner — tallteori og fagmetodikk (M-kurser) — på til sammen 7 vektall. ADH gir 3 emner — innføringskurs i analyse, algebra og gruppeteori, geometri (MAT-kurser) — på til sammen 13 vektall. Departementet har godkjent studiet som kompetansegivende for undervisning i matematikk i grunnskolen.

Studieplan for videreutdanningsopplegget

1. semester (høst)	2. semester
MAT 1 Innføringskurs i analyse (3)	MAT 6 Geometrier (3)
MAT 2 Algebra og gruppeteori (7)	
M 11 Tallteori (3)	M 12 Fagmetodikk (4)

Nærmere opplysninger fåes ved Kristiansand lærarskole. Søknad om opptak på videreutdanningsopplegget stiles til Kristiansand lærarskole.

Matematikkstudiet som ledd i yrkesutdanning

Matematikkstudiet er beregnet på studenter som tar sikte på lærerutdanning og/eller videre studier ved ADH eller andre høyskoler og universiteter.

Et realfagstudium vil vanligvis kreve matematikkkunnskaper langt utover realartiumsnivå. Det er derfor naturlig å starte et realfagstudium med å ta en 20-gruppe i matematikk. Solide kunnskaper i matematikk er også særs viktig for dem som senere vil studere tekniske, økonomiske eller samfunnsvitenskapelige fag. Videreutdanningsopplegget er utarbeidet med tanke på lærere i grunnskolen (særlig ungdomsskolen).

Forkunnskaper

Matematikkstudiene forutsetter kunnskaper på «artiumsnivå» som svarer til deler av realartiumspensumet.

KJEMI/MATEMATIKKSTUDIER

En del studenter ønsker bare å ta deler av studieretningen i analytisk kjemi og deler eller hele matematikkstudiet i en kombinasjon som strekker seg fra ett til to år. Kursene i kjemi er i arbeidsbyrde og opplegg svarende til de kurs Universitetet i Oslo gir. KJEMI 1 og 2 er godkjent med tilsammen 10 vektall ved universitetene i Oslo, Bergen, Tromsø og Trondheim. Det er søkt om godkjenning også for KJEMI 3. Om godkjenning av matematikkursene — se MATEMATIKKSTUDIET. KJEMI 1, 2 og 3 gir undervisningskompetanse i kjemi for ungdomsskolen.

Kursene passer for realfagstuderende som senere ønsker å flytte over til universiteter eller høyskoler.

Det vil være mulig å oppholde seg 2 år ved ADH og samle opp 35 vektall tilsammen i kjemi og matematikk. Studenter som følger et slikt opplegg, må ta KJEMI 1 og MAT 1 første høsten.

Nedenstående faglige opplegg viser en av flere mulige måter å kombinere matematikk- og kjemi-kursene på. Det anbefales også å ta examen philosophicum eller andre fag på inntil 5 vektall i løpet av studietida. F. eks. kan en ta mer matematikk eller EDB.

1. semester (høst)	2. semester	3. semester	4. semester
KJEMI 1	KJEMI 2	KJEMI 3	
Generell kjemi (5)	Uorganisk kjemi (5)	Organisk kjemi (5)	
MAT 1	MAT 5	MAT 4	MAT 3
Innføringskurs i analyse (3)	Vektoranalytiske metoder (4)	Sannsynlighetsregning (3)	Reell analyse (3)
		MAT 2	
		Algebra og gruppeteori (7)	

Nærmere beskrivelse av de enkelte kurs under kursbeskrivelsene.

KJEMISTUDIER

En del studenter ønsker bare å ta deler av studieretningen i analytisk kjemi eventuelt kombinert med andre fag.

For studieåret 1975/76 vil man kunne påbegynne et kjemistudium hvor man i løpet av tre semestre kan samle opp inntil 15 vekttall i kjemi.

Vekttallene oppnås ved å ta ett eller flere av kursene:

KJEMI 1, generell kjemi

KJEMI 2, uorganisk kjemi

eller

Kjemi 3, organisk kjemi

Kjemikursene er i arbeidsbyrde og opplegg tilsvarende de kurs som gis ved Universitetet i Oslo. KJEMI 1 og 2 er godkjent som 10 vekttall ved de andre universiteter og høyskoler mens søknad om godkjennelse av KJEMI 3 er under behandling. Kursene gir dessuten undervisningskompetanse i kjemi for ungdomsskolen.

Kursene passer for realfagstuderende eller andre som senere ønsker å flytte over til universiteter eller høyskoler.

Av kjemikursene må KJEMI 1 tas først da de øvrige kursene bygger videre på dette. Studenter som ønsker å studere videre ved universitetene anbefales å ta examen philosophicum og evt. kurset MAT 1 ved siden av kjemistudiet dersom de tar sikte på realfagstudier ved Universitetet i Oslo. Ved å ta MAT 1 har man sikret seg et kurs som gir fritak for Fo 1—2 i Oslo.

Nærmere beskrivelse av de enkelte kurs under kursbeskrivelsen.

Studenter som bare vil studere ovenstående kjemikurs ved ADH må på søknadskjemaet benytte rubrikken for kjemi/matematikk-kombinasjonen.

Kursvirksomheten

Formålet med ADH's kursvirksomhet er å muliggjøre kravet om rett til utdanning for alle.

Utdanningen vil dels være av en slik art at den ses i forhold til muligheter for innsats i arbeidslivet, og dels ses utdanningen i forhold til allmenne samfunnsoppgaver og menneskelig livsutfoldelse.

For å øke tilgjengeligheten på undervisningstilbud på høgskolenivå for Agderbefolkningen etableres det 3 kurssentra.

Et kurssenter etableres på Liknes i Kvinesdal fra høsten 1975, et på Evje og et i østre del av Aust-Agder.

Prinsippielt kan alle ADH's kurs gå i kursvirksomhetens regi. Men mer omfattende undervisningstilbud utover en budsjettperiode vil måtte godkjennes av Høgskoletinget og styret for ADH. Dessuten tar høgskolen forbehold om tilstrekkelig deltakerantall på de enkelte kurs.

Foruten det lager av muligheter som ADH's ordinære kurs innebærer, har kursvirksomheten i sitt «kurslager» kurs i jordbruksrett, kurs i lokalhistorie, kurs for ledere av små og mellomstore bedrifter (under planlegging), åpent juridisk seminar (under planlegging), etterutdanningskurs for skipsoffiserer og ADH's årsstudium i engelsk i et spesielt program over 2 år.

KURSVIRKSOMHETENS PROGRAM HØSTEN 1975

Kvinesdal

ADH's årsstudium i engelsk over 2 år starter høsten 1975.

Studiets oppbygging

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
ENG 11 British Studies (3)	ENG 11 British Studies (3)	ENG 10 American Studies (3)	ENG 10 American Studies (3)
ENG 13	ENG 13	ENG 12	ENG 12
Grammatikk og overset- telse (2)	Grammatikk og overset- telse (2)	Fonetikk (2)	Fonetikk (2)

Vekttall i parantes — tilsammen 20.

Det skal dessuten igangsettes et kurs for ledere av små og mellomstore bedrifter.

Tvedestrand

Det igangsettes et kurs for ledere av små og mellomstore bedrifter.

Kristiansand

Bedrift og samfunn (NHHK).

Åpent juridisk seminar. Tema: Forbrukerrett.

Etterutdanning for skipsoffiserer

Etterutdanningskurset for skipsoffiserer blir arrangert over ni uker i siste del av høstsemestret 1975.

Den senere tids utvikling ombord, både teknisk og organisatorisk, stiller store krav til skipsoffiserene. Av den grunn dekker etterutdanningskurset emner innen økonomi, sjøforsikring, sjørett, EDB, administrasjon og elektroniske hjelpemidler ombord.

Selv om kurset er spesielt rettet mot skipsoffiserer vil også ansatte på rederikontorer ha utbytte av å følge det.

I tillegg vil det senere bli tatt standpunkt til hvilke av ADH's ordinære kurs som vil bli lagt til kveldstid.

Kursvirksomheten arrangerer også helt kortvarige og aktuelle seminarer og gjesteforelesninger, disse blir kunngjort i hvert enkelt tilfelle.

Kursvirksomhetens program for 1976 er under planlegging.

Studieplan for examen philosophicum

Examen philosophicum er den forberedende prøve i filosofi. Fra og med høsten 1973 vil studentene kunne velge mellom to alternativer til examen philosophicum. Prøven har hittil omfattet 3 obligatoriske disipliner; psykologi, logikk, filosofiens historie. De studenter som ønsker det, vil nå ha adgang til å sløyfe psykologien til fordel for et utvidet pensum i filosofiens historie. De to alternativer som derved foreligger betegnes vanligvis:

Alternativ I (med psykologi).

Alternativ II (uten psykologi).

Ved den avsluttende prøve, som er skriftlig, må kandidaten besvare oppgaver i hver disiplin, dvs. i tre disipliner for dem som velger Alternativ I, i to disipliner for dem som velger Alternativ II. **Ved oppmelding til eksamen må studenten gi opplysning om hvilket alternativ som velges.**

Alternativ I (med psykologi)

1. PSYKOLOGI

Godkjent lærebok: Harald Schjelderup: Innføring i psykologi. 4. rev. og forøk. utg., Gyldendal, Oslo 1971.

2. LOGIKK

Variant I (ELE-varianten)

Godkjent lærebok: Arne Næss: En del elementære logiske emner. 10. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1971.

Det er mulig at det også vil bli gitt undervisning i en av følgende varianter:

Variant II — Logikk og metodelære

Godkjent lærebok: Arne Næss: Logikk og metodelære. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1966.

Variant IV — Vitenskapsfilosofi

Godkjent lærebok: Arne Næss: Vitenskapsfilosofi. 2. prel. utg., 1973.

3. FILOSOFIENS HISTORIE

Variant I

Eiliv Skard: Filosofien i oldtiden. En historisk oversikt. 4. utg., Aschehoug, Oslo 1966.

H. K. Schjelderup og A. H. Winsnes: Den europeiske filosofi.
Fra middelalderen til vår tid. 3. utg., Gyldendal, Oslo 1970.

Alternativ II (uten psykologi)

Dette alternativ innebærer at studentene i stedet for psykologi leser et pensum i filosofiens historie som er betydelig utvidet i forhold til Alternativ I.

1. LOGIKK

Her er variantantall, omfang og innhold det samme som under Alternativ I.

2. FILOSOFIENS HISTORIE

A. Generell del

Pensum tilsvarer Filosofiens historie under Alternativ I.

B. Spesiell del

En av følgende varianter vil bli tilbudt:

Spesiale 3: Mennesket og naturen, eller

Spesiale 4: Den nyeste tids filosofi.

Pensum i nyeste tids filosofi

Karl Marx, Søren Kierkegaard, Nietzsche, Edmund Husserl, Bertrand Russel, Filosofiske retninger i vår tid, Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger.

Eventuelle endringer i pensum for examen philosophicum ved Universitetet i Oslo gjøres automatisk gjeldende ved distrikthøgskolen og vil bli bekjentgjort ved oppslag.

Undervisningen blir gitt som åpne forelesninger, øvingskurs (logikk) og eventuelt diskusjonsgrupper og kollokvier. Undervisningen er ikke obligatorisk.

(Studenter som skal studere realfag videre ved Universitetet i Oslo må ta kurset MAT 1 i høstsemesteret parallelt med examen philosophicum. MAT 1 dekker universitetets kurs Fo 1—2.)

Undervisning ved Kristiansand Museum

med støtte fra Agder distriktshøgskole og Folkeuniversitetet

FRANSK MELLOMFAG

Fransk institutt fortsetter mellomfagsundervisningen i fransk 3. semester og setter i gang 1. semesterundervisning i samme fag. I høstsemesteret 1975 vil det i alt bli forelest i 12 uker à 17 timer, med 8 timer på 1. semesterstudiet og 5 timer på 3. semesterstudiet. 4 uketimer vil bli felles for begge grupper. En del av denne undervisningen vil også bli fulgt av studenter ved tolk- og oversetterstudiet ved Agder distriktshøgskole. — I tillegg vil det bli gitt gjesteforelesninger ved forelesere fra Universitetet i Oslo.

Fordelingen av disiplinene vil bli som følger:

Høsten 1975 (1. og 3. semester)

1. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «
Fonetikk	2 «
Muntlig språkferdighet	1 «

3. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «

Felles:

Litteratur	4 timer
------------	---------

Våren 1976 (2. og 4. semester)

blir fordelingen av 17 uketimer over 15 uker følgende:

2. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «
Fonetikk	1 «
Muntlig språkferdighet	2 «

4. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «

Felles:

Litteratur	4 timer
------------	---------

Ved slutten av vårsemesteret vil den obligatoriske prøve i fonetikk bli avholdt ved instituttet.

Foruten de nevnte forelesninger vil studentene med utbytte kunne høre foredrag arrangert av Alliance Française.

Studentene har adgang til lesesal og bibliotek som rommer et representativt utvalg av fransk skjønnlitteratur og en del faglitteratur og oppslagsverker til støtte for studiet.

NORDISK GRUNNFAG

Høstsemesteret 1975 avsluttes med 3. semester til nordisk grunnfag. Fra vårsemesteret 1976 blir det tatt opp nye studenter til grunnfagsundervisning i norsk. Vårt undervisningsopplegg til grunnfag er beregnet på 3 semestre.

Emne- og timefordeling:

Høsten 1975 (3. semester)

	2 t. pr. uke
Målførekunnskap	2 —«—
Språkhistorie	2 —«—
Grammatikk	2 —«—
Nyromantikken	2 —«—
Litterær analyse	1 —«—
Nyere norsk diktning	2 —«—

Våren 1976 (1. semester)

	1 t. pr. uke
Praktisk bokmål	2 —«—
Norrønt språk	2 —«—
Grammatikk	2 —«—
Romantikken	2 —«—
Folkelitteraturen	2 —«—

Studentene driver i utstrakt grad med kollokvier og selvstudium i tilknytning til forelesninger. Dette er en viktig del av studiet, og likedan anbefales studentene regelmessig å skrive språklige og litterære oppgaver og få dem kommentert av foreleserne.

Pensum i norsk (nordisk) grunnfag finnes i Studiehåndboka for Det historisk-filosofiske fakultet, Universitetet i Oslo. Undervisningen følger planen for nordisk ny ordning.

Undervisning ved Kristiansand Museum

med støtte fra Folkeuniversitetet

1. AVDELING JURIDICUM 1975/76

Under forutsetning av at det melder seg et tilstrekkelig antall studenter, vil det også 1975/76 bli arrangert undervisning til 1. avdeling juridisk embetseksamen.

Undervisningen følger studieplanen for rettsstudiet ved Universitetet i Oslo, og vil hovedsaklig bli gitt i form av åpne forelesninger og ledede seminarer. Det blir dessuten satt i gang kollokvier og oppgaveskrivning.

Opplegg og forelesere er godkjent av Universitetet i Oslo.

Undervisningen blir lagt til ettermiddagen og kvelden, slik at også studenter med fast arbeid kan delta.

Eksamen holdes i desember og juni og vil bli arrangert i Kristiansand.

Nærmere opplysninger om opplegget vil kunne fås ved henvendelse til Kristiansand Museum's kontor eller høghskolelektor Lars Christensen, Agder distriktshøgskole.

Kursregister

Nedenstående register inneholder opplysninger om Kurstilbudet ved Agder distriktshøgskole. Registeret viser hvilken fagseksjon ved høgskolen som er ansvarlig for kurset, i hvilket semester det gis, hva som er den offisielle betegnelse på kurset og hvor mange vektall kurset gir.

I selve kursbeskrivelsen er det dessuten tatt inn opplysninger om kursets innhold og formål samt krav om forkunnskaper. Undervisningen er kort beskrevet.

Litteraturen til kurset er ikke tatt med i kursbeskrivelsen. Detaljert litteraturliste vil imidlertid bli utarbeidet ved begynnelsen av hvert kurs.

Fagseksjonene ved Agder distriktshøgskole:

Økonomisk fagseksjon = Øk.

Fagseksjon for offentlig administrasjon = Off.

Seksjon for matematiske fag = Mat.

EDB fagseksjon = EDB.

Engelsk fagseksjon = Eng.

Kjemiseksjonen = Kj.

Teknisk fagseksjon = Te.

Tolk/oversetterseksjonen = To.

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vektall	Side
Allmennfag					
I alle studieretninger inngår allmennfag slik det er nevnt i avsnittene om de enkelte studieretninger.					
Kursbeskrivelser for de enkelte allmennfag vil bli utarbeidet av prosjektgrupper. Disse kursbeskrivelsene samt hvilke kurs som gis som allmennfag på de enkelte studieretninger høsten 1975 og våren 1976 vil foreligge i god tid før studieårets begynnelse.					
ALLMENN 2			Miljøkunnskap	2	
ALLMENN 3			Sosialfilosofi	2	
ALLMENN 5			Media og kommunikasjon	2	

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
		ALLMENN 6	Økonomi og samfunn	2	
		ALLMENN 7	Økologi og ressursforvaltning	2	
		ALLMENN 8	Datamaskin og samfunn	2	
		ALLMENN 10	Bedrift og samfunn	2	
			Biologiske fag		
Kj	H	BIO 1	Akvatisk økologi	3	91
			Bedriftsøkonomiske fag		
Øk	H	BEDØK 0	Forkurs i bedriftsøkonomi	0	92
Øk	H	BEDØK 2	Kostnads- og inntektsanalyse	2	92
Øk	H	BEDØK 3	Finansiering/investering	2	93
Øk	V	BEDØK 5	Revisjonslære	2	94
Øk	H	BEDØK 6	Kostnads- og industriregnskap	2	94
Øk	V	BEDØK 7	Markedsføringsfunksjon og distribusjons- systemet	2	95
Øk	H	BEDØK 8	Salgsplanlegging og kontroll	2	96
Øk	H	BEDØK 9	Grunnkurs i bedriftslære	2	96
Øk	V	BEDØK 10	Rederiets økonomi	2	96
Øk	V	BEDØK 11	Markedskommunikasjon	2	97
Øk	H	BEDØK 12	Regnskap og bedriftsøkonomi for skips- offiserer	2	98
Øk	H	BEDØK 13	Forbrukerlære	2	98
Øk	V	BEDØK 14	Regnskapsanalyse og vurdering	2	99
Øk	V	BEDØK 15	Økonomisk integrasjon	2	100
Øk	V	BEDØK 16	Regnskapslovgivn. og regnskapspraksis	2	100
Øk	H	BEDØK 17	Teknisk økonomi	2	100
Øk	H	BEDØK 18	Befraktning	2	101
			Databehandlingsfag		
EDB	H	EDB 1	Grunnkurs i databehandling for brukere	2	101
EDB	H	EDB 11	Databehandling for skipsoffiserer	2	102
EDB	H	EDB 21	Grunnleggende databehandling	2	102
EDB	H	EDB 22	Programmering i FORTRAN	4	103
EDB	V	EDB 23	Spesiell programutrustning	4	103
EDB	H	EDB 24	Operasjonssystemer	4	104
EDB	V	EDB 25	Assemblyprogrammering	2	105
EDB	H	EDB 26	Datastrukturer	4	106
EDB	V	EDB 27	Teknisk utstyr	3	106
EDB	V	EDB 28	Spesielle programmeringsteknikker	2	107
EDB	V	EDB 29	Programmering i COBOL	4	107
EDB	H	EDB 30	Datanett	2	108

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Språkfag					
To	H—V	ENG 1	Engelsk hovedspråk 1	8	109
To	H—V	ENG 2	Engelsk hovedspråk 2	8	110
To	H—V	ENG 3	Engelsk bispråk 1	4	111
To	H—V	ENG 4	Engelsk bispråk 2	4	112
Eng	H—V	ENG 10	American Studies	6	112
Eng	H—V	ENG 11	British Studies	6	113
Eng	H—V	ENG 12	Fonetikk	4	114
Eng	H—V	ENG 13	Grammatikk og oversettelse	4	114
To	H—V	FRANSK 1	Fransk hovedspråk 1	8	115
To	H—V	FRANSK 2	Fransk hovedspråk 2	8	116
To	H—V	FRANSK 3	Fransk bispråk 1	4	117
To	H—V	FRANSK 4	Fransk bispråk 2	4	117
To	H—V	NORSK 1	Praktisk norsk 1	4	117
To	H—V	NORSK 2	Praktisk norsk 2	4	118
Forvaltningsfag					
Off & Øk	H	FORV 1	Offentlig forvaltning 1	4	119
Juridiske fag					
Øk	V—H	JUR 1—2	Rettslære	4	120
Øk	V	JUR 3	Skatterett	2	120
Øk	H—V	JUR 4	Sjørett	4	121
Øk	V	JUR 6	Kommunallovgivning	2	121
Øk	H—V	JUR 8	Jordbruksrett	2	122
Kjemi					
Kj	H	KJEMI 1	Generell kjemi	5	123
Kj	V	KJEMI 2	Uorganisk kjemi	5	123
Kj	H	KJEMI 3	Organisk kjemi	5	124
Kj	V	KJEMI 4	Analytisk kjemi 1	3	125
Kj	H	KJEMI 5	Analytisk kjemi 2	3	125
Kj	V	KJEMI 6	Spesialanalyser m/seminaroppgave 2 +	4	126
Kj	V	KJEMI 7	Spesielle analytiske metoder (teori) ..	2	127
Kvantitative metodefag					
Mat	H—V	KVANT 0+1	Matematikk grunnkurs med forkurs	2	127
Mat	H	KVANT 1	Matematikk grunnkurs	2	128
Mat	V	KVANT 2	Lineær algebra	2	128
Mat	V	KVANT 3	Numerisk matematikk	2	129
Mat	H—V	KVANT 4	Matematiske metoder 1	4	130

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Mat	H	KVANT 5	Matematiske metoder 2	2	130
Mat	V	KVANT 6	Statistikk 1	2	131
Mat	H	KVANT 7	Statistikk 2	2	131
Øk	H	KVANT 8	Operasjonsanalyse 1	2	132
Øk	V	KVANT 9	Operasjonsanalyse 2	2	132
Øk	V	KVANT 10	Beslutningsteori	2	132
EDB	V	KVANT 11	Simulering	2	133
Off	H	KVANT 12	Samfunnsvitenskapelig metodelære	1	134
Matematikk					
Mat	H	MAT 1	Innføringskurs i analyse	3	134
Mat	H—V	MAT 2	Algebra og gruppeteori	7	135
Mat	V	MAT 3	Reell analyse	3	136
Mat	H	MAT 4	Sannsynlighetsregning	3	136
Mat	V	MAT 5	Vektoranalytiske metoder	4	137
Mat	V	MAT 6	Geometrier	3	137
Organisasjonsteoretiske fag					
Off	H	ORG 1	Organisasjonsteori 1	2	138
Off	H	ORG 2	Byråkratiteorier	2	139
Off	V	ORG 4	Anvendt administrasjon	2	140
Øk	H	ORG 6	Rederiets organisasjon og personalad- ministrasjon	2	141
Off	V	ORG 8	Offentlig informasjon	2	142
Øk	V	ORG 10	Personaladministrasjon og ledelse	2	143
Off	H—V	ORG 11	Organisasjonsteori og analyse	4	143
Realfag					
Te	H	REAL 1	Kjemi	2	144
Te	H	REAL 2	Fysikk 1	2	145
Te	V	REAL 3	Fysikk 2	2	145
Samfunnsvitenskapelige fag					
Øk	H	SAMVIT 1	Makro-økonomikk	2	146
Øk	V	SAMVIT 2	Mikro-økonomikk	2	147
Øk	V	SAMVIT 3	Offentlig økonomikk	2	147
Øk	H	SAMVIT 4	Økonomisk geografi	2	148
Øk	V	SAMVIT 5	Internasjonal handel og transport	2	149
Øk	V	SAMVIT 6	Befolknings- og bosettingsgeografi	2	149
Øk	H	SAMVIT 7	Lokaliserings- og regionproblematikk ..	2	151
Øk	V	SAMVIT 8	Samfunnsplanlegging	2	153

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Øk	H	SAMVIT 9	Kommunaløkonomikk	2	154
Øk	V	SAMVIT 10	Kommunaløkonomisk planlegging	2	155
Øk	V	SAMVIT 11	Regionale analysemetoder	2	156
Øk	V	SAMVIT 12	U-landsseminar 1	2	156
Øk	H	SAMVIT 13	U-landsseminar 2	2	157
Øk	V	SAMVIT 14	Makro og næringsøkonomikk	2	158
Øk	H	SAMVIT 15	Mikroøkonomisk analyse	2	159
Øk	H	SAMVIT 16	Kommunalt regnskap og budsjett	2	160
Off	V	SAMVIT 17	Sosiologi	2	160
Statsvitenskapelige fag					
Off	V	STATVIT 1	Politisk teori	2	160
Off	H—V	STATVIT 2	Stats- og kommunalkunnskap	4	161
Systemeringsfag					
EDB	V	SYSTEM 21	Grunnkurs i problemorientert systemering	4	162
EDB	V	SYSTEM 22	Formaliserte systemeringsmetoder	2	163
EDB	H	SYSTEM 23	Casearbeid i systemering	2	163
EDB	H	SYSTEM 24	Bedriftsstyring og EDB-systemer	2	164
Tekniske fag					
Te	V	TEKN 1	Teknologi 1 (Statikk/fasthetslære)	2	165
Te	H	TEKN 2	Teknologi 2 (Materiallære/teknisk tegning)	2	165
Te	V	TEKN 3	Maskinlære 1 (Konstruksjon)	2	166
Te	H	TEKN 4	Maskinlære 2 (Termo- og hydrodynamikk)	2	167
Te	V	TEKN 5	Driftsteknikk 1 (Avsponing)	2	167
Te	H	TEKN 6	Driftsteknikk 2 (Plastisk bearb./sveising)	2	168
Te	V	TEKN 7	Driftsteknikk 3 (Produksjonsteknikk) ..	2	169
Te	V	TEKN 8	Prosess-styring (Måleteknikk/kvalitetskontroll)	2	169
Te	V	TEKN 9	Prosess-styring 2 (Automatisering)	2	170
Te	H	TEKN 10	Bedriftsorganisasjon og ledelse	2	170
Te	V	TEKN 11	Elektroteknikk	2	171
Te	H	TEKN 12	Maskinlære 4 (Oljehydraulikk)	2	172
Te	V	TEKN 13	Maskinlære 3 (Teknologianalyser)	2	172

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ALLMENN 2

Kursets navn:
Miljøkunnskap

Vekttall:
2

Kursets formål:

Hensikten med kurset er ikke primært kunnskapsformidling, men snarere å fremme innsikt og perspektiv i miljøvernsspørsmål og oppøve evnen til å se disse i en samfunnsmessig sammenheng. I denne forbindelse vil en vise til den formuleringen som koordineringsgruppen for allmennfag (KUD, Innstillingen avgitt 6. juni 1973, s. 4) kom fram til når det gjaldt formålet med allmennfagene:

«Allmennfagenes formål er å gi den enkelte student et kritisk perspektiv på sitt fagstudium og senere yrkesoppgaver. Med kritisk perspektiv menes vitenskaps-teoretsike, tverrfaglige og samfunnsmessige synspunkter på faget og yrkesoppgavene.»

Kursets innhold:

Med utgangspunkt i formålet med allmennfaget, vil en i dette kurset ta opp til drøfting økologiske, sosiale, økonomiske og politiske aspekter av aktuelle natur- og miljøvernproblemer. En vil spesielt rette oppmerksomheten mot interessekonflikter og beslutningsprosesser i slike spørsmål. Det vil bli lagt vekt på å trekke fram og belyse lokale og regionale miljøvernsspørsmål. Av aktuelle emner kan nevnes: Naturressursforvaltning, forurensning (jord, luft og vann), søppel- og avfallsproblemer, pesticider, støyproblemer, bolig- og trafikkmiljø, miljøspørsmål på arbeidsplassene, samfunnsplanlegging og miljøvernforvaltning.

Undervisning: Gjesteforelesninger, seminarer og debatter med utgangspunkt i aktuelle og lokale miljøspørsmål.
Ekskursjoner.
Et viktig ledd i undervisningsopplegget er et gruppearbeid basert på en selvstendig undersøkelse av et lokalt miljøvernproblem.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
ALLMENN 8 **Datamaskin og samfunn**

Vekttall:
2

Forkunnskaper: **Ønskelig med EDB 1 eller EDB 21.**

Kursets formål: Kurset tar sikte på å rette søkelyset på forhold vedrørende den virkning bruk av EDB kan ha på det enkelte individ, arbeidstaker på arbeidsplassen og samfunnet som helhet.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
BIO 1 **Akvatisk økologi**

Vekttall:
3

Kursets formål: Å gi en forståelse av samspillet mellom abiotiske og biotiske faktorer i akvatiske miljøer ved forelesninger og laboratorieøvelser.

Kursets innhold: Vannets fysiske og kjemiske egenskaper. Plante- og dyreliv i vann, primær og sekundærproduksjon.
Næringskjeder. Forurensning, andre aspekter av anvendt hydrobiologi.

Undervisning:	Forelesninger: 3 timer pr. uke. Laboratorieøvelser: 2 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 0	Kursets navn: Forkurs i bedriftsøkonomi
Vekttall: 0	
Kursets formål:	Gi studentene de grunnleggende kunnskaper i bokføring som er nødvendig for videre studier i regnskapsfag.
Kursets innhold:	Tradisjonell bokføring med posteringer og regnskapsavslutninger. Kort innføring i merverdiavgiftssystemet.
Undervisning:	Forelesninger 10 timer pr. uke i tiden 1. august fram til semesterets ordinære begynnelse. Kurset fortsetter videre med 4 timer pr. uke til ut oktober måned.
Varighet:	1. august—ultimo oktober.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 2	Kursets navn: Kostnads- og inntektsanalyse
Vekttall: 2	
Kursets formål:	Gi studentene en innføring i metoder for kostnads- og inntektsanalyse i sentrale deler av bedriftsøkonomien og belyse hvordan kostnads- og inntektsanalyser kan brukes som grunnlag for rasjonelle økonomiske beslutninger.

Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostnadsteori. 2. Etterspørselsteori. 3. Pristeori. 4. Priskalkulasjon og praktiske problemer knyttet til prisfastsetting. 5. Diverse lønnsomhetsberegninger. 6. Kostnads- og inntektsanalyse i planlegging og budsjettering.
Undervisning:	3 timer pr. uke samt kollokvier.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 3	Kursets navn: Finansiering/investering
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: BEDØK 2 og BEDØK 14, ønskelig med KVANT 6
Kursets formål:	Gi en generell innføring i de problemer som er knyttet til anvendelse (bruk) og anskaffelse (finansiering) av kapital.
Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Innledning. Hva er finansiering/investering? Bedriftens finansielle målsettinger. 2. Finansiell analyse og planlegging. Kapitalstrukturen. Rentabilitetsanalyser. Strømningsanalyser. Kapitalbehovsberegninger. 3. Kapitalanvendelse. Kapitalformer og kapitalbehov. 4. Langsiktig investeringer (investeringsanalyser). 5. Investering og usikkerhet. 6. Skattenes innvirkning i investeringsanalyser.

- På overskuddet (rentabiliteten).
- På kapitalstrømmene (likviditeten).
- 7. Kapitalanskaffelse.
  - Kapitalformer.
  - Kapitalkostnader.
  - Kapitalkilder.

Undervisning: Forelesninger og oppgaveløsninger, 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 5

Kursets navn:
Revisjonslære

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi studentene en innføring i revisoryrket, revisors arbeidsområder og revisjonsteknikk.

Kursets innhold: Oversikt over lovregler og praksis om revisoryrket og revisors arbeid. Metoder for kartlegging og undersøkelse av den indre kontroll.

Undervisning: Forelesninger og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 6

Kursets navn:
Kostnads- og industriregnskap

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 2 og BEDØK 14

Kursets formål:	Gi studentene de kunnskaper i kostnads- og industriregnskap som bl. a. kreves til revisoreksamen.
Kursets innhold:	Gjennomgåelse av forskjellige former for driftsregnskap bl. a. standard kostregnskap med avviksanalyser, lønnsomhetsplanlegging og produktvalgproblemer.
Undervisning:	3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 7	Kursets navn: Markedsføringsfunksjonen og distribusjonssystemet
-------------------------------------	--

Vekttall:
2

Kursets formål:	Gi en praktisk orientert innføring i markedsføringsfunksjonens oppgaver og vise sammenhengen mellom bedriftens markedsføring og andre funksjoner.
Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none"> a) Allsidig innføring i alle viktige sider ved markedsføringsarbeidet. b) Illustrere samspillet mellom bedriftens salgsavdeling og de øvrige bedriftsfunksjoner. c) Oversikt over varehandelen i Norge.
Undervisning:	Ca. 3 timers forelesninger pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 8

Kursets navn:
Salgsplanlegging og kontroll

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 7

Kursets formål:

Gi en innføring i planlegging, gjennomføring og kontroll av markedsføringsaktiviteter i vid forstand.

Kursets innhold:

- a) Salgsplaner og salgskontroll generelt.
- b) Budsjettering og koordinering.
- c) Valg av produktpolitikk, prispolitikk, marked, distribusjonskanal og kommunikasjonspolitikk.
- d) Kontrollproblemer etc.

Undervisning:

3 timers forelesninger og gruppediskusjoner pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 9

Kursets navn:
Grunnkurs i bedriftslære

Vekttall:
2

Kurset er under utarbeidelse.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 10

Kursets navn:
Rederiets økonomi I

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 0, BEDØK 2 og BEDØK 14

Kursets formål:	Gi en oversikt over skipets driftsøkonomi (driftsregnskap) og rederiets økonomi (regnskaper og budsjetter).
Kursets innhold:	Driftsregnskap. Forretningsregnskap. Budsjetter: Driftsbudsjetter. Resultatbudsjetter. Likviditetsbudsjetter.
Undervisning:	Forelesninger og oppgavegjennomgåelse 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 11	Kursets navn: Markedskommunikasjon
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: BEDØK 7
Kursets formål:	Gi en generell innføring i kommunikasjonsmodeller og kommunikasjonsproblemer i et moderne samfunn. Ta opp markedsanalyser og deres betydning som del av virksomhetens informasjonsgrunnlag.
Kursets innhold:	Kommunikasjonsbegreper, kommunikasjonsmodeller, kommunikasjonsforstyrrelser, massekommunikasjon, reklame og public relations etc. Markedsanalysens former og dens anvendelse som informasjon og beslutningsgrunnlag i erhvervslivet.
Undervisning:	3 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 12

Kursets navn:
**Regnskap og bedriftsøkonomi for
skipsoffiserer**

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en oversikt over skipets driftsøkonomi (driftskostnader og driftsinntekter) og rederiets økonomi (regnskap, budsjetter og forskjellige kalkyler).

Kursets innhold:

1. Innføring i bedriftsøkonomi.
Kostnader.
Investeringskalkyler.
2. Regnskap.
Driftsregnskap (skipets driftskostnader og driftsinntekter).
Rederiets forretningsregnskap.
3. Budsjetter.
Budsjett for driftskostnader og driftsinntekter.
Resultat- og likviditetsbudsjetter.

Undervisning: Forelesninger og oppgaveløsninger 6 timer pr. uke.

Varighet: 9 uker.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 13

Kursets navn:
Forbruker, næringsliv og samfunn

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 7

Kursets formål: Ut fra generelle kjennsgjerninger om individets og grupper av individets adferd å

gi en orientering om forbrukerforskning og teorier om forbrukeradferd, og diskutere forbrukerforskningens resultater og verdi kritisk i en bred etisk og samfunnsmessig ramme.

Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etterspørselen og den «typiske forbruker». 2. Trekk ved individers og grupper av individers adferd. 3. Teorier om forbrukeradferd. 4. Metodologiske aspekter. 5. Forskningens slagsider. 6. Markedsetiske problemstillinger.
Undervisning:	Ca. 3 timer forelesninger og gruppediskusjoner pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 14	Kursets navn: Regnskapsanalyse og vurdering
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: BEDØK 0
Kursets formål:	Gi en innføring i de viktigste teknikker og prinsipper for analyse og vurdering av årsregnskaper.
Kursets innhold:	Balansevurderingsprinsipper, vurdering av de enkelte aktiva og passiva og avskrivninger. Tradisjonell regnskapsanalyse, strømningsanalyse og prisnivåendringer. Presentasjon av årsregnskaper.
Undervisning:	3 timer pr. uke samt kollokviearbeid.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 15

Kursets navn:
Økonomisk integrasjon

Vekttall:
2

Kurset er under utarbeidelse i økonomisk fagseksjon.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 16

Kursets navn:
Regnskapslovgivning og regnskapspraksis

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
JUR 3

Kursets formål:

Gi en oversikt over de viktigste norske regnskapsregler og den praktiske anvendelse av disse.

Kursets innhold:

1. En systematisk gjennomgåelse av norske regnskapsregler.
2. Aksjelovens regler om årsoppgjør og årsberetning.
3. Skattelovgivningens regnskapsregler.
4. Årsoppgjør i praksis.

Undervisning:

Forelesning og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 17

Kursets navn:
Teknisk økonomi

Vekttall:
2

Kurset er under utarbeidelse i økonomisk fagseksjon.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 18

Kursets navn:
Befraktning

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 2, BEDØK 14, BEDØK 3,
BEDØK 10 og KVANT 6

Kursets formål:

Behandle sentrale felter av skipets drifts-
økonomi og rederiets økonomi.

Kursets innhold:

Målsettinger i rederivirksomhet.
Skipets kostnadsstruktur.
Markedsformer i shipping.
Befraktningsfunksjonen.
Overskuddsoptimalisering.
Investeringsanalyser og kontrahering.
Kjøp og salg av skip.
Investeringer i utstyr og lagre.

Undervisning:

Forelesninger og oppgavegjennomgåelse 3
timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 1

Kursets navn:
Grunnkurs i databehandling for brukere

Vekttall:
2

Kurset er under utarbeidelse.

Undervisning:

4 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 11

Kursets navn:
Databehandling for skipsoffiserer

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset gir en innføring i oppbygging og bruk av datamaskiner. Det legges vekt på å presentere anvendelse av datamaskiner ombord i skip og ulike konsekvenser av dette. Kurset omfatter dessuten innføring i et programmeringsspråk.

Varighet: 9 uker.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 21

Kursets navn:
Grunnleggende databehandling

Vekttall:
2

Kursets mål: Kurset skal gi ei innføring i oppbygging og bruk av sentrale datamaskinutrustningar, og innføring i maskinspråk og assemblyprogrammering.

Kursets innhald: Datamaskinens oppbygging.
Talsystem og koder.
1/0-enheter og ytre lagre.
Programmering i maskinspråk.
Adressering med base- og indeksregister.
Innføring i assemblyprogrammering.
Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning: 4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 22   **Kursets navn:** Programmering i FORTRAN

Vekttall:
4*

Kursets mål: I kurset gjennomgås generelle programmeringsteknikker og metoder ved praktisk opplæring i FORTRAN.

Kursets innhold: FORTRAN-språket.
Represtentasjon av data.
Programmeringsteknikker.
Dokumentasjonsteknikker.
Dataregistre (filer).
Testing og feilsøking.
Søking og sortering.
Operasjonssystemer.
Løysing av obligatoriske oppgaver.

Undervisning: 6 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

* Studentar som tar både EDB 2 og EDB 9 får 6 poeng til saman.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 23   **Kursets navn:** Spesiell programutrustning

Vekttall: 4   **Forkunnskapskrav:** EDB 21 eller EDB 1, EDB 22 eller EDB 29

Kursets formål: Kurset skal gi erfaring i bruk av større programpakker.

Kursets innhold:	Man vil gjennomgå programpakker som ofte benyttes i næringslivet (lagerstyring, nettverksteknikk, etc.).
Undervisning:	6 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke. Det vil bli lagt stor vekt på å øve praktisk bruk av programpakkene.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 24	Kursets navn: Operasjonssystemer
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: EDB 22, EDB 25
Kursets mål:	Kurset skal gi innføring i sentrale deler av eit operasjonssystem, samt danne bakgrunn for evaluering, modifisering og drift av eksisterende systemer.
Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oppbygging og virkemåte til assembler, kompilator og ladar. 2. Operasjonssystemets funksjoner. <ul style="list-style-type: none"> — Kontroll og parallele prosesser. — Adm. av datamaskinens ressurser. — Beskyttelses (protect)-mekanismer. — Kommunikasjon med omverdenen. 3. Forskjellige driftsprinsipper. <ul style="list-style-type: none"> — Sekvensielt bearbeidende systemer. — Satsvis/køvis bearb. systemer. — Multi access (tidsdelings)-systemer. — Sanntids (Realtime)-systemer. — Gjennomgåelse av eksempler for de enkelte kategorier operasjonssystemer. 4. Design- og evalueringskriterier. <ul style="list-style-type: none"> — Formulering av målsetninger for et operasjonssystem.

- Maskinforutsetninger for operasjonssystemet.
- Konfigurering av maskinsystemet.
- Planlegging og drift.
- Diverse serviceprogrammer.

Undervisning: 6 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 25   **Kursets navn:** Assemblyprogrammering

Vekttall: 2   **Forkunnskapskrav:** EDB 21

Kursets mål: Kurset skal gi opplæring i teknikker i assemblyprogrammering, og gi innføring i ein assemblers oppbygging.

Kursets innhald: Kommandoar og instruksjonar i eit assemblyspråk.
 Programmeringsteknikker.
 Adresseringsteknikker.
 Grunnleggande prinsipp for ein assemblers oppbygging.
 Makros.
 Program på binær relokerbar format.
 Representasjon og utføring av aritimetiske uttrykk.
 Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning: 4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 26

Kursets navn:
Datastrukturer

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
EDB 21 eller EDB 1, EDB 22

Kursets formål:

Kurset omhandler de forskjellige måter å lagre data på i en datamaskin. Karakteristiske trekk ved de enkelte lagringsmedier vil bli beskrevet. Studentene skal gis øvelse i å anvende de strukturer som blir presentert.

Kursets innhold:

Følgende punkter vil bli behandlet:

1. Karakteristiske trekk ved lagringsmedier.
2. Logisk organisasjon av data (tegn, felt, segment, post, fil).
3. Graf — beskrivelse.
4. Elementære organisasjonsformer (sekvensiell, indekssekvensiell, kjedestrukturer, transformert adressering).
5. Sortering, søking, fletting.
6. Trestrukturer.
7. Analyse av ulike databehandlingsprosesser for forskjellige organisasjonsformer med hensyn på tid, plass, kostnader, etc.
8. Databanker.

Undervisning:

6 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke. Obligatoriske oppgaver.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 27

Kursets navn:
Teknisk utstyr

Vekttall:
3

Kurset er under utarbeiding, og det tas forbehold om undervisning i studieåret 1975/76.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 28

Kursets navn:
Spesielle programmeringsteknikker

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 22, EDB 25

Kursets mål: Kurset skal gi opplæring i ikkje-numeriske programmeringsmetodar.

Kursets innhald:

- Algoritmer (Innføring i Algol).
- Rekursiv programmering.
- Implementering og bruk av tre- og liste-struktur.
- Tekstbehandling.
- Praktisk øvelse i implementering av eit større problem.

Undervisning: 4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 29

Kursets navn:
Programmering i COBOL

Vekttall:
4*

Forkunnskapskrav:
EDB 21 eller EDB 1

Kursets formål: Kurset skal gi opplæring og øvelse i bruk av høgnivåspråket COBOL.

Kursets innhold: Kurset vil dekke følgende (i ukronologisk rekkefølge):

1. Innføring i COBOL-språket.
2. Oppbygging av et COBOL-program.
3. Bruk av tabeller.
4. Behandling av registre (sekvensielle, direkte, relative, indekssekvensielle).

5. Sortering og søking.
6. COBOL-bibliotek.
7. Segmentering og sammenkobling av program.
8. Behandling av tekststrenger.
9. Metode for utvikling av programmer (grunnlag, programkart, dokumentasjon, standardisering).
10. Uttesting og feilsøking.
11. Operasjonssystemet DOS og Agder datasenters IBM-anlegg.
12. Programeksempler.

Undervisning: 6 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke.
Obligatoriske oppgaver.

Varighet: 1 semester.

*) Studenter som tar både EDB 22 og EDB 29, vil bare få 6 vekttall tilsammen for disse kursene.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 30

Kursets navn:
Datanett

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 21

Kursets mål: Kurset skal gi ein oversikt over metodar og utstyr for dataoverføring.

Kursets innhald: Bruk av datanett.
Krav til eit datanett.
Transmisjon.
Programutstyr.
Terminaler.
Arbeidet med datanett i Norge og andre land.

Undervisning: 4 timar pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 1

Kursets navn:
Engelsk hovedspråk 1

Vekttall:
8

Kursets formål:

- a) Praktisk språkferdighet:
Kurset tar sikte på å oppøve evnen til å forstå muntlige og skriftlige framstillinger på engelsk og gjengi disse med egne ord i muntlig og/eller skriftlig form.
Kurset skal også gi øvelse i å omsette fra norsk til engelsk, og omvendt, en rekke ulike språktyper fra forskjellige emneområder.
- b) Engelsk grammatikk:
Kurset skal gi studentene innsikt i de systematiske trekk ved moderne engelsk setningsbygning og språkbruk, særlig de trekk som skjelner engelsk fra norsk.
- c) Engelsk fonetikk:
Kurset skal gi studentene en innføring i hovedtrekk i engelsk fonetikk (lydlære) og intonasjon. Det vil bli lagt vekt på å oppøve en mest mulig korrekt uttale (britisk engelsk).

Kursets innhold:

- a) Praktisk språkferdighet:
Stoffet vil bli gitt i form av ulike prosatekster og forskjellige typer lydbåndprogrammer av generell karakter samt mer spesialiserte språktyper innen jus, økonomi, shipping, politikk, teknikk, naturvitenskap osv.
- b) Engelsk grammatikk:
Engelsk grammatikk-teori, øvelser og problemløsninger.

- c) Engelsk fonetikk:
Intonasjonsteori, første semester (del av ENG 12).
Intonasjonsøvelser, andre semester.
Fonetikkteori.
Gruppeøvelser i lydlære.
Øvelser i språklaboratorium.

Undervisning:

- a) Praktisk språkferdighet:
Undervisningen vil dels foregå i språklaboratoriet, dels i klasserom.
3 timer pr. uke.
b) Engelsk grammatikk:
Forelesninger 2 timer pr. uke.
c) Engelsk fonetikk:
Forelesninger, gruppeøvelser, språklaboratorieøvelser. 2 timer pr. uke.

Varighet:

- a) Praktisk språkferdighet:
2 semestre.
b) Engelsk grammatikk:
2 semestre.
c) Engelsk fonetikk:
2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 2

Kursets navn:
Engelsk hovedspråk 2

Vekttall:
8

Forkunnskapskrav:
ENG 1

Kursets innhold:

Kurset er under utarbeidelse i Tolk-oversetterseksjonen.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 3

Kursets navn:
Engelsk bispråk 1

4

Vekttall:

Kursets formål:

- a) Skriftlig oversettelse:
Kurset skal gi øvelse i å omsette prosa-tekster av generell språklig karakter fra norsk til engelsk, og omvendt.
- b) Engelsk grammatikk:
Kurset skal gi studentene kjennskap til enkelte trekk ved moderne engelsk setningsbygning og språkbruk, særlig de trekk som skjelner engelsk fra norsk.
- c) Engelsk fonetikk:
Kurset skal gi studentene en kort innføring i enkelte hovedtrekk i engelsk fonetikk (lydlære) og intonasjon. Det vil bli lagt vekt på å oppøve en mest mulig korrekt uttale (britisk engelsk).

Kursets innhold:

- a) Skriftlig oversettelse:
Korte prosatekster på engelsk og norsk. Språket er av moderat (middels) vanskelighetsgrad.
- b) Engelsk grammatikk:
Engelsk grammatikkteori og problemløsninger.
- c) Engelsk fonetikk:
Intonasjonsøvelser.
Fonetikkteori.
Gruppeøvelser i lydlære.
Øvelser i språklaboratorium.

Undervisning:

- a) Skriftlig oversettelse:
Forelesninger/gruppeøvelser 1 time pr. uke.
- b) Engelsk grammatikk:
Forelesninger/gruppeøvelser 1 time pr. uke.

- c) Engelsk fonetikk:
Forelesninger, gruppeøvelser, språklaboratorieøvelser 1 time pr. uke.

- Varighet:
- a) Skriftlig oversettelse:
2 semestre.
  - b) Engelsk grammatikk:
2 semestre.
  - c) Engelsk fonetikk:
2 semestre.
-

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 4

Kursets navn:
Engelsk bispråk 2

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
ENG 3

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i Tolk-oversetterseksjonen.

Varighet: 2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 10

Kursets navn:
American Studies

Vekttall:
6(4*)

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i amerikansk litteratur og sivilisasjon, med konsentrasjon om det 19. og 20. århundre.

Kursets innhold: Amerikansk litteratur (drama, poesi og prosa).
Amerikansk kulturkunnskap.

Disse to disipliner søkes integrert, i det emner og tekster fra begge områder vil utfylle hverandre.

Undervisning: Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig. Tutorials.

Varighet: 2 semestre.

*) For studenter fra andre studieretninger eller deltidsstudenter som bare tar dette ene kurset.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 11

Kursets navn:
British Studies

Vekttall:
6(4*)

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i britisk litteratur og sivilisasjon, med konsentrasjon om det 19. og 20. århundre.

Kursets innhold: Britisk litteratur (drama, poesi, prosa).
Britisk kulturkunnskap.
Disse to disipliner søkes integrert, i det emner og tekster fra begge områder vil utfylle hverandre.

Undervisning: Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig. Tutorials.

Varighet: 2 semestre.

*) For studenter fra andre studieretninger eller deltidsstudenter som bare tar dette kurset.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 12

Kursets navn:
Fonetikk

Vekttall:
4

Kursets formål: Å gi studentene praktiske uttaleøvelser og kunnskaper i engelsk fonetikkteori slik at de skal kunne ha et grunnlag for å forbedre deres egen (og deres framtidige elevers) uttale.

Kursets innhold: Intonasjonsteori.
Intonasjonsøvelser.
Fonetikkteori.
Lydøvelser.

Undervisning: 3 teoriforelesninger første semester.
2 øvelsestimer med oppgaveskriving annet semester.
1 gruppetime annenhver uke, begge semestre.
1 time i språklaboratoriet annenhver uke, begge semestre.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 13

Kursets navn:
Grammatikk og oversettelse

Vekttall:
4

Kursets formål: Å gi studentene praktisk dyktighet i skriftlig og muntlig engelsk språkbruk (vokabular, setningsbygning, idiomer, prosastilatter) og innsikt i den grammatiske beskrivelse av og forklaring på de systematiske trekk ved engelsk setningsbygning.

Kursets innhold:	Grammatikkforelesninger. Grammatikkøvelser. Oversettelsesøvelser.
Undervisning:	Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FRANSK 1

Kursets navn:
Fransk hovedspråk

Vekttall:
8

Kursets formål:

Kurset har et generelt siktemål: Å utvikle studentenes ferdighet i å forstå og bruke fransk språk muntlig og skriftlig.
Kursets spesielle mål: Å utdanne tolker og oversettere som er i stand til — på et mellomnivå — å overføre tale og tekst fra det ene språk til det andre i begge retninger, har som forutsetning ervervelsen av de generelle ferdigheter.

Kursets innhold:

Fordeles derfor på følgende grunnleggende disipliner:

a) Fonetikk:

Denne disiplin skal gi studentene kjennskap til prinsippene for fransk uttale, gjøre dem bevisste overfor det franske lydsystem, og gi dem øvelse i anvendt fonetikk.

b) Grammatikk:

Denne del av kurset skal grunnfeste studentenes elementære grammatikk-kunnskaper, og bygge disse videre ut som grunnlag for muntlig og skriftlig beherskelse av språket.

c) Muntlig ferdighet:

Er både en disiplin med sitt eget mål

og sin egen verdi, og en hjelpedisiplin for utvikling av skriftlig ferdighet. Muntlig ferdighet vil i elementær betydning si at studentene kan tale og samtale på fransk. Ferdigheten utvikles videre til å omfatte beherskelse av flere språknivåer og fagspråk. Dette ansees som nødvendig for å kunne tolke og gi muntlige oversettelser.

d) Skriftlig ferdighet:

Vil først og fremst omfatte skriftlige oversettelsesøvelser, men også resyméer, referater og frie framstillinger.

Undervisning:

- a) 2 timer pr. uke i 1. semester holdes teoriforelesninger, lytte-, uttale- og transkripsjonsøvelser. 1 time pr. uke i 2. semester drives øvelser i korrektiv fonetikk. Dertil laboratorieøvelser.
- b) 1 time pr. uke i 1. og 2. semester: Forelesninger og øvelser.
- c) 1 time pr. uke i 1. semester og 2 timer pr. uke i 2. semester drives praktiske øvelser over sakprosa, hentet fra artikler, bøker eller lydbånd, samt novellistisk stoff som belyser aktuell fransk virkelighet.
- d) 2 timer pr. uke i 2. semester. Varierte skriftlige øvelser.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FRANSK 2

Kursets navn:
Fransk hovedspråk 2

Vekttall:
8

Forkunnskapskrav:
FRANSK 1

Kursets innhold:

Kurset er under utarbeidelse i Tolk-oversetterseksjonen.

Varighet:

2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FRANSK 3

Kursets navn:
Fransk bispråk 1

Vekttall:
4

Kursets innhold: Kurset vil benytte utvalgte deler av FRANSK 1 og er under utarbeidelse i Tolk-oversetterseksjonen.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FRANSK 4

Kursets navn:
Fransk bispråk 2

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
FRANSK 3

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i Tolk-oversetterseksjonen og vil bestå av utvalgte deler av FRANSK 2.

Varighet: 2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
NORSK 1

Kursets navn:
Praktisk norsk 1

Vekttall:
4

Kursets formål: Kurset tar sikte på å utvikle praktisk språkferdighet sammen med evnen til å vurdere ulike språksituasjoner og ytringstyper.

Kursets innhold:	<p>Rettskrivning (prinsipper og normer, avvik, aktuelle problem, transskripsjonssystemer). Tegnsetting (særlig kommatering). Grammatikk (termer i fonetikk og formålære, forhold bokmål/nynorsk, setningsdannelse, språklig tilgjengelighet). Tekststudier (syntaktisk analyse og genre-messige bestemmelse av ulike teksttyper (norske originaler) parallelt med studium av tilsvarende tekster omsatt fra fremmed-språk til norsk). Skrivetrening (oversettelser og andre for-mer for tekstbearbeiding).</p>
Undervisning:	3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og seminar.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: NORSK 2	Kursets navn: Praktisk norsk 2
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: NORSK 1
Kursets formål:	<p>Kurset er en videreføring av Praktisk norsk 1. Det tar sikte på å gi en funksjonell språklig og kommunikasjonsmessig innsikt og på å utvikle praktisk språkferdighet.</p>
Kursets innhold:	<p>Språklige normer og språkrøkt (typer av på-virkning, aktuelle problem særlig ved inn-føring av nye ord og konstruksjoner). Betydningslære (ordvalg, synonymikk, for-holdet stilriktighet/(logisk) språkriktighet ved oversettelser til norsk). Pragmatikk (kommunikasjonsteori, språk og sosiale roller, fagspråk). Skrivetrening (vurdering av tekster m. h. t.</p>

klarhet og presisjon kombinert med oversettelser og transponeringsøvelser — dvs. omforming fra en språklig rolle/genre til en annen; skiftninger i forholdet avsender/mottaker/medium/intensjon).

Undervisning: 3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og seminar.
Undervisningen tar til høsten 1977.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: FORV 1
Kursets navn: Offentlig forvaltning 1

Vekttall:
4

Kursets formål: Gi en innføring i forvaltningsrettens alminnelige del med særlig vekt på forvaltningsloven. Kurset tar deretter sikte på å gi studentene en teoretisk og praktisk opplæring i saksbehandlings- og utredningsteknikk i den offentlige forvaltning.

Kursets innhold: Kursets teoretiske del tar opp den offentlige kompetanse. Videre gjennomgås ulike typer saksbehandling. Saksbehandlingsfaser og komitésekretærens oppgaver. Kursets analytiske del gjennomgår eksempler på saksbehandling. Den praktiske del består i å skrive saksutredninger, sammendrag av komitéinnstillinger m. m.

Undervisning: Kurset vil bygge på forelesninger og gruppearbeid, med hovedvekten på gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 1—2

Kursets navn:
Rettslære*

Vekttall:
4

Kursets formål: Gi en oversikt over viktige deler av retts-systemet og vise hvordan de forskjellige samlivsforhold reguleres av rettslige regler. Dessuten tar en sikte på å oppøve studentens vurderingsevne og evne til å løse arbeidsoppgaver hvor lover, forskrifter og annet rettslig stoff danner grunnlaget for de avgjørelser som skal treffes.

Kursets innhold: Kjøpsrett, kontraktsrett, regler om pengekrav, personrett, tingsrett, panterett, erstatningsrett.

Undervisning: Forelesninger og seminarer.

Varighet: 2 semestre.

*) Det vurderes om kurset skal omarbeides.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 3

Kursets navn:
Skatterett

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en innføring i skatterett.

Kursets innhold: Kurset gir en bred innføring i skatteretten og behandler følgende emner: De forskjellige skattemyndigheter, hvem som er skattepliktige, hvor de er skattepliktige, tids-

punktet for beskatningen, ansettelse av formue og inntekt, betinget skattefritak, beskatningen av aksjeselskaper og en kort oversikt over reglene for folketrygdsavgifter. Herunder vil en også i noen grad komme inn på de spesielle spørsmål som reiser seg ved beskatning av næringsdrivende.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: JUR 4
Kursets navn: Sjørett

Vekttall:
4

Kursets formål: Gi en innføring i de fleste disipliner innen sjøretten med særlig vekt på befraktningsrett. Videre oppøve studentenes evne til å finne fram til og anvende de relevante rettsregler.

Kursets innhold: Rettsregler om skip og rederi, fellehavari, sammenstøt til sjøs, berging, rederansvar, sjøpant, befraktning, mannskapsrett og sjøforsikring.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: JUR 6
Kursets navn: Kommunallovgivning

Vekttall:**2**

Kursets formål:	Tar sikte på å gjøre studentene kjent med sentrale deler av kommunallovgivningen.
Kursets innhold:	Kurset vil gi et inngående kjennskap til fylkeskommuneloven samt lovgivninger vedrørende komm. utbygging, skole- og sosiallovgivning og trygdelovgivning.
Undervisning:	3 timer pr. uke — fordelt på forelesninger og grupper.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE**Kurs-kode:**
JUR 8**Kursets navn:**
Jordbruksrett**Vekttall:****2**

Kursets formål:	Tar sikte på å gjøre deltagerne kjent med sentrale deler av konsesjons-, odels- og jordlov samt jordbruksbeskatning.
Kursets innhold:	Kurset vil gi detaljert kjennskap til de sentrale bestemmelser i jordloven samt de nye lovene konsesjonsloven og odelsloven. Dernest vil kurset gi en oversikt over beskatningsreglene for jord- og skogbruk.
Undervisning:	Vil bli lagt til lørdager samt kveldsundervisning. Det blir 1 undervisningsdag pr. uke.
Varighet:	Ca. 2½ mnd.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 1

Kursets navn:
Generell kjemi

Vekttall:
5

Kursets formål: Å gi en innføring i de grunnleggende begreper i kjemien, dels ved forelesninger og dels ved laboratoriearbeid etc.

Kursets innhold: Atomteori, periodisk system, bindingsteori, syre/base, kjemiske likevekter, struktur, reaksjonskinetikk, entalpi/entropi, reaksjoner i vannløsninger og noen utvalgte grunnstoffer.
Laboratoriearbeidet er obligatorisk. Det kreves godkjent journal for å gå opp til eksamen. Regneøvelser og kollokvier støtter teorien.

Undervisning: Forelesninger 4 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser 5 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 2

Kursets navn:
Uorganisk kjemi

Vekttall:
5

Forkunnskapskrav:
KJEMI 1 eller tilsvarende

Kursets formål: Gi en generell oversikt over den uorganiske kjemi, ved forelesninger og laboratoriearbeid, kollokvier og regneøvelser.

Kursets innhold: Hovedvekten legges på å gi oversikt over de kjemiske egenskaper for grunnstoffene og deres forbindelser, belyst ved be-

skrivelse av deres reaksjoner og enkelte viktige framstillingsmetoder. Det legges særlig vekt på de typiske trekk i den uorganiske kjemien.

Undervisning: Forelesninger: 4 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser og gjennomgåelse: 5 timer pr. uke.
Kollokvier og regneøvelser: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 3

Kursets navn:
Organisk kjemi

Vekttall:
5

Forkunnskapskrav:
KJEMI 1

Kursets formål: Å gi en innføring i grunnleggende organisk kjemi.

Kursets innhold: Forelesningene gir oversikt over de viktigste organiske stoffgrupper og deres reaksjoner. Det legges vekt på forståelsen av de generelle prinsipper i reaksjonsmekanismene. Laboratoriekurset belyser teorien ved at en del typiske synteser utføres. Det vil også bli utført en del oppgaver av analytisk karakter.

Undervisning: Forelesninger 4 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser ca. 90 timer.
Kollokvier og laboratorieforberedelse 2 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 4

Kursets navn:
Analytisk kjemi 1

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
KJEMI 1 eller tilsvarende

Kursets formål: Gi en innføring i de metoder som benyttes for kvantitativ analyse, og oppøve de eksperimentelle ferdigheter i analytisk arbeid, begge deler ved praktisk laboratoriearbeid.

Kursets innhold: I kurset gjennomgås gravimetriske og volumetriske metoder, elektrolyse, potensiometriske, kolorimetriske, kompleksometriske og konduktometriske titreringer, samt spektrofotometriske metoder.

Undervisning: Forelesninger og gjennomgåelser: 2 timer pr. uke.
Laboratoriekurs: Ca. 120 timer.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 5

Kursets navn:
Analytisk kjemi 2

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
KJEMI 4 og KJEMI 1

Kursets formål: Viderføring av KJEMI 4.
Innføring i moderne analytiske instrumentelle metoder i praksis på et laboratorium.
Teorien gis i forelesninger.

Kursets innhold: Optiske metoder som spektrofotometri og atomabsorpsjonsspektrofotometri og flammefotometri.

Elektrokjemiske metoder som polarografi, amperometrisk og coulometrisk titrering. Gasskromatografi. Separasjonsmetoder. Prøvetagning. Analyse av et spesielt materiale.

Undervisning: Forelesninger og gjennomganger: 2 timer pr. uke.
Laboratoriekurs: Ca. 120 timer.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 6

Kursets navn:
Spesialanalyser m/seminaroppgave

Vekttall:
2 + 4

Forkunnskapskrav:
KJEMI 4 og KJEMI 5

Kursets formål: Kurset skal gi en innføring i selvstendig løsning av analyseoppgaver, herunder litteraturstudier og vurdering av forskjellige analysemetoder.

Kursets innhold: Formulering av en konkret analyseoppgave basert på studentens interesser. Utførelse av det praktiske analysearbeidet i forbindelse med dette. Det skrives en sammenfatning av semestrets arbeid i en skriftlig rapport (seminaroppgave). Arbeidet skjer normalt i grupper på 2—3 studenter.

Undervisning: Seminar: 2 timer pr. uke. Hver av gruppene har en ansvarlig faglærer som gir individuell veiledning etter behov.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 7

Kursets navn:
Spesielle analytiske metoder (teori)

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KJEMI 4 og KJEMI 5

Kursets formål: Kurset skal være en videreføring av analysekursene KJEMI 4 og 5 ved å gi en utdypning av det teoretiske grunnlag for de mest anvendte moderne analysemetoder.

Kursets innhold: Atom- og molekylspektroskopiske metoder, slike som atomabsorpsjon og -emisjon, UV/synlig, infrarød spektrofotometri og NMR. Videre røntgenmetoder, massespektrometri, radiokjemiske og kromatografiske metoder.

Undervisning: Forelesninger: 2 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 0+1

Kursets navn:
Matematikk grunnkurs med forkurs

Vekttall:
2

Kursets formål: Som for KVANT 1. Kurset er spesielt beregnet på studenter uten artium eller som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk fra artium, vil ha vansker med å følge KVANT 1 over bare ett semester.

Kursets innhold: KVANT 0-delen (som varer 7—8 uker), tar opp likninger av 1. og 2. grad, ulikheter, funksjonsbegrepet, grafisk framstilling,

polynomer og derivasjon. Forøvrig behandles de samme emnene som i KVANT 1, men i saktere tempo over 1½ semester.

Undervisning: 4 timer pr. uke.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 1

Kursets navn:
Matematikk grunnkurs

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Matematikkunnskaper på gymnasnivå, minimum språkartium. Se KVANT 0+1

Kursets formål:

Kurset skal gi en elementær innføring i matematisk analyse. Det legges vekt på metoder som er spesielt viktig for studentenes arbeid med de økonomiske fagene.

Kursets innhold:

I kurset behandles følgende emner:
a) Funksjoner av én og flere variable.
b) Derivasjon.
c) Maksimums- og minimumsproblemer for funksjoner av én og flere variable.
d) Litt om integrasjon.

Undervisning: 4 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 2

Kursets navn:
Lineær algebra

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Som for KVANT 1

Kursets formål:	Kurset skal gi en elementær innføring i matrisealgebra og lineære ligningsproblemer. Kurset er beregnet på studenter i økonomi og EDB.
Kursets innhold:	I kurset behandles følgende emner: a) Matriser og vektorer. b) Systemer av lineære ligninger og ulikheter. c) Determinanter. d) Lineær programmering (to variable).
Undervisning:	3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KVANT 3	Kursets navn: Numerisk matematikk
Vekttall: 3	Forkunnskapskrav: KVANT 1 og EDB 1
Kursets formål:	Kurset tar sikte på å gi en innføring i de viktigste og mest grunnleggende numeriske metodene. Det vil bli lagt vekt på løsning av numeriske problemer ved hjelp av datamaskin. Kurset er beregnet på studenter i EDB og økonomi.
Kursets innhold:	Følger og rekker. Potensrekker. Taylors formel. Feilanalyse. Numerisk løsning av ikke-lineære ligninger. Interpolasjon og approksimasjon. Integrasjonsmetoder. Litt om differensial- og differensligninger. Lineære ligningssystemer.
Undervisning:	4 timer pr. uke. En obligatorisk programmeringsoppgave.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 4

Kursnamn:
Matematiske metodar I

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
Realartiumsnivå i matematikk

Kursets mål:

Gje studentane ei innføring i analyse og vektorrekning. Kurset gjev det matematiske grunnlaget for naturvitskaplege, tekniske og økonomiske fag.

Kursets innhald:

Elementær innføring i funksjonar av ein og fleire variable, med vekt på differensial- og integralrekning. Vektorrekning med anvendelse i geometri, komplekse tal og integrasjon av ordinære differensiallikningar. Laplace-transformasjonen med anvendelse på differensiallikningar.

Undervisning:

4 timar pr. veke.

Varighet:

2 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 5

Kursnamn:
Matematiske metodar II

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 4

Kursets mål:

Gje studentane eit vidare grunnlag i matematikk for naturvitskapelege og tekniske fag.

Kursets innhald:

Elementer innføring i vektorfunksjonar av ein og fleire variable, kurver og flater, multiple integral og vektoranalyse. Matriser med anvendelse på lineære likningssystem.

Undervisning:

4 timar pr. veke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 6

Kursets navn:
Statistikk I

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 0

Kursets formål:

Gi en elementær innføring i sannsynlighetsregning og statistikk.

Kursets innhold:

Sannsynlighetsmodeller med endelige utfallsrom, diskrete sannsynlighetsfordelinger, grunnbegreper i estimering og hypotesetesting.

Undervisning:

4 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 7

Kursets navn:
Statistikk II

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 6, KVANT 1

Kursets formål:

Gi studentene en noe bredere innføring i statistikk enn KVANT 6 kan gi. Samtidig prøver en å dekke visse statistiske metoder som er viktige for visse spesialiseringsretninger.

Kursets innhold:

Betinget sannsynlighet, Poisson-modellen, to- dimensjonale fordelinger, prediksjon og korrelasjon, estimering i målemodellen og samplingsmodellen, lineær regresjon, stratifisering, styrkebegrepet.

Undervisning:

3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 8 og 9

Kursets navn:
Operasjonsanalyse I og II

Vekttall:
2+2

Forkunnskapskrav:
KVANT 2, KVANT 6

Kursets formål:

Kurset har til hensikt å gi studentene en innføring i en del operasjonsanalytiske metoder, dvs. metoder for bestemmelse av optimale avgjørelser ved styring og drift av systemer (bedrifter, institusjoner etc).

Kursets innhold:

Følgende emner vil bli behandlet:

- Modeller.
- Allokeringsproblemer (transportproblemet og assignment-problemet).
- Lineær programmering (Simplexmetoden).
- Nettverksplanlegging (CPM og PERT).
- Lagerteori.
- Køteori.
- Dynamisk programmering.

Undervisning:

3 timer forelesning pr. uke.

Varighet:

2 semestre (evt. 1 semester).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 10

Kursets navn:
Beslutningsteori

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 6, SAMVIT 1, SAMVIT 2

Kursets formål:

Gi studentene en innføring i administrativ beslutningsteori (i organisasjons- og samfunnsperspektiv) med spesiell vekt på analyse av beslutningsprosessen, og anvendelsen av kvantitative metoder i denne.

Kursets innhold:	<p>Følgende emner vil bli behandlet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Beslutning som styringsfunksjon — en systemteoretisk organisasjonsmodell. — Beslutningsprosessen — målsetning — kommunikasjon. — Mennesket som beslutningstaker. — Beslutninger i samfunnet. — Beslutninger i samfunnsøkonomisk teori. — Anvendelse av kvantitative metoder i beslutningsprosessen.
Undervisning:	3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og diskusjon.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KVANT 11	Kursets navn: Simulering
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: EDB 22, KVANT 6
Kursets formål:	Gi studentene kunnskaper om hva simulering er, hvilke forutsetninger det bygger på og i hvilke tilfelle det kan brukes.
Kursets innhold:	<p>Oppbygging av modell.</p> <p>Sannsynlighetsfordeling — tilfeldige tall.</p> <p>Implementering av modellen på datamaskin.</p> <p>Forsøk med modellen og tolkning av resultatene.</p> <p>Simuleringsspråk.</p> <p>Gjennomføring av en relativt stor praktisk oppgave.</p>
Varighet:	<p>1 semester.</p> <p>Det tas forbehold om undervisning i KVANT 11 i studieåret 1975/76.</p>

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 12

Kursets navn:
Samfunnsvitenskapelig metodelære

Vekttall:
1

Kursets formål: Gi en innføring i den samfunnsvitenskapelige metodelære. I diskusjonene om problemer og usikkerhetsfaktorer ved de enkelte metoder vil det bli lagt vekt på metoder fra sosiologi og statsvitenskap.

Kursets innhold: En oversikt over ulike datainnsamlingsmetoder som brukes i samfunnsvitenskapene, og problemer med å anvende dem. Dessuten skal kurset også gi en innføring i databehandlingsteknikker som anvendes, deriblant enkelte statistiske metoder.

Undervisning: Forelesninger 2 timer pr. uke.
Oppgavediskusjon 1 time pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
MAT 1

Kursets navn:
Innføringskurs i analyse

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
Reallinjens pensum i matematikk

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i matematisk analyse med hovedvekt på regneferdighet og anvendelse av matematiske metoder. Kurset er obligatorisk i årsstudiet og videreutdanningsopplegget for lærere.

Kursets innhold:	Plane vektorer og komplekse tall, funksjoner av én reell variabel, kontinuitet, integral- og differensialregning, rekker og differensiallikninger.
Undervisning:	6 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 2   **Kursets navn:** Algebra og gruppeteori

Vekttall: 7   **Forkunnskapskrav:** Som for MAT 1

Kursets formål: Å gi en innføring i gruppeteori, ringteori og lineær algebra. Kurset skal gi innsikt i aksiomatisk teori og matematisk tenkemåte, samtidig som det gir interessante og vesentlige resultater fra algebra. Kurset skal bidra til å gi matematikkstudiet og videreutdanningsopplegget et enhetlig innhold. Kurset er obligatorisk i årsstudiet og videreutdanningsopplegget for lærere.

Kursets innhold: Følgende emner blir behandlet:

- a) Grupper, normale undergrupper, gruppehomomorfier, kvotientgrupper, hovedresultatet om endelige og endeliggenererte abelske grupper, Sylow-teori.
- b) Ringer og kroppar. Ideal, ringhomomorfier, kvotientringer. Polynomringer i en variabel over en kropp. Litt om kropputvidelser.
- c) Vektorer i 3-rommet, lineære likninger og matriseteori. Vektorrom, lineære transformasjoner. Determinanter, indreproduktrom. Egenverdiproblem, diagonalisering.

Undervisning: 6 timer pr. uke begge semestre.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
MAT 3

Kursets navn:
Reell analyse

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
MAT 1

Kursets formål: Å gi studentene innsikt i og forståelse for det begrepsmessige grunnlaget for den matematiske analysen.
Kurset er obligatorisk i årsstudiet.

Kursets innhold: Reelle tall, tallfølger og rekker. Metriske rom og en del enkle topologiske egenskaper så som kompakthet, kompletthet og sammenheng. Kontinuerlige funksjoner, følger av funksjoner, integrasjon og derivasjon.

Undervisning: 6 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
MAT 4

Kursets navn:
Sannsynlighetsregning

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
MAT 1, som kan følges parallelt

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i sannsynlighetsregning.
Kurset er obligatorisk i årsstudiet.

Kursets innhold:	Aksiomatisk sannsynlighetsregning, kombinatorikk, diskrete og kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger, noen viktige sannsynlighetsteoretiske modeller (Binomisk, Hypergeometrisk, Poisson, Normal) og diskrete to-dimensjonale fordelinger.
Undervisning:	6 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 5	Kursnavn: Vektoranalytiske metoder
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: MAT 1
Kursets mål:	Gje studentane eit matematisk grunnlag for studium av naturvitskaplege fag. Kurset er obligatorisk i årsstudiet.
Kursets innhald:	Vektorrekning, kurver og flater, vektorfunksjonar av ein og fleire variable, multiple integral og vektoranalyse, med Greens, Stokes og Gauss satsar.
Undervisning:	6 timar pr. veke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 6	Kursets navn: Geometrier
Vekttall: 3	Forkunnskapskrav: MAT 2, som kan følges parallelt

Kursets formål:	Å gi en innføring i ulike geometrier med hovedvekten på projektiv geometri. Kurset skal gi et innblikk i den klassiske geometriens historie og antyde geometriens videre utvikling mot topologi. Kurset er obligatorisk for studentene på videreutdanningsopplegget i matematikk for lærere.
Kursets innhold:	Konstruksjoner (med passer og linjal). De klassiske problemene. Transformasjoner i planet. Symmetri og plane mønster. Aksiomatisk innføring av det reelle projektive plan. Syntetiske og analytiske metoder brukes for å presentere egenskaper ved projektiv geometri. Affin og euklidsk geometri innføres som undergeometrier. Ikke-euklidsk geometri. Litt om geometrisk topologi.
Undervisning:	6 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester (vår).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: ORG 1	Kursets navn: Organisasjonsteori 1
Vekttall: 2	
Kursets formål:	Kurset tar sikte på å gi en elementær innføring i organisasjonsteori; utviklingen av organisasjonsstudiet og en del sentrale problemstillinger i studiet av organisasjoner med særlig vekt på bedriftsorganisasjoner.

Kursets innhold:	<p>Kurset gir en oversikt over de ulike retninger innen organisasjonsteorien; som scientific management, Human Relations, byråkratiskolen, beslutningsteori og systemteori.</p> <p>En del av de temaer som videre vil bli behandlet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Organisasjonenes forhold til målsettingene. — Beslutningsprosessen og planlegging. — Styring og kontroll. — Rekruttering og sosialisering. — Demokratisering og samarbeidsforsøk i bedriftsorganisasjoner. — Organisasjonen og omgivelsene.
Undervisning:	3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og seminar.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: ORG 2	Kursets navn: Byråkratiteorier
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: ORG 1 eller ORG 11
Kursets formål:	Kurset tar sikte på å presentere en del alternative organisasjonsmodeller gjennom ulike teorier om byråkratiske organisasjoner.
Kursets innhold:	<p>Kurset tar innledningsvis opp byråkratibegrepets forskjellige meningsinnhold, går detaljert gjennom Weber's byråkratiteori og kritikken mot Weber's modell — om byråkratiske dysfunksjoner.</p> <p>Deretter gjennomgås Crozier's byråkratiteori og byråkratiets avhengighet av kulturelle forhold.</p>

Byråkratiet behandles som organisasjonsform både i privat og offentlig virksomhet. I siste del vil en rekke alternative organisasjonsformer bli gjennomgått og drøftet, som det sosio-tekniske alternativ, den dialektiske organisasjon, kibutz-samfunnet og det terapeutiske samfunn.

Undervisning: 3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 4

Kursets navn:
Anvendt administrasjon

Vekttall:
2

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gi studentene kunnskaper om og innsikt i ulike typer av administrative problemer som en offentlig tjenestemann, spesielt i lokalforvaltningen, stilles overfor. Det legges stor vekt på å drøfte praktiske og konkrete problemer og løsninger, både internt i den enkelte etat, i forholdet mellom de ulike etater og i forholdet til folkevalgte, publikum og samfunnet ellers. Faglig sett forankres kurset i moderne teorier om administrasjon og organisasjonsutviklingen i offentlig forvaltning.

Kursets innhold:

Følgende temaer behandles:

- Organisasjonsutvikling: Teori, metoder og erfaringer.
- Administrative problemer i enkelte kommunale etater: Ulike ledelses- og organisasjonsformer. Psykologiske

jobb-krav. «Demokrati på arbeidsplassen.» Kommunal personal-administrasjon.

- Forhandlings- og avtaleverket i stat og kommuner.
- Forholdet mellom de kommunale etater: Samordning, kompetansefordeling, konflikter. Alternative løsninger.
- Lokalforvaltningens forhold til folkevalgte organer, publikum og lokale interessegrupper: Ekspertdominans, byråkratisering osv. Mulige løsninger.
- Lokalforvaltningens forhold til storsamfunnet: Det lokale sjølstyre, ulike måter å styre lokalforvaltningen på, lokalforvaltningens framtid og nye administrative behov.

Undervisning: Forelesninger, seminarer og gruppearbeid 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
ORG 6   **Rederiets organisasjon og**
   personaladministrasjon

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset gir en oversikt over rederikontorets og skipets administrative arbeidsoppgaver, deres organisasjon og kontakten mellom skip og rederikontor. Videre behandles ledelsesproblematikk.

Kursets innhold: Administrative funksjoner på rederikontoret og ombord.
   Rederiets organisasjon.

Administrative styringssystemer i rederier.
Personalfunksjonens rolle.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 8

Kursets navn:
Offentlig informasjon

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gjøre de framtidige offentlige tjenestemenn innforstått med betydningen av informasjon — både for myndigheter og allmennhet. Derneft å gjøre dem kjent med alternative prinsipper for offentlig informasjonsvirksomhet og deres ulike konsekvenser når det gjelder realisering av de demokratiske idealer.

Kursets innhold: Innledningsvis behandles en del sentrale kommunikasjonsteoretiske begreper og teorier. Offentlig informasjon behandles så i lys av tre prinsipper eller strategier for informasjonsvirksomhet: Informasjonsprinsippet, offentlighetsprinsippet og kommunikasjonsprinsippet. Avslutningsvis studeres informasjonsvirksomheten i en konkret kommune i lys av de tre prinsippene.

Undervisning: Kurset baseres på forelesninger og gruppearbeid med hovedvekten på gruppearbeid. Faglærer er tilstede på alle gruppemøter.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 10

Kursets navn:
Personaladministrasjon og ledelse

Vekttall:
2

Kursets formål: Å sette personalfunksjon og ledelsesproblemer inn i en praktisk ramme, passende for ledere på mellomnivå med tildels personaladministrative oppgaver.

Kursets innhold: Organisasjonsstrukturer og personaladministrasjon.
Personalfunksjonens tekniske oppgaver.
Personalfunksjonens ledelsesfunksjoner.
Ledelse og motivering.
Organisasjoner i næringslivet.
Møteformer og møteledelse.

Undervisning: 3 timer forelesninger pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 11

Kursets navn:
Organisasjonsteori og analyse

Vekttall:
4

Kursets formål: Kurset tar i første del sikte på å gi en innføring i en del sentrale organisasjonsteoretiske emner. Kurset tar videre sikte på å aktivisere studentene til å anvende organisasjonsteori på studier av administrative problemer ved å vise hvordan organisasjonsteoretiske problemstillinger er anvendt ved casestudier av offentlig admi-

nistrasjon. Kurset har også som mål å lette arbeidet med seminaroppgaven i 4. semester ved at studentene blir øvet i å stille opp problemstillinger med utgangspunkt i teori og lage utkast til selvstendige undersøkelser.

Kursets innhold:	Første del av kurset gir en oversikt over de ulike retninger innen organisasjonsteorien og en innføring i en del sentrale organisasjonsteoretiske emner. I annen del av kurset gjennomgås enkelte nyere undersøkelser av offentlige administrative organer med vekt på problemstillinger og metode. Av emner som belyses ved hjelp av case-studies kan nevnes: Rekrutteringsstudier, organisasjonens forhold til omgivelsene, beslutningsstudier, det offentliges klientell m. m.
Undervisning:	Forelesninger 2 timer pr. uke. Seminarer 2 timer hver annen uke.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: REAL 1	Kursets navn: Kjemi
Vekttall: 2	
Kursets formål:	Utvide studentenes kunnskaper i kjemi.
Kursets innhold:	Atomenes oppbygging, grunnstoffene, det periodiske system. Kjemiske bindinger. Mengde forhold. Støkiometri. Aggregattilstander. Elektrolytter, jonereaksjoner. Red. oks. prosesser. Elektrokjemi. Plast. Viktige kjemiske industrielle prosesser.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
REAL 2 Fysikk 1

Vekttall: Forkunnskapskrav:
2 KVANT 4

Kursets formål: Utvide studentenes kunnskaper i fysikk med hovedvekt lagt på mekanikk. Gi et fundament som de tekniske fag kan bygge på.

Kursets innhold: Kinematikk, dynamikk, arbeid og energi, svingninger, relativitetsteori, gravitasjonsfelt, bølger i faste stoffer, væsker og gasser.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
REAL 3 Fysikk 2

Vekttall: Forkunnskapskrav:
2 REAL 2

Kursets formål: Utvide studentenes kunnskaper i fysikk med hovedvekt lagt på elektrisitetslære.

Kursets innhold:	Elektrisitetsslære: Elektriske felt, magnetiske felt, elektromagnetiske bølger. Kvante fysikk: Stråling, stasjonære tilstander, laser. Faste stoffer: Bindings type, bandmodeller, ledere, isolatorer, halvledere, transistor. Enkle elektroniske kretser.
Undervisning:	4 timer forelesninger pr. uke. 6 laboratorieøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 1

Kursets navn:
Makro-økonomikk

Vekttall:
2

Kursets formål: Formålet med kurset er å gi studentene en orientering på enkelte områder av samfunnsøkonomien med spesiell vekt på makroøkonomien.

Kursets innhold:

- De økonomiske hovedproblemer.
- Det økonomiske systems oppgaver.
- Den økonomiske sirkulasjon.
- Elementær makroøkonomisk teori.
- Kryssløp.
- Økonomisk politikk.
- Internasjonal handel, valutaproblemer.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 2

Kursets navn:
Mikro-økonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 1

Kursets formål: Gi studentene en innføring i viktige mikro-økonomiske problemstillinger.

Kursets innhold:

- Mikroøkonomiens plass i samfunnsøkonomien.
- Produsentenes tilpasning.
- Konsumentenes valg og tilpasningsproblemer.
- Markedsøkonomi.
- Elementær velferdsteori.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 3

Kursets navn:
Offentlig økonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1

Kursets formål: Offentlig økonomikk utgjør den del av sosialøkonomikken som behandler virksomheten i den offentlige sektor, spesielt statsmakten, men også kommunene, offentlige bedrifter, offentlige fond etc. Kurset tar sikte på å gi en oversikt over hovedemnene innen offentlig økonomikk. Kurset vil i hovedsaken være normativt (problemorientert).

Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oversikt over den offentlige sektor. 2. Offentlig produksjon av varer og tjenester, optimal budsjettpolitikk. 3. Inntektsoverføringer og skattepolitikk, offentlig gjeld. 4. Finanspolitikk.
Undervisning:	3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 4

Kursets navn:
Økonomisk geografi

Vekttall:
2

Kursets formål: Tar sikte på å gi studentene kunnskaper om og innsikt i utvalgte aspekter ved internasjonal økonomisk aktivitet fra et geografisk (romlig) synspunkt.

Kursets innhold:

- Jordbruket i verdensøkonomien.
- De viktigste jordbrukssystemer i verden.
- Fiskerier.
- Energi og energiforsyning.
- Utvalgte industrier, f. eks. jern, stål, kjemisk.
- Servicenæringene — deres rolle og fordeling.

Undervisning: Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 5

Kursets navn:
Internasjonal handel og transport

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Ønskelig med SAMVIT 4

Kursets formål:

Kurset er utformet for å gi studentene en oversikt over teorier og virkemåter for internasjonal handel, og videre en oversikt over de viktigste transportmidler som muliggjør denne handelen.

Kursets innhold:

- Internasjonal handel, forskjeller mellom teori og praksis.
- Analyse av de viktigste internasjonale import- og eksportvarer (den fysiske handelsstruktur).
- Betraktninger over de viktigste former for varetransport i sjø, land og luft.
- Særlig vekt vil bli lagt på utviklingen innenfor sjøtransport.

Undervisning:

Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 6

Kursets navn:
Befolknings- og bosettingsgeografi

Vekttall:
2

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gjøre studenten kjent med aktuelle problemstillinger og tendenser i befolkningsutvikling, næringsliv og bosettingsmønster i Norge. Det vil bli lagt særlig vekt på å beskrive og analysere end-

ringer i befolkningens sammensetning og geografiske fordeling på ulike nivåer, og ta opp til drøfting målsetting, virkemidler og resultater innen norsk regionalpolitikk og distriktsutbygging.

Med tanke på å sette befolkningsutviklingen i Norge i et videre perspektiv vil en i løpet av kurset også i begrenset omfang studere befolkningsproblemer i global målestokk og belyse disse ved eksempler fra land som befinner seg på ulike stadier i utviklingen.

Kursets innhold:

1. Ca. $\frac{2}{3}$ av kurset vil være orientert mot befolkningsforhold og bosettingsmønstre i Norge
  - tettsteds- og regionbegrepet (byregion, arbeidskraft- og pendlingsregioner, planleggingsregioner, homogene og funksjonelle regioner)
  - hovedtrekkene i de regionale utviklingstendenser i befolkning, næringsliv og bosettingsmønster på ulike nivåer, (nasjonen, landsdel, fylke, «region», kommune, tettsted og lokalsamfunn)
  - urbanisering og nasjonal, regional og lokal konsentrasjon i bosettingsmønsteret
  - migrasjoner og pendling; definisjoner, typer, årsak og virkning
  - forhold sentrum—utkant, særtrekk ved befolkningsstrukturen i urbane og rurale strøk
  - spesielle problemer ved det norske bosettingsmønster, f. eks. ensidige industristeder og virkninger av oljevirkksomheten
  - målsetting for regionalpolitikk og distriktsutbygging, virkemidler og resultater belyst ved eksempler. Koordineringsproblemer.
2. De øvrige $\frac{1}{3}$ av undervisningen vil bli konsentrert om

- befolkningsvekst og dens geografiske fordeling i verdensmålestokk, utviklingstendenser over tid
- analyse av karakteristiske trekk ved befolkningsstrukturen (alders-, kjønnsstruktur etc) i ulike deler av verden
- å belyse historiske, kulturelle, sosiale, økonomiske og politiske faktorerets betydning for befolkningsutviklingen
- Urbaniseringsprosessen (begrep, datagrunnlag, årsaksforhold, virkninger og problemer)
- internasjonal og nasjonal migrasjon
- befolkningsvekst og ressursproblematikken.

Undervisning: 3 timer pr. uke som vil veksle mellom forelesninger, seminarer og gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 7

Kursets navn:
Lokaliserings- og regionproblematikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6

Kursets formål:

Hovedvekten blir lagt på å beskrive og analysere den romlige (spatiale, regionale) fordeling av ulike funksjoner og aktiviteter i samfunnet og sammenhengen mellom disse.

Ved hjelp av teoretiske modeller og praktiske eksempler tar en sikte på å øke forståelsen av de prosesser som fører til forskjellige lokaliseringsmønstre, og finne årsaksammenheng og lovmessighet i den observerte fordeling av aktiviteter. Dette baserer seg på opfatningen om at planleg-

gingsprosessen i stor utstrekning er et forsøk på å influere og forme den romlige organisasjon av aktiviteter med tanke på å oppnå bestemte mål. En grunnleggende problemstilling er hvor de forskjellige funksjoner bør lokaliseres for bedre å tilfredsstille en rekke sosiale, økonomiske og miljømessige kriterier.

Kurset tar videre sikte på å gi studentene den teoretiske bakgrunn for, og praktiske anvendelse av regionbegrepet i analyse- og planleggingsarbeid.

Kursets innhold:

1. Lokaliseringsteori

- interaksjon og interaksjonsmodeller
- jordbrukslokalisering (von Thünen)
- lokalisering av byer og byers funksjoner, senterstruktur og senterhierarki (Christallers sentralstedsteori), ulike funksjoners rekkevidde, befolkningsunderlag og terskelverdier
- industrilokalisering (Weber). De ulike faktorerens betydning for lokaliseringsmønsteret av industrivirksomheter, endringer over tid
- avvik fra det optimale lokaliseringsmønster (Pred)
- nyere teori og hypoteser om lokaliseringsfaktorer (personkontakter, industrielt miljø etc.) — sosial rettferd og likhet i lokaliseringsanalyser.

2. Regionbegrepet og regioninndelingsproblemer

- homogene og funksjonelle regioner
- forholdet senter—omland, dominans og influensområder
- teoretisk og empirisk avgrensning av regioner
- norske regioninndelinger, formål, metoder, problemer.

Det vil bli lagt vekt på å knytte teori og lokaliseringseksempler til norsk samfunns-

planlegging samt gjøre studentene kjent med utredningsvirksomhet og forskningsresultater.

Undervisning: Forelesninger og seminarer, 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 8

Kursets navn:
Samfunnsplanlegging

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6 og SAMVIT 7

Kursets formål: er å gi en innføring i regional samfunnsplanlegging bl. a. med utgangspunkt i Bygningsloven av 1965.

Kursets innhold:

1. a) Planleggingsbegrepet. Behovet for offentlig planlegging. Oversiktsplanlegging (integrert planlegging)/sektorplanlegging. Regionalt samarbeid og regioninndeling.
b) Bygningsloven, planleggingsorganer, arbeidsmetoder.
c) De ulike plannivåer (landsdel, fylke, «region», kommune) og forholdet mellom disse.
d) Prinsipper og problemer i planleggingen av arealanvendelsen. Direkte og indirekte konsekvenser av ulike måter å disponere arealene på. Forholdet til den økonomiske planlegging.
2. Til konkretisering av del 1 vil en studere eksempler på hvordan planleggingsoppgaver (landsdels-, region-, general- og reguleringsplaner) løses i praksis.
3. Parallelt med del 1 og 2 vil en drøfte nærmere emner som planforutsetninger og målsetting for planleggingsarbeidet, prognoser i planleggingen og den natur-

lige utvikling, styringsmulighetene, planleggerens rolle, ulike plannivåers prioritering, ekspertise/motekspertise og persepsjon av fysiske omgivelser.

4. I siste del av kurset vil en studere grunnleggende prinsipper innen en sektor av samfunnsplanleggingen, transportplanleggingen med vekt på analyse og prognosemetoder. Eksempler vil bl. a. bli hentet fra arbeidet med Norsk Vegplan I og II.

Undervisning: 3 timer pr. uke forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Ekskursjoner.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 9

Kursets navn:
Kommunaløkonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1, SAMVIT 3, STATVIT 2

Kursets formål:

Offentlig økonomikk omhandler den økonomiske virksomhet i den offentlige sektor. Kommunaløkonomikken utgjør en del av den offentlige økonomikk og behandler den økonomiske virksomhet på kommuneplanet og fylkesplanet. Kurset er i hovedsaken normativt, dvs. problemorientert.

Kursets innhold:

1. Funksjonsfordelingen mellom stat, fylke og primærkommuner. Kommuneinndelingen.
2. Primærkommunenenes økonomi. Kommunens hovedoppgaver og budsjett. Eksempelstudier.
3. Fylkeskommunens økonomi. Fylkets hovedoppgaver og budsjett. Eksempelstudie.

4. Kommunaløkonomisk analyse. Bl. a. likviditetsanalyse, programbudsjettering, langtidsbudsjettering.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: SAMVIT 10
Kursets navn: Kommunaløkonomisk planlegging

Vekttall: 2
Forkunnskapskrav: SAMVIT 1, SAMVIT 3, SAMVIT 9, STATVIT 2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gi innsikt i planleggingsproblemer som berører både områder som nærings-, befolknings- og inntektsutvikling i kommunene og kommuneforvaltningens egen virksomhet. Hovedvekten legges på metoder i kommunaløkonomisk analyse, prognoser og planlegging, herunder bruk av kommunale og fylkeskommunale budsjetter i planleggingsarbeidet.

Kursets innhold:

1. Generelt om økonomisk planlegging.
2. Metoder i kommunaløkonomisk analyse, prognoser og planlegging.
  - Regionaløkonomisk analysemetoder.
  - Prognoser i planleggingen.
  - Programbudsjettering.
  - Langtidsbudsjettering — langtidsplanlegging.
3. Nærmere om oppgaver i kommunaløkonomisk planlegging — sektorplanlegging.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 11

Kursets navn:
Regionale analysemetoder

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6 og 7

Kursets formål:

Kurset gir en innføring i metoder for regional kartlegging, beskrivelse og analyse — med utgangspunkt i problemstillinger innenfor regional samfunnsplanlegging i Norge fra lokalsamfunn til landsdelsnivå.

Kursets innhold:

- Problemstilling og geografisk nivå.
- Datagrunnlag. Kart og regionalstatistikk.
- Klassifisering og regioninndeling.
- Korologiske (romlige) teknikker.
- Diffusjonsstudier og regional utvikling.
- Analyser av befolkningsfordeling, flyttinger, arbeidsreiser.
- Ringvirkningsanalyser og arealbruksmodeller og konsekvensanalyser.
- Transportanalyser og tilgjengelighet.
- Simulering og regionalanalyse.
- Prognosemetodikk.

Undervisning:

Forelesninger 2 timer pr. uke, øvelser 2 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 12

Kursets navn:
U-landsseminar I

Vekttall:
2

Kursets formål:

This seminar course involves an investigation of the main problems facing the less-developed countries (LDC's) and the means which are used to try and overcome these problems.

Kursets innhold:	<ol style="list-style-type: none"> (1) The characteristics of an LDC. (2) What do we mean by development and is further development possible and desirable for LDC's. (3) The population problem. Urbanization and migration in LDC's. (4) Aid: types and effects. The changing aid relationship. (5) Agriculture — characteristics and limitations. The «Green Revolution». (6) Some major commodities produced by the LDC's — oil, cotton, cane sugar, coffee and copper. (7) The trade make-up of LDC's. The importance of primary producer organisations — e.g. OPEC, CIPEC. (8) Industrialization. (9) Transport and communications. (10) Social and cultural barriers to development. (11) Tourism — does it provide any solutions.
Undervisning:	Forelesninger og seminarer, 3 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: SAMVIT 13	Kursets navn: U-landsseminar II
Vekttall: 2	
Kursets formål:	The aim of this course is to give students detailed a background of one group of LDC's — Africa. This area, besides containing some of the poorest countries in the world, is of increasing importance in terms of its political weight at international organisations etc. Moreover it is a continent

which has close economic contacts with Europe and it seems that these will become closer.

- Kursets innhold:
- (1) Historical background. Pre-colonial, colonial and independence era.
  - (2) Modern political structure.
  - (3) Investigation of some selected countries.
  - (4) Discussion of Africa's resources: population/raw materials/agriculture.
  - (5) The position of selected strategic resources in Africa: oil/uranium/copper/gold etc.
  - (6) Some discussion of specific problems:
    - (a) Black-white confrontation in southern Africa.
    - (b) The Arab-African relationship.
    - (c) The European impact in modern Africa — the role of governments and private enterprise.

Undervisning: Forelesninger og seminar, 2 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 14

Kursets navn:
Makro- og næringsøkonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1, SAMVIT 2

Kursets formål: Kurset omhandler makroøkonomikk og er en videreføring av kurset SAMVIT 1, samtidig som det tar for seg de viktigste delene av næringsøkonomikken.

Kursets innhold:

1. Makroøkonomisk teori.
2. Kryssløpsanalyse.
3. Makroøkonomiske planleggingmodeller.

4. Næringsstruktur og produksjonsstruktur.
5. Etterspørselsforholdene i næringslivet.
6. Næringspolitikk og næringslovgivning.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 15

Kursets navn:
Mikroøkonomisk analyse

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1, SAMVIT 2

Kursets formål: Kurset gir en videregående innføring i mikroøkonomikk og velferdsøkonomikk, og er en fortsettelse av SAMVIT 2.

Kursets innhold:

1. De økonomiske nyttebegreper. Etterspørselsfunksjoner. Substitusjons- og inntektseffekt. Slutsky-ligningen.
2. Produksjonsteori. Tekniske produksjonsforhold. Økonomiske produksjonsforhold.
3. Markedsteori. Drøftelse av ulike strategiske typer.
4. Generell likevektsteori. Walras skjemaet.
5. Velferdsøkonomikk. De grunnleggende problemer.
6. Vurdering av markedsøkonomien. Fellesgoder. Eksterne virkninger.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 16

Kursets navn:
Kommunal regnskap og budsjett

Vekttall:
2

Kurset revideres i økonomisk fagseksjon.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 17

Kursets navn:
Sosiologi

Vekttall:
2

Kursets formål:

Gi en innføring i det sosiologiske begrepsapparat og i sosiologisk forskning.

Kursets innhold:

I kurset vil man først gå inn på det sosiologiske begrepsapparat og deretter bruke hoveddelen av kurset til en gjennomgåelse av de sosiologiske forskningsresultater på en del sentrale felter.

Undervisning:

2 timer forelesninger, 1 time oppgavedrøfting pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
STATVIT 1

Kursets navn:
Politisk teori

Vekttall:
2

Kursets formål:

Å gi studentene en grunnleggende forståelse for det idémessige grunnlag for det moderne samfunn gjennom klargjøring av ideologier og sentrale verdier.

Kursets innhold:	En historisk gjennomgåelse av de dominerende politiske ideologier med spesiell vekt på idéene bak den moderne velferdsstat. Gjennomgåelsen vil også innbefatte drøfting av sentrale begreper i politisk teori som demokrati, staten, makt, likhet og rettferdighet.
Undervisning:	Forelesninger 2 timer pr. uke. Oppgavediskusjon og gruppe 1 time pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: STATVIT 2	Kursets navn: Stats- og kommunalkunnskap
Vekttall: 4	
Kursets formål:	Kurset tar sikte på å gi en framstilling av det norske politiske system på stats- og lokalplanet i lys av moderne statsvitenskapelig teori.
Kursets innhold:	<p>Kurset vil ta for seg følgende hovedtemaer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innføring i statsvitenskap og statsvitenskapelige tilnæringsmåter i studiet av politikk. 2. Klargjøring av politikkbegrepet, og den politiske systemmodell. 3. Gjennomgåelse av de politiske institusjoners oppbygging, virkemåte og medvirkning i den politiske beslutningsprosess på nasjonal- og lokalplanet. 4. Politisk adferd. 5. Teorier om offentlig administrasjon og administrasjonens rolle i de politiske system.

6. Drøfting av demokratibegrepet i forhold til de to hovedkanaler for politisk innflytelse: Den korporative pluralisme og det numeriske demokrati.
7. Politisk fattigdom og fordelingen av politiske ressurser.
8. Drøfting av innholdet i det lokale selvstyre.

Undervisning: Forelesninger 2 timer pr. uke.
Seminarer 2 timer hver annen uke.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: SYSTEM 21   **Kursets navn:** Grunnkurs i problemorientert systemering

Vekttall: 4   **Forkunnskapskrav:** EDB 1 eller EDB 21

Kursets formål: Kurset gir en oversiktlig innføring i begreper, problemstilling og arbeidsoppgaver som er sentrale når en skal utvikle et informasjonssystem. En søker spesielt å gi kunnskap om og trening i praktiske teknikker som nyttes i dette arbeidet.

Kursets innhold:

1. Grunnleggende begreper og problemstilling.
2. Gjennomgåelse av arbeidsområder i forbindelse med systemering.
3. Teknikker som er sentrale, herunder:
  - Prosjektadministrasjon og -ledelse.
  - Kostnadskalkyler.
  - Faktainnsamlingsteknikker.
  - Dokumentasjonsmetoder.

Undervisning: 6 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester (vår).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 22

Kursets navn:
Formaliserte systemeringsmetoder

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål:

- Å gi deltakerne bakgrunnskunnskap om generell systemteori og systembegreper.
- Å gi detaljert kjennskap til enkelte systemeringsmetoder.

Kursets innhold:

- Følgende stoff vil bli dekket:
- Generell systemteori og -begreper.
  - Study - Organiation - Plan.
  - Time Automated Grid System.
  - Teori og metoder i ISAC-prosjektet.
  - Datamaskinstøtte i systemeringen.

Undervisning:

4 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 23

Kursets navn:
Casearbeid i systemering

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål:

Gi studentene kjennskap til hvordan den problemorienterte systemering bør utføres gjennom simulert deltakelse i et systemeringsprosjekt. Sammenheng mellom tidligere innlært teori og praktisk arbeid betones.

Kursets innhold:	Kurset simulerer framdriften av et prosjekt, der hensikten er utarbeidelsen av et informasjonssystem. Det er «laboratoriepreget» og består av en rekke selvstendige øvelser som innleveres og rettes i løpet av kurset.
Undervisning:	4 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 24

Kursets navn:
Bedriftsstyring og EDB-systemer

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål: Gi studentene en innføring i begreper som brukes i forbindelse med administrative styringssystemer. Det legges særlig vekt på den generelle problemstilling ved bedriftsstyring og bruk av planleggingsmodeller basert på EDB.

Kursets innhold:

1. Bedriften som system.
Gjennomgåelse av systembegrepet generelt og bedriftens delsystemer spesielt:
  - a. Det teknologiske system.
  - b. Det sosiale system.
  - c. Informasjonssystemet.
2. Styring av bedriften.
Det generelle styringsbegrepet og styringens enkelte elementer:
  - a. Målsettingsprosessen.
  - b. Planleggingsprosessen.
  - c. Utførelsen.
  - d. Kontroll og oppfølging.
 Styringsnivå og styringsformer.

3. EDB-baserte styringssystemer:
  - a. Generelt om systembruk i bedriftsstyringen.
  - b. Styringssystemets virkning på organisasjonen.
  - c. Organisering av systemprosjekter.
4. Gjennomgåelse av eksisterende planleggingssystemer.

Undervisning: 4 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 1**   **Kursets navn:** **Teknologi 1 (Statistikk/fasthetslære)**

Vekttall: **2**   **Forkunnskapskrav:** **KVANT 4**

Kursets formål: Gi studentene innføring i de viktigste prinsipper i statikk og fasthetslære.

Kursets innhold: Krefter i planet, krefter i rommet. Tyngdepunkt. Likevektslæren anvendt på fagverk, bjelkesystemer og fleksible kabler. Friksjon. Konstruksjoners deformasjon og bæreevne. Spenningsberegning av bjelker. Kombinert torsjon og bøyning, kombinert strekk og bøyning. Deformasjon av bjelker og rammer.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 2**   **Kursets navn:** **Teknologi 2 (teknisk tegning, materiallære)**

Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: REAL 1 (eller at dette tas i samme semester)
Kursets formål:	Gi studentene innføring i teknisk tegning. Gi studentene grunnprinsippene i materiallæren.
Kursets innhold:	Konsentrert kurs med øvelser i teknisk tegning. Materiallæren: Metallenes struktur. Fasediagrammer. Mekaniske egenskaper. Testing av materialer. Styrking av metaller. Carbonstål, leget stål, støpejernene. Kobber-, aluminium- og magnesiumlegeringer. Konsentrert innføringskurs med øvelser i verktøymaskiner.
Undervisning:	4 timer forelesninger pr. uke. 5—6 laboratorieøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 3	Kursets navn: Maskinlære 1 (Konstruksjon)
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: TEKN 1
Kursets formål:	Gi studentene grunnlaget i styrkeberegning og konstruksjon av de vanlige mekaniske komponenter. Oppøve forståelse for funksjonskrav, materialvalg, formgivning og teknikk.
Kursets innhold:	Formgivning. Materialer. Bruddhypoteser. Spenningsanalyse. Beregning av sikkerhet. Forbindelser. Aksler. Lager. Kraftoverføringer. Ventiler og tetninger.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
Det kreves innlevert ca. 10 øvingsoppgaver.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 4**   **Kursets navn:** **Maskinlære 2 (Termo- og hydrodynamikk)**

Vekttall: **2**   **Forkunnskapskrav:** **KVANT 4, REAL 1**

Kursets formål: Gi studentene et grunnlag i teknisk varme-
lære og hydraulikk.

Kursets innhold: Elementær termodynamikk. Termodynamikk
for damp. Fuktig luft. Elementær strø-
mingslære. Varmeoverføring. Forbrennings-
lære. Kompresjonskjølemaskiner.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.
Det kreves innlevert ca. 10 øvingsoppgaver.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 5**   **Kursets navn:** **Driftsteknikk 1 (Avsporing)**

Vekttall: **2**   **Forkunnskapskrav:** **TEKN 6**

Kursets formål: Gi studentene kunnskap innenfor området
avspenning bearbeiding, samt gi en inn-
føring i manuelle og numerisk styrte verk-
tøymaskiner.

Kursets innhold:	Avsporningslære. Verktøymaskiners utforming, oppbygging og ytelsesforhold. Måle- og styresystemer. Numerisk styring. Bearbeidingsprosesser. I forbindelse med numerisk styrte maskiner gis et konsentrert opplegg i programmering med øvinger.
Undervisning:	4 timer forelesning pr. uke. Ca. 6 laboratorieøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 6	Kursets navn: Driftsteknikk 2 (Plastisk bearb./sveising)
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: TEKN 1 og 2
Kursets formål:	Gi studentene kunnskap innenfor områdene plastisk bearbeiding og sveiseteknikk.
Kursets innhold:	Allmenngyldige prinsipper og problemer som kjennetegner de plastiske bearbeidingsprosesser. Gjennomgåelse av de viktigste formingsmetodene. Sveising og loddning. Kontroll av sveising ved røntgen og ultralyd samt metallurgisk og mekanisk prøving. Sikkerhetsanordninger og forskrifter.
Undervisning:	4 timer forelesning pr. uke. Praktiske øvelser i sveising. 4—6 laboratorieøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 7	Kursets navn: Driftsteknikk 3 (Produksjonsteknikk)
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: TEKN 5 og TEKN 6
Kursets formål:	Gi studentene kunnskaper om de prinsip- per som ligger til grunn for produksjons- planlegging og fabrikkteknisk drift, samt metoder og hjelpemidler som brukes for å oppnå best mulig resultat.
Kursets innhold:	Generelt om produksjonsplanlegging og pro- duksjonskontroll. Tilvirkningsplanlegging med prosess- og operasjonsplanlegging. Systematisk vedlikehold. Arbeidsstudier, tidsstudier, standard tidssystemer. Orga- nisering av arbeidsstudier. Transportens prinsipper, betydning og økonomi.
Undervisning:	4 timer forelesninger pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 8	Kursets navn: Prosess-styring 1 (Måleteknikk/kvalitetskontroll)
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KVANT 6, REAL 1, TEKN 2
Kursets formål:	Gi studentene kjennskap til grunnleggende måletekniske prinsipper.
Kursets innhold:	Måleprinsipper, målefeil, vurdering av må- linger. Måleteknikk og utstyr for måling av forskjellige variable. Toleranser, ISO-toleranser og pasninger. ISO-måle- og måleverktøy.

Kvalitetskontrollens formål og arbeidsoppgaver, dens funksjon og plass i bedriften. Kontrollmetoder og vurdering av disse.

Undervisning: 3 timer forelesning pr. uke.
5 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
TEKN 9   **Prosess-styring 2 (Automatisering)**

Vekttall: **Forkunnskapskrav:**
2   **KVANT 5, REAL 1**

Kursets formål: Gi studentene kjennskap til de vanlige reguleringstekniske prinsipper.

Kursets innhold: Innføring i logisk algebra. Enkle digitale styringssystemer, pneumatiske og elektroniske. Kontinuerlige reguleringsystemer. Åpne og lukkede sløyfer. Statistiske og dynamiske egenskaper.

Undervisning: 4 forelesninger pr. uke.
Øvinger og demonstrasjoner.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
TEKN 10   **Bedriftsorganisasjon og ledelse**

Vekttall: **Forkunnskapskrav:**
2   **Ønskelig med BEDØK 1 og 2**

Kursets formål:	Gi studentene en innføring i teorier for bedriftsorganisasjonens oppbygging, virkemåte og samspill med omgivelsene, samt gi en innføring i lederskap, styring av arbeidsformer i bedriftsorganisasjoner.
Kursets innhold:	<p>Kurset gir en oversikt over de klassiske og nyere bedriftsorienterte organisasjonsteorier med vekt på de organiske og systemorienterte teorier.</p> <p>Kurset gir videre en oversikt over de faktorer som øver innflytelse på utformingen av bedriftens organisasjon.</p> <p>Den siste delen av kurset vies de forskjellige former for lederskap og styring med vekt lagt på de konsultative og demokratiske former.</p>
Undervisning:	3 forelesninger pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 11	Kursets navn: Elektroteknikk
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KVANT 5, REAL 1
Kursets formål:	Gi studentene kjennskap til den praktiske anvendelse av sterk- og svakstrømsteknikk i en produksjonsbedrift.
Kursets innhold:	<p>Kort repetisjon av grunnleggende begreper. Like- og vekselstrøm. En-fase, tre-fase. Effekt. Prinsipper for motorer og generatorer. Driftsegenskaper, startforhold, regulering, bruksområder for elektromotorer. Distribusjonsanlegg. Transformatorer. El.</p>

anlegg. Belysning. Vedlikehold, faremomenter. Elektroniske metoder for styring av elektriske systemer.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
3—4 laboratorieøvinger og demonstrasjoner.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 12**   **Kursets navn:**
Maskinlære 4 (Oljehydraulikk)

Vekttall: **2**   **Forkunnskapskrav:**
TEKN 1

Kursets formål: Gi studentene en praktisk og teoretisk innføring i oljehydraulikk.

Kursets innhold: Elementær hydrostatikk og dynamikk. Olje som overføringsmedium, viskositet, kompressibilitet. Pumper, motorer, sylindre, ventiler og andre komponenter. Åpne og lukkede hydrostatiske systemer og anlegg. Statiske og dynamiske analyser.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.
4—6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **TEKN 13**   **Kursets navn:**
Maskinlære 3 (Teknologianalyser)

Vekttall: **2**   **Forkunnskapskrav:**
EDB 1, TEKN 1, 2 og 3

Kursets formål:	Gi studentene et grunnlag i beregninger av mer kompliserte statiske og dynamiske maskinkonstruksjonssystemer.
Kursets innhold:	2—3 individuelle tegne- og beregningsoppgaver som løses dels ved konvensjonelle metoder og dels på datamaskin. Forelesninger innen spesialiserte områder i forbindelse med løsning av oppgavene.
Undervisning:	Forelesning og gruppeveiledning etter avtale.
Varighet:	1 semester.

FOR NOTATER

FOR NOTATER

FOR NOTATER